

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY MIASTO STARGARD NA LATA 2016 - 2026

Stargard 2016

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Pomorze
Zachodnie

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Umowa o dofinansowanie nr WZS-POPT/17/2016

Spis treści

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	5
1. Ogólna charakterystyka Miasta Stargard	5
1.1. Uwarunkowania ochrony przyrody	5
1.2. Strefy ochrony konserwatorskiej	9
1.3. Zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Stargard	15
1.4. Gospodarka wodno-ściekowa	17
1.5. Gazownictwo	18
1.6. Zaopatrzenie w ciepło	19
1.7. Energetyka	20
1.8. Gospodarka odpadami	21
1.9. Gospodarka	22
2. Opis procesów rewitalizacji w Stargardzie przed wejściem w życie ustawy o rewitalizacji	23
3. Dokumenty potwierdzające degradację przestrzenną w obszarze rewitalizacji	25
4. Ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu	27
5. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	29
5.1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla miasta Stargard do roku 2020	29
5.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego	34
5.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Stargard	35
5.4. Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 – 2020	37
6. Wskazanie koniecznych zmian w dokumentach planistycznych Gminy Miasto Stargard	39
7. Uwarunkowania i problemy społeczne i przestrzenne na obszarze wskazanym do rewitalizacji Śródmieście Starówka	47
8. Poglębiona diagnoza obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka	52
8.1. Sfera społeczna	52
8.2. Ubóstwo	53
8.3. Bezrobocie	56
8.4. Bezdolność	58
8.5. Bezpieczeństwo	60
8.6. Aktywność Seniorów	61
8.7. Edukacja	61
8.8. Uzależnienia/niewydolność wychowawcza	63
8.9. Sfera gospodarcza	67
8.10. Sfera przestrzenna	70
9. Potencjał obszaru rewitalizacji Śródmieście-Starówka	74
9.1. Sfera społeczna:	74
9.2. Sfera gospodarcza:	75
9.3. Sfera przestrzenna:	76
II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	77
1. Wizje i cele rewitalizacji	77
1.1. Kompleksowość programu rewitalizacji	78
1.2. Koncentracja programu rewitalizacji	79
1.3. Okres programowania	79
2. Cele rewitalizacji	79
2.1. Struktura celów rewitalizacji	79
3. Planowane działania na obszarze rewitalizacji	95
3.1. Identyfikacja Projektu Zintegrowanego	95
3.2. Planowane działania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, infrastrukturalne (w tym środowiskowe) w ramach priorytetowego projektu zintegrowanego	96
4. Planowane przedsięwzięcia na obszarach zdegradowanych	164
5. Komplementarność projektów na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka	171
5.1. Komplementarność przestrzenna	171
5.2. Komplementarność problemowa	172
5.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	173
5.4. Komplementarność międzyokresowa	174
5.5. Komplementarność źródeł finansowania	191
6. Partycypacja społeczna	209
6.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji	212
III. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA	213
1. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja	213
1.1. System wdrażania	213
1.2. System monitoringu i oceny oraz modyfikacji programu	214
SPIS TABEL	218
SPIS WYKRESÓW	218

Wstęp

Rewitalizacja od łac. re-vita. to dosłownie przywrócenie do życia, ożywienie. Należy ją rozumieć jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni, gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Gmina Miasto Stargard od wielu lat z sukcesem prowadzi procesy rewitalizacji na obszarze miasta, dzięki czemu udało się już wiele zrealizować, zwłaszcza w tkance przestrzennej miasta, jak również poprzez działania w sferze społecznej. Dotychczas Gmina prowadziła swoje działania na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji, jednak w roku 2015 podjęta została decyzja o przekształceniu LPR w GPR. Proces ten był niezwykle aktywny i czasochłonny. Dzięki temu udało się zaangażować w proces tworzenia dokumentu mieszkańców Stargardu, bo to Oni najlepiej wiedzą czego potrzebują i z jakimi problemami spotykają na co dzień. Dzięki szerokiej partycypacji społecznej udało się stworzyć dokument, który jest odpowiedzią na potrzeby Stargardzian z obszaru rewitalizacji. Tylko przy zaangażowaniu i współpracy wielu podmiotów i oczywiście samych mieszkańców otrzymamy gwarancję sukcesu procesów rewitalizacji w naszym mieście.

Powstały dokument składa się z trzech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólną charakterystykę miasta Stargard w latach 2014-2015, opis procesów rewitalizacji przed wejściem w życie ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 r., ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno- programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy, informacje jakie obszary zdegradowane i rewitalizacji zostały przeniesione z Lokalnego Programu Rewitalizacji z zastosowaniem przepisów art. 52 ustawy o rewitalizacji oraz potencjał i zidentyfikowane problemy.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Miasto Stargard w latach 2016–2026, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe oraz uzupełniające projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu opiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wykaz najważniejszych definicji użytych w niniejszym dokumencie:

Rewitalizacja - stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej

społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. To Gmina przygotowuje, koordynuje i tworzy warunki do prowadzenia rewitalizacji, ale rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy.

Stan kryzysowy – sytuacja, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego oraz gospodarczego i przestrzennego, infrastrukturalnego lub środowiskowego są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można również uznać sytuację występowania intensywnych problemów społecznych i gospodarczych lub przestrzennych.

Obszar rewitalizacji – (obszar kryzysowy) to całość lub część obszaru zdegradowanego, która z uwagi na szczególną koncentrację zjawisk kryzysowych lub szczególnie negatywny trend w tym zakresie, objęta została regulacjami Ustawy o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r. Obszary rewitalizacji charakteryzują się najwyższymi wskaźnikami degradacji, obszar może obejmować nie więcej niż 20 % powierzchni gminy oraz nie więcej niż 30 % mieszkańców gminy. Dla obszaru rewitalizacji przewidziana jest możliwość korzystania z narzędzi ustawowych: Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz miejscowego planu rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji.

Partycypacja społeczna - obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji - stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Specjalna Strefa Rewitalizacji – ustanawia się ją na obszarze rewitalizacji na nie więcej niż 10 lat bez możliwości jej przedłużenia. Na jej obszarze można korzystać ze specjalnych narzędzi (praw) wprowadzonych w drodze uchwały, m.in. prawo pierwokupu dla gminy, dotacje w wysokości nieprzekraczającej 50 % nakładów koniecznych na wykonanie robót budowlanych lub prac konserwatorskich, preferencje w zamówieniach publicznych mających na celu aktywizację osób zamieszkujących obszar SSR.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności następujące grupy społeczne:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) inni mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

I. Część wprowadzająca

Stargard jest trzecim co do wielkości i jednym z najlepiej rozwijających się gospodarczo miast województwa zachodniopomorskiego. Zajmuje powierzchnię 4 808 ha i liczy ok. 65 tys. mieszkańców. Położony jest nad rzeką Iną, w odległości 40 km od Szczecina, 180 km od Berlina i 120 km od terminalu promowego w Świnoujściu. Miasto leży na pograniczu dwóch wielkich krain geograficznych: Niziny Szczecińskiej i Pojezierza Szczecińskiego, co ma duży wpływ na zróżnicowanie typów krajobrazu w najbliższej okolicy.

Przygotowana poniżej ogólna charakterystyka miasta ma za zadanie przybliżyć jego stan gospodarczo - społeczny w latach 2014-2016, tak by opisane procesy rewitalizacji na obszarze Śródmieście Starówka stały się bardziej zrozumiałe w kontekście całego miasta. W Stargardzie jest wiele obszarów bardzo dobrze funkcjonujących, jednak znajdują się również obszary, które charakteryzują się bardzo wysokimi negatywnymi wskaźnikami m.in. gospodarczymi, społecznymi czy przestrzennymi. Wprowadzenie do dokumentu ogólnej charakterystyki Stargardu służy również przejrzystości i czytelności dokumentu.

1. Ogólna charakterystyka Miasta Stargard

1.1. Uwarunkowania ochrony przyrody

Sieć hydrograficzna

Na terenie miasta Stargard występują wody powierzchniowe i podziemne. Do wód powierzchniowych należą: odcinek rzeki Iny, odcinek jej dopływów: Małej Iny i Krąpieli, rzeczka Gowienica Miedwiańska oraz system kanałów miejskich i melioracyjnych.

Stargard leży nad rzeką Iną, największym dopływem Odry w granicach województwa zachodniopomorskiego. Sieć hydrograficzna miasta związana jest z rzeką Iną, która płynie w szerokiej dolinie, tworząc liczne meandry i zakola.

Ina przepływa przez Stargard na długości około 7 km. Przy średnich przepływach szerokość lustra wody wynosi 9-26 m, głębokość 0,9-2,9 m. Około 1 km na południe od nasypu kolejowego na trasie Stargard-Gdańsk przyjmuje prawobrzeżny dopływ: Krąpiel, a około 300 m dalej w górę biegu wpływa do niej Mała Ina, a jeszcze dalej, około 1 km – Kanał Rzepliński. Dwa ostatnie ciekі z lewej strony. Wszystkie te ciekі tworzą rodzaj węzła hydrograficznego na południowo-wschodnim skraju miasta. Mała Ina przepływa także około 1 kilometrowym odcinkiem przez dzielnicę Kluczewo, a następnie aż do ujścia płynie poza granicami administracyjnymi miasta. Wzdłuż południowo-zachodniej granicy miasta płynie rzeka Gowienica Miedwiańska, uchodząca do jeziora Miedwie.

Na terenie miasta brak jest naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych, z wyjątkiem sztucznie obwałowanych odстойników Cukrowni w Kluczewie.

W Stargardzie znajdują się następujące kanały:

- *Kanał Jagielloński* - wlot powyżej mostu w ciągu ul. Popiela, wylot przy moście w ciągu ul. Bolesława Chrobrego (obydwa po prawej stronie Iny), długość około 1 km,
- *Młynówka* - wlot po prawej stronie Krąpieli przed mostem w Strachocinie (teren Gminy Stargard), wylot po prawej stronie Iny, długość około 4 km,
- *kanał wzdłuż ul. Bydgoskiej* - wlot po prawej stronie Krąpieli, około 2 km od ujścia, wylot po prawej stronie Młynówki, przed ul. Michała Drzymały, długość około 4 km.

W odniesieniu do wód podziemnych, Stargard położony jest w obszarze o wysokich zasobach użytkowych wód podziemnych. Jednostkowa wartość zasobów eksploatacyjnych może osiągnąć $500 \text{ m}^3/\text{d}/\text{km}^2$.

Stargard zaopatrywany jest w wodę z ujęcia komunalnego "Stargard- Południe", zlokalizowanego przy ul. Warszawskiej 24 oraz kilkunastu ujęć lokalnych, pracujących na własne potrzeby. Ujęcie „Stargard-Południe” zaspokaja potrzeby miasta. Złożone jest z 21 studni.

Na terenie miasta znajduje się stacja uzdatniania wody.

Wśród obszarów zurbanizowanych województwa zachodniopomorskiego Stargard jest miastem najbardziej zagrożonym wylewami powodziowymi. Jest to wynik splotu czynników naturalnych i antropogenicznych. W granicach miasta zbiegają się trzy ciekі o jednakowym reżimie hydrologicznym (wezbrania zimowo-wiosenne), co powoduje nałożenie się na siebie trzech fal powodziowych poniżej połączenia, czyli na terenie samego miasta. Pojemność naturalna Iny i powiązanych z nią kanałów (zmniejszona dodatkowo przez zarastanie, zamulanie, zaśmiecanie, a także budowle hydrotechniczne o nieodpowiednich parametrach) jest zbyt mała dla przepuszczenia pełnej objętości wód przy wysokich stanach. Ponadto niemal całkowicie płaskie dno doliny powoduje rozlanie się tych wód, a przynajmniej podtapianie terenów na dużym obszarze. Wylewami zagrożone są położone na dnie doliny tereny przemysłowe, mieszkaniowe i rolnicze, teren oczyszczalni ścieków, a także częściowo tereny komunalnego ujęcia wody. W granicach obszaru rewitalizacji wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią (zgodnie z ustawą Prawo wodna), na którym obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu. Zmniejszenie niebezpieczeństwa powodzi zależy od stałego monitorowania stanu i jakości wałów przeciwpowodziowych oraz zbiorników wyrównawczych (w górnych biegach Iny i Krąpieli), a także prac regulacyjnych w samym mieście.

Struktura użytkowania gruntów

Gleby

W rejonie Stargardu dominują gleby brunatne wylugowane i właściwe, gleby pseudobielicowe, a także różnorodne gleby hydrogeniczne. W odniesieniu do rolniczego wykorzystania tych gleb uznaje się je za dobre i średnie, gdyż należą one w większości do klas bonitacyjnych od IIIa do IVb. Na obrzeżach miasta, od strony zachodniej i południowej, rozciąga się obszar dawnego plejstocénskiego zastoiska wodnego. Gleby wytworzone z jego osadów, tzw. czarne ziemie pyrzyckie, należą do najżyźniejszych gleb Pomorza Zachodniego. Wśród gleb wytworzonych z piasków zwałowych i naglinowych moreny dennej przeważają gleby brunatne. W dolinach Iny i Krąpieli istotną rolę odgrywają gleby madowe. Pokrywa glebowa terenów położonych w pobliżu zabudowy miasta uległa znacznemu przekształceniu, m.in. w wyniku inwestycji. Ze względu na wysoką jakość gleb na Równinie Pyrzycko-Stargardzkiej uprawiana jest pszenica i buraki cukrowe.

Lasy

Zarówno Stargard, jak i jego okolice są bardzo słabo zalesione. Lasy i zadrzewienia zajmują zaledwie 1,2 % powierzchni miasta. Na południe od centrum miasta, w dolinie Iny, są zlokalizowane dwa obszary leśne należące do Nadleśnictwa Dobrzany o łącznej powierzchni 53,66 ha. Obydwa obszary należą do lasów wodochronnych.

Na terenie siedlisk występują: świerk serbski, topola czarna, jesion wyniosły, olsza czarna i szara. Wiek drzew jest zróżnicowany, najstarsze okazy mają 70 lat i osiągają 180 cm obwodu. W warstwie krzewów dominują: derzeń świda, malina faldowana. W zagłębieniach terenu rozwijają się fragmenty zarośli wierzbowo - topolowych, natomiast w pobliżu rzeki występują lany mozgi trzcinowatej. W miarę upływu czasu następuje unaturalnienie składu gatunkowego zbiorowisk leśnych.

Na południowo-wschodnich obrzeżach miasta występują żyzne lasy łęgowe, z dominacją jesionu, które prawdopodobnie stanowiły funkcję maskującą dla bazy lotniczej. Rozwinęły się one w ciągach podmokłych zagłębień na terenach w przeszłości użytkowanych rolniczo. Obecnie tworzą kompleks z olszynami, zaroślami wierzbowymi, zioloroślami i szuwarami. Ze względu na bardzo wysoką żyzność gleb, drzewostan wyróżnia się znacznymi rozmiarami (obwód pni jesionów wynosi około 1,9 m), z kolei bujne runo jest źródłem dużych ilości biomasy. Wzdłuż Młynówki rozciąga się fragment łęgu olszowego, który pozostaje w łączności przestrzennej ze szpalerem dorodnych olsz czarnych, co podnosi walor całego układu.

Obszary i obiekty prawnie chronione

Do pomników przyrody w Stargardzie zalicza się:

- dąb szypułkowy w Parku Jagiellońskim,
- grab pospolity w Parku Zamkowym,
- klon jawor w Parku 3 Maja,
- klon zwyczajny w Parku 3 Maja,
- platan klonolistny (grupa 11 drzew) w Parku Popiela,
- topolę geldryjską w Parku 3 Maja,
- wiąz szypułkowy przy ul. Skarbowej.

Obszary chronione na terenie Miasta Stargard:

- Użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” – ustanowiony Uchwałą Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r. poz. 4556) ustanowiony w celu zachowania w odpowiednim stanie wód płynących, jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowych.

Na terenie obszaru „Śródmieście Starówka” występują stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt (arcydzięgiel litwor, rokitnik zwyczajny).

W obrębie obszaru „Osiedle Lotnisko” został zaproponowany do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego „Gowienica”, obszar obejmujący kompleks zadrzewień śródpolnych wraz

z przylegającymi do niego łakami i łązowiskami, będący miejscem występowania chronionych gatunków, głównie płazów (żaba trawna, ropucha szara, żaba moczarowa, żaba śmieszka, kumak nizinny, żaba jeziorkowa) i ptaków (świerszczak, trznadel, szpak, perkoz rdzawoszyi, łabędź niemy).

W niewielkiej odległości od Stargardu znajduje się rezerwat przyrody „Ozy Kiczarowskie”, a na północ od miasta użytek ekologiczny pn. „Żabie uroczysko”, oraz Obszary Natura 2000.

Przy realizacji przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji nakazuje się przestrzeganie przepisów odrębnych dla ww. form ochrony przyrody, w tym zakazów ujętych w Uchwale Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”.

Miejskie tereny zieleni

Zieleń urządzona na terenie miasta Stargard reprezentowana jest przede wszystkim w formie parków miejskich, zieleni parkowej, zieleni cmentarnej, terenów zieleni w pasach drogowych oraz w formie obiektów zieleni miejskiej, ogólnodostępnej, o funkcjach rekreacyjnych i estetycznych (zieleńce).

Parki miejskie

Na terenie Stargardu znajdują się poniżej wymienione parki miejskie. Ich łączna powierzchnia parków w Stargardzie wynosi 34,52 ha.

- Park Bolesława Chrobrego,
- Park Piastowski,
- Park Popiela,
- Park Jagielloński,
- Park Zamkowy,
- Park 3 Maja,
- Park Stefana Batorego,
- Park Panorama.

Utrzymaniem większości parków zajmuje się samorząd miejski. Część z nich stanowi własność prywatną lub własność Skarbu Państwa i jest utrzymywana przez właścicieli. Niektóre parki – w szczególności zlokalizowane na peryferiach miasta – są jednak zaniedbane i ulegają unaturalnieniu.

Obiekty zieleni miejskiej

W skład miejskich terenów zieleni w Stargardzie wchodzi także układy komponowanej zieleni miejskiej. Zaliczają się do nich:

- pas zieleni wysokiej otaczający mury Starego Miasta,
- założenie parkowe przy ul. Gdyńskiej,
- park podworski w Kluczewie,
- park podworski w Giżyńku,

- park podworski w Burzykowie,
- zespół zieleni parkowej przy Domu Bractwa Strzeleckiego (Park Panorama),
- założenie parkowe przy ul. Szczecińskiej,
- zespół zieleni wysokiej przy Krzyżu Pokutnym,
- nasadzenia 20 ulic i placów.

Obiekty zieleni cmentarnej

Wśród terenów zieleni w mieście Stargard znajduje się następująca zielen cmentarna o łącznej powierzchni 47,22 ha:

- teren dawnego Cmentarza Żydowskiego,
- Cmentarz Komunalny,
- Cmentarz Międzynarodowy Jeńców Wojennych,
- cmentarz w Kluczewie.

Aleje i zadrzewienia przydrożne

Aleje i zadrzewienia przydrożne w mieście często zawierają wartościowy drzewostan. Wyróżnia się wśród nich: aleje jesionowe, jesionowo-olszowe, dębowe, topolowe, jesionowo-wierzbowe, brzozowe, dębowo-klonowe, a także szpalery bukowe, kasztanowców, brzozowe, jesionowe, dębowe. Występują one w ciągu ulic: Wł. Reymonta, Szosy Maszewskiej, Grunwaldzkiej, Na Grobli, Nowowiejskiej, Główniej, R. Traugutta, J. U. Niemcewicz, Szczecińskiej, 11 Listopada, Robotniczej, Bydgoskiej oraz Alei Dębowej.

Zieleńce

Na terenie Stargardu zieleńce zajmują łączną powierzchnię 19,18 ha.

1.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

Pomnik Historii:

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 2010 r. uznano za pomnik historii „Stargard – zespół kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne miasta”. Obszar pomnika historii obejmuje kościół, budynki plebanii oraz mury miejskie wraz z bramami i basztami obronnymi. Obiekty te są wpisane do rejestru zabytków – uznanie ich za pomnik historii należy traktować jako najwyższą formę ochrony zespołów zabytkowych.

Obiekty objęte ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków

Lp.	Obiekt	Adres	Nr wpisu do rejestru zabytków
-----	--------	-------	-------------------------------

1.	kościół pw. św. Jana Chrzcziciela	ul. Świętego Jana Chrzcziciela 1	nr rej. A - 1466 z dnia 07.11.1953 r.
2.	kamienica (ob. hotel PTTK)	ul. Kuśnierzy 5	nr rej. A- 5 z dn. 19.05.1999 r.
3.	teren Starego Miasta	obszar miasta średniowiecznego wraz z terenem przyległym, pomiędzy ulicami: Młyńską, Andrzeja Struga, Hetmana Stefana Czarnieckiego, Popiela, Królowej Jadwigi, Jagiellońską, Marii Sklódowskiej – Curie (wg załączonego planu)	nr rej. 40 z dnia 22.04.1955 r.
4.	obwałowania obronne, mury miejskie, brama Młyńska, Pyrzycka i Wałowa, Baszta Białogłówna, Baszta Jeńców, Baszta Lodowa/Tkaczy, Baszta Morze Czerwone, basteje (Pomnik Historii)		nr rej. A- 1594 z dnia 06.04.1957 r.
5.	kościół parafialny pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Świata (Pomnik Historii)	ul. Bolesława Krzywoustego	nr rej. A - 1467 z dnia 22.02.1958 r.
6.	kościół parafialny pw. św. Krzyża	ul. Lotników 8	nr rej. A - 1458 z dnia 05.07.1958 r.
7.	arsenał gotycki (ob. archiwum)	ul. Basztowa 2	nr rej. A - 1478 z dnia 12.09.1958 r.
8.	kamienica gotycka (ob. Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Witolda Lutosławskiego)	ul. Kazimierza Wielkiego 13	nr rej. A - 1474 z dnia 18.11.1959 r.
9.	spichlerz	ul. Spichrzowa 1	nr rej. A - 1476 z dnia 18.11.1959 r.
10.	ratusz	Rynek Staromiejski 1	nr rej. A - 1475 z dnia 22.12.1965 r.
11.	organistówka gotycka (Pomnik Historii)	ul. Bolesława Krzywoustego 12	nr rej. A - 1525 z dnia 17.01.1966 r.
12.	organistówka renesansowa (Pomnik Historii)	ul. Bolesława Krzywoustego 12	nr rej. A - 1526 z dnia 17.01.1966 r.
13.	budynek drukarni (ob. PZU)	ul. Śląska 1	nr rej. A - 1473 z dnia 30.03.1977 r.
14.	kościół prawosławny pw. św. Apostołów Piotra i Pawła	ul. Świętego Jana Chrzcziciela 2	nr rej. A - 1465 z dnia 07.07.1987 r.
15.	pałac neogotycki z XIX w.	ul. Giżynek 6	nr rej. A - 1482 z dnia 25.09.1984 r.

16.	kościół polskokatolicki pw. Przemienienia Pańskiego	ul. Nadbrzeżna 1	nr rej. A 1468 z dn. 12.12.1996 r.
17.	kamienica (ob. muzeum miejskie)	Rynek Staromiejski 3	nr rej. A - 1469 z dnia 08.10.1990 r.
18.	Odwach (ob. muzeum miejskie)	Rynek Staromiejski 2	nr rej. A - 1469 z dnia 10.10.1990 r.
19.	budynek d. Bractwa Strzeleckiego wraz z przyległym terenem	ul. Ochronna 9	nr rej. A - 1492 z dnia 06.11.1990 r.
20.	kamienica ob. muzeum miejskie)	Rynek Staromiejski 4	nr rej. A - 1470 z dnia 08.11.1990 r.
21.	kamienica renesansowa (ob. Książnica Stargardzka)	ul. Mieszka I 1	nr rej. A-1477 z dnia 10.11.1990 r.
22.	teren ekspozycji krzyża pokutnego (wpisanego do rejestru zabytków pod numerem B 190)	ul. Morska – Gdańska	nr rej. A - 1490 z dnia 21.06.1993 r.
23.	budynek szkoły (ob. Stargardzka Szkoła Wyższa Stargardinum)	ul. Kazimierza Wielkiego 17	nr rej. A-1472 z dnia 12.09.1996 r.
24.	pałac wraz z wyposażeniem wewnątrz (ob. MDK)	ul. Portowa 3	nr rej. A-8 z dnia 19.06.1999 r.
25.	budynek d. urzędu skarbowego (ob. Starostwo Powiatowe)	ul. Skarbowa 1	nr rej. A-39 z dnia 22.05.2000 r.
26.	willa wraz z otoczeniem (ob. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna)	ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 34	nr rej. A-10 z dnia 26.08.2002 r.
27.	linia kolei wąskotorowej relacji Stargard Szczeciński Wąskotorowy – Stara Dąbrowa – Trąbki Wąskotorowe – Kozy Pomorskie – Ińsko km 54,45 oraz Stara Dąbrowa – Dobra Nowogardzka km 24,38 w tym: wszystkie tory zasadnicze, tory boczne, rozjazdy, budynek stacji kolejowej Stargard Wąskotorowy	Zgodnie z pismem ZN-4150/129/ks/2009 ZWKZ z dnia 21.07.2009 r. ochrona obowiązuje w granicach działek o numerach: - 132/2 i 132/3 – obręb 1, - 367/1 – obręb 2, - 420/3, 420/4 i 420/9 – obręb 6.	nr rej. 111 z dnia 21.12.2002 r.
28.	zespół budynków d. młyna (ob. hotel-restauracja Mały Młyn) - budynek główny, dwa budynki gospodarcze	ul. Gdańska 5	nr rej. A-180 z dnia 12.10.2004 r.

29.	wodociągowa wieża ciśnień (komunalna) wraz z otoczeniem	ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego	nr rej. A-198 z dnia 18.01.2005 r.
30.	kościół pw. Ducha Świętego wraz z otoczeniem	ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego	nr rej. A-347 z dnia 22.04.2008 r.
31.	Kamienica	ul. Bolesława Limanowskiego 26	nr rej. A-592 z dnia 05.05.2010 r.
32.	Relikty średniowiecznych, nowożytnych piwnic kamienic (pod CH Starówka)	ul. Bolesława Chrobrego 8, 8a, 8b, 8c	nr rej. A-1406 z dnia 15.05.2015 r.
33.	Willi dyrektora cukrowni z ogrodem	ul. Główna	nr rej. A – 1418 z dn. 06.08.2015 r.
34.	Młyn „Kluczewo” / z elewatozem	Ul. Główna	nr rej. A – 1425 z dn. 30.09.2015 r.

Dla ochrony zabytkowej substancji i właściwego kształtowania zabudowy oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Stargard wydzielono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Ochrona zespołu Starego Miasta

Na podstawie decyzji nr KI-V-O/19/55 WKZ z dnia 22.04.1955 r. teren Starego Miasta mieszczący się w obrębie murów miejskich oraz przyległy obszar jako miejsce fos i wałów obronnych, będący obszarem miasta średniowiecznego został uznany za dobro kultury i wpisany do rejestru zabytków pod numerem rej. 40.

Granice obszaru ochrony:

- 1) od północy: południowa granica działki ul. Andrzeja Struga, północna granica działki ul. Młyńskiej, poprzez most nad rzeką Iną do zachodniej granicy działki ul. Światopełka;
- 2) od wschodu: zachodnia granica działki ul. Światopełka, zachodnia granica działki ul. Marii Skłodowskiej - Curie, zachodnia granica działki ul. Jagiellońskiej do ul. Królowej Jadwigi;
- 1) od południa: wzdłuż południowej granicy Parku Jagiellońskiego do brzegu rzeki Iny, wschodnią granicą działki ul. Popiela do placu Św. Ducha;
- 2) od zachodu: wschodnia granica działki pl. Św. Ducha, wschodnia granica działki ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego, wschodnia granica działki pl. Wolności.

Strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych

Na terenie miasta Stargard znajdują się zespoły zabudowy szczególnie ważne jako materialne świadectwo historyczne - ich wartość została uznana z punktu widzenia historycznego, architektoniczno-urbanistycznego i społeczno-kulturalnego. Wartości te stanowią dobra kultur, które należy objąć ścisłą ochroną mającą na celu zachowanie dorobku cywilizacji, który to dorobek jest dziedzictwem formującym postawy społeczne oraz kierunki rozwoju kulturalnego. Ochroną poprzez

wpis do rejestru zabytków lub ustanowienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej należy objąć następujące układy przestrzenne:

- „A.1” - willa wraz z założeniem parkowym przy ul. Gdyńskiej 2,
- „A.2” - zespół zabudowy willowej przy ul. Jana Kochanowskiego,
- „A.3” - zespół zabudowy mieszkaniowej przy ul. Bolesława Limanowskiego,
- „A.4” - budynek szkolny w parku 3 Maja nr 2 (Zespół Szkół nr1 im. Mieszka I) wraz terenem przyległym,
- „A.5” - zespół zabudowy koszarowej tzw. „Czerwone koszary” przy ul. Zwycięzców - ul. 11 Listopada,
- „A.6” - zespół zabudowy mieszkaniowej „miasta – ogrodu” po południowej stronie ulicy 11 Listopada i al. Żołnierza - ograniczony al. Gryfa, ul. Oświaty, plac Majdanek, ul. Szymona Konarskiego, al. Żołnierza, placem Słonecznym, ul. 11 Listopada, ul. Generała Henryka Dąbrowskiego, ul. Szkolną i ul. Tadeusza Kościuszki – obejmuje także m.in. ul. Hugona Kołłątaja i ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego.
- „A.7” - zespół zabudowy mieszkaniowej „miasta – ogrodu” po północnej stronie ulicy Szczecińskiej - ograniczony ul. Szczecińską, ul. Obrońców Westerplatte, ul. Pierwszej Brygady, ul. Jugosłowiańską, ul. Bułgarską i ul. Słowacką - obejmuje także m.in. ul. Wileńską, ul. Serbską i ul. Łużycką,
- „A.8” - kościół parafialny pw. Świętego Krzyża w Kluczewie przy ulicy Lotników 8 wraz z terenem przyległym.

Strefy „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych

Na terenie miasta Stargard znajdują się zespoły zabudowy, w obrębie których zachowało się w dużym stopniu historycznie ukształtowane, rozplanowanie i zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych. Obszary te stanowią historyczne otoczenie obiektów lub zespołów typowanych do wpisu do rejestru zabytków:

- „B.1” - zespół zabudowy miejskiej pomiędzy ul. Robotniczą, ul. Marii Skłodowskiej – Curie, ul. Generała Władysława Andersa i ul. Bydgoską,
- „B.2” - zespół zabudowy przy Małym Młynie wraz z otoczeniem pomiędzy ul. Gdańską i ul. Łąkową,
- „B.3” - zabudowa dawnej dzielnicy przemysłowej pomiędzy ul. Młyńską, ul. Andrzeja Struga, ul. Stefana Okrzei, ul. Brzozową, ul. Rzeźniczą, Kanałem Młyńskim, ul. Jana Kochanowskiego i ul. Nadbrzeżną,
- „B.4” - zabudowa śródmiejska pomiędzy ul. Stefana Okrzei, ul. Wojska Polskiego i ul. Bolesława Limanowskiego,
- „B.5” - zabudowa śródmiejska pomiędzy ul. Wojska Polskiego, ul. Marii Konopnickiej, ul. Dworcową, ul. Księcia Barnima I, ul. Skarbową, ul. Warszawską, ul. Stanisława Staszica, ul. Popiela i ul. Hetmana Stanisława Czarnieckiego,
- „B.6” - teren dawnych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego pomiędzy ul. Pierwszej Brygady, ul. Ceglana i torami kolejowymi,

- „B.7” - zespół zabudowy mieszkaniowej „miasta – ogrodu” po południowej stronie ulicy Szczecińskiej – ograniczony ul. Szczecińską, ul. Pierwszej Brygady, ul. Mazurską, ul. 11 Listopada, ul. Zwycięzców, ul. Podchorążych, ul. Tadeusza Kościuszki, tyły al. Gryfa (teren przed cmentarzem), ul. Jesienną, ul. Letnią, ul. Lechnicką, ul. Szymona Konarskiego, al. Żołnierza Boczna i al. Żołnierza – obejmuje także m.in. ul. Partyzantów, ul. Kaszubską, ul. Szkolną, ul. Raławicką, ul. Krakowską, ul. Kazimierza Przerwy - Tetmajera ul. Księdza Jerzego Popiełuszki i ul. Mieszkańską,
- „B.8” - zespół zabudowy mieszkaniowej „miasta – ogrodu” po północnej stronie ulicy Szczecińskiej – ograniczony ul. Szczecińską, ul. Fryderyka Chopina, ul. Polską, ul. Zygmunta Noskowskiego, ul. Józefa Nowakowskiego, ul. Henryka Wieniawskiego, ul. Węgierską, ul. Jugosłowiańską, ul. Bułgarską i ul. Łużycką – obejmuje także m.in. ul. Stanisława Moniuszki, ul. Karola Szymanowskiego, ul. Ignacego Paderewskiego, ul. Feliksa Nowowiejskiego i ul. Wielkopolską,
- „B.9” - zespół zabudowy koszarowej tzw. „Białe koszary” przy al. Żołnierza,
- „B.10” - zabudowa dawnej wsi Kluczewo wzdłuż ul. Lotników,
- „B.11” - zabudowa przemysłowa Oddziału KSC S.A. „Cukrownia Kluczewo” przy ul. Władysława Broniewskiego.

Strefy „E” ochrony ekspozycji zabytkowego układu przestrzennego

W Studium wyznaczono strefy ochrony ekspozycji historycznego zespołu Starego Miasta, obejmujące tereny umożliwiające widok na panoramy i dominanty z ustalonych kierunków widokowych – głównych wjazdów do miasta: z ul. Szczecińskiej, z ul. Szosa Maszewska, z ul. Władysława Broniewskiego, z al. Niepodległości oraz z linii kolejowej na odcinku pomiędzy al. Niepodległości i ul. Bydgoską.

Strefy „K” ochrony konserwatorskiej układów zieleni komponowanej i form krajobrazowych

W układzie funkcjonalno - przestrzennym miasta znajdują się zespoły zieleni komponowanej o wartościach historycznych (podlegają one ochronie jako ważny element zabytkowego krajobrazu miasta), lub też charakterystyczne formy ukształtowania terenu.

Parki i skwery miejskie, parki wiejskie

- „K.1” - park na południe od posesji numer 2 przy ul. Gdyńskiej, założenie z przełomu XIX i XX wieku jako ogrody miejskie,
- „K.3” - Park tzw. „Panorama” przy ul. Ochronnej (przy dawnym domu Bractwa Strzeleckiego), założony w latach 30. XX wieku, jako teren rekreacyjny służący całemu miastu,
- „K.5” - skwer miejski - Plac Słowackiego,
- „K.6” - zespół parków otaczających średniowieczne mury miejskie, tworzony od XVIII wieku w miejscu likwidowanych średniowiecznych umocnień ziemnych – wałów oraz fos i planowego zagospodarowania ich jako terenów spacerowych – parków i esplanad.

Obiekty znajdują się w granicach terenu Starego Miasta wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 40. W skład założenia tzw. plantów stargardzkich, wchodzi:

- a) Park Bolesława Chrobrego,
- b) Park Zamkowy,
- c) Park Jagielloński,
- d) Park Popiela,
- e) Park Piastowski,
- f) Skwer Ojca Świętego Jana Pawła II,

„K.7” - Park 3 Maja (dawniej GoethePark) przy ul. Skarbowej, założony w XX wieku w miejscu cmentarza ewangelickiego z 1827 r.,

„K.8” - park przy posesji numer 17 przy ul. Szczecińskiej, powstały pod koniec XIX wieku jako element założenia willowo - parkowego,

„K.9” - Park Stefana Batorego przy ul. Spokojnej, założony w latach 70. XX wieku w miejscu cmentarza ewangelickiego (dawniej Neuen Friedhof),

„K.11” - skwer miejski - Plac Zgody - nasadzenia dębów,

„K.13” - park podworski przy ul. Giżynek (dawniej Gut Giesenfelde), założony w XIX wieku jako element zespołu folwarcznego,

„K.14” - park podworski w Kluczewie przy ul. Lotników (dawniej Gut Klützw), założony w XVIII wieku jako element zespołu folwarcznego,

„K.15” - park przy ulicy Głównej, założony w latach 30. XX wieku przy pałacu właściciela młyna (dawniej Greifen Mühle),

„K.19” - park podworski w Burzykowie, (dawniej Gut Buslar, nieistniejąca dziś wieś położona przy lotnisku wojskowym), założony prawdopodobnie w XIX wieku jako element zespołu folwarcznego,

„K.20” - teren u zbiegu ul. Bydgoskiej i ul. Generała Władysława Andersa – przy posesji ul. Bydgoska nr 6.

1.3. Zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Stargard

Tabela 1 Zasoby mieszkaniowe w roku 2014

Lp.	Zasoby mieszkaniowe	Mieszkania
1.	Zasoby mieszkaniowe według form własności ogółem	25.176
2.	Zasoby Miasta	2070
5.	Zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)	687

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy – Miasta Stargard na lata 2016 – 2021

Zasób miasta (według stanu na 31.12.2014 r.) tworzyło 2070 lokali, które położone są w 137 budynkach mieszkalnych stanowiących w całości własność Gminy Miasto Stargard oraz 460 budynkach mieszkalnych, będących własnością wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Stargard w częściach wspólnych i gruncie przynależnym.

Ze względu na sprzedaż lokali i rozbiórkę budynków oraz z uwagi na zły stan techniczny obiektów, wielkość zasobu mieszkaniowego miasta systematycznie maleje o około 4% rocznie (2 % w budynkach stanowiących w całości własność Miasta i 5 % w budynkach wspólnot mieszkaniowych). Ubytek lokali mieszkalnych w omawianym okresie był spowodowany prawie wyłącznie sprzedażą mieszkań, a także rozbiórką budynków ze względu na zły stan techniczny

Zabudowa miasta Stargard w większości obejmuje budynki wybudowane przed 1989 rokiem. Według ewidencji budynków i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta, 2 budynki pochodzą sprzed 1900 roku, 119 sprzed 1945 r., pozostałe 16 budynków wzniesionych zostało w latach 1946-1980.

Stopień zużycia technicznego budynków ze względu na okres eksploatacji dla 2 budynków przekracza 65 %, dla 119 budynków oscyluje w granicach 45-55 %, a pozostałych od 30 do 45 %¹.

Zasób mieszkaniowy Stargardu jest zużyty technicznie i utrzymanie go w sprawności technicznej, zgodnie z przepisami prawa budowlanego, wymaga nakładów gwarantujących przynajmniej jego nie pogorszenie w stosunku do stanu istniejącego.

Cały zasób mieszkaniowy znajdujący się w budynkach stanowiących w całości własność Miasta, jak też w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta wymaga każdego roku bieżących napraw związanych z konserwacją instalacji i urządzeń służących do wspólnego użytku oraz przeprowadzania remontów i wymiany instalacji.

Szacunkowe nakłady na remonty budynków i lokali mieszkalnych na dzień 31 grudnia 2016 r. przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Szacunkowe nakłady na remonty budynków i lokali mieszkalnych w Stargardzie – stan na 31.12.2016 r.

1.	Wyszczególnienie	Ilość budynków zakwalifikowanych do remontu	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Wielkość szacunkowych nakładów [zł]
1.	Remonty bieżące oraz naprawy i konserwacje eksploatacyjne	cały zasób mieszkaniowy	105.046	11.215.761
2.	Remonty modernizacyjne	109	27.255	28.993.394
Razem				40.209.155

Zródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy – Stargard na lata 2016-2021

¹ Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy – Miasto Stargard Szczeciński na lata 2016-2021.

1.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrywaniem ludności miasta w wodę zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Stargardzie. Stacja Wodociągowa zaopatruje w wodę pitną, miejską sieć wodociągową. Woda pitna pochodzi z ujęcia wody podziemnej "Stargard-Południe", zlokalizowanego w odległości 1 km od centrum miasta w dolinie rzeki Iny. Ujęcie komunalne posiada ustanowioną strefę ochronną obejmującą tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej – akt ustanawiający: Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Szczecinie nr 2/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 1704 z dn. 18.04.2014 r.); zmiany: Rozporządzenie nr 9/2016 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 3907 z dn. 19.10.2016 r.) oraz Rozporządzenie z dn. 12.01.2017 r. (Dz. U. Woj. Zach. poz. 303 z dn. 16.01.2017 r.).

Ujęcie wody istnieje od 1896 roku i w przeszłości było modernizowane. Obecnie woda pitna po uzdatnieniu, dostarczana jest z 21 studni głębinowych. Pobór wód podziemnych wynosi $Q_{d.śr.} = 11.150,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

Gospodarkę wodną w mieście prowadzi także Krajowa Spółka Cukrownicza S.A. Cukrownia Kluczewo oraz pracuje na potrzeby własne kilkanaście ujęć lokalnych.

Tabela 3 Sieć wodociągowa w Stargardzie

Lp.	Wyszczególnienie	2016 r.
1.	Długość sieci wodociągowej [km]	236,7
2.	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych [m^3]	3.333.900
3.	Długość wybudowanych nowych bądź zmodernizowanych sieci i przyłączy wodociągowych [km]	8,205

Źródło: Informacja z działalności MPGK Sp. z o.o. za rok 2016

Podmiotem odpowiedzialnym za odprowadzanie ścieków na terenie miasta jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., które gospodaruje całą infrastrukturą kanalizacyjną. Ścieki socjalno-bytowe, przemysłowe i wody opadowe z całego miasta są odprowadzane siecią kanalizacji ogólnospławnej do komunalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. M. Drzymały. Część wód opadowych odprowadzana jest poprzez piaskownik do Małej Iny.

Tabela 4 Sieć kanalizacyjna w Stargardzie

Lp.	Wyszczególnienie	2016 r.
1.	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	219,5
3.	Ścieki odprowadzone [m^3]	2.678.197

4.	Długość wybudowanych nowych bądź zmodernizowanych sieci i przyłączy kanalizacyjnych [km]	6.669,00
----	--	----------

Zródło: Informacja z działalności MPGK Sp. z o.o. za rok 2016

Właścicielem komunalnej wysokosprawnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Oczyszczalnia ścieków położona jest w północnej części miasta Stargard w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Iny. Została rozbudowana w 2015 roku w ramach projektu „Ochrona wód jeziora Miedwie poprzez budowę sieci kanalizacyjnej i przebudowę oczyszczalni ścieków w aglomeracji Stargard”. Projekt otrzymał dofinansowanie z unijnego Funduszu Spójności. Kwota całej inwestycji wyniosła ponad 80 milionów złotych. MPGK realizowało ją w gminach Kobylanka i Stargard. Zbudowano w sumie 42,5 kilometra nowej sieci. Partnerem przedsięwzięcia był Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. W chwili obecnej około 98% miasta Stargard korzysta z możliwości zbiorczego odprowadzania ścieków do kanalizacji. Nieliczne budynki podłączone są do tzw. zbiorników bezodpływowych skąd ścieki dowożone są bezpośrednio na oczyszczalnię ścieków. Przepustowość oczyszczalni ścieków wynosi 18 000 m³/d, natomiast w okresie opadowym natomiast – 37 500 m³/d.

Na terenie miasta funkcjonuje również biologiczna oczyszczalnia ścieków przemysłowych przy Krajowa Spółka Cukrowa S.A. Cukrownia Kluczewo. Oczyszczalnia pracuje w okresie kampanii cukrowniczej, wynoszącej około 3 miesiące. Ścieki oczyszczone zbierane są w stawie ziemnym

i w znacznej części ponownie wykorzystane jako woda przemysłowa. Tylko niewielka ilość ścieków jest zrzucana do rzeki Mała Ina. Przepustowość oczyszczalni wynosi 3 000 m³/d.

1.5. Gazownictwo

Na terenie Miasta Stargard ułożona jest czynna sieć gazowa Polskiej Spółki Gazowniczej sp. z o.o. średniego i niskiego ciśnienia wykonana z rur stalowych i z polietylenu. Dystrybucyjną siecią gazową PSG rozprowadzany jest gaz ziemny grupy E wg PN-C-04750:2011. Sieć gazowa zasilana jest ze stacji gazowych redukcyjnych I-go stopnia, w których następuje redukcja ciśnienia gazu z wysokiego na średnie. Ponadto, sieć gazowa ułożona na terenie Gminy Miasto Stargard, poprzez połączony układ gazociągów średniego ciśnienia zasilana jest również ze stacji gazowych I-go stopnia zlokalizowanych w m. Szczecin.

Na terenie Miasta Stargard rozprowadzany jest gaz ziemny wysokometanowy grupy E wg PN-C-04750:2011 (dawniej GZ-50), którego ciepło spalania wynosi 38 ÷ 41,6 MJ/m³.

Eksploatacją dystrybucyjnej sieci gazowej PSG Sp. z o.o. na terenie m. Stargard zajmuje się Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie - Gazownia w Stargardzie.

W obrębie miasta znajduje się 5 stacji gazowych II-go stopnia: przy ul. I Brygady, S. Okrzei, Osiedlu Pyrzyckim, Osiedlu Zachód, Placu Świętego Ducha. Pięć stacji gazowych II stopnia o łącznej, maksymalnej przepustowości 8200 m³/h. Stacje te są wykorzystane w 53,4%.

Stargard jest zgazyfikowany w 95%.

Tabela 5 Sieć gazowa w Stargardzie – stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	
1.	Długość gazociągów bez czynnych przyłączy gazowych [mb], w tym:	16.2807
	<i>gazociągi niskiego ciśnienia [mb]</i>	93.142
	<i>gazociągi średniego ciśnienia [mb]</i>	69.665
2.	Czynne przyłącza gazowe [szt.]	4.249
3.	Długość czynnych przyłączy gazowych [mb]	69.658
4.	Liczba przyłączy gazowych [szt.], w tym:	4.249
	do budynków mieszkalnych [szt.]	3.996

Źródło: Polska Spółka Gazownicza sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie

Długość sieci gazowej na terenie Gminy Miasto Stargard stan na dzień 31.12.2016 r.:

- gazociągi średniego ciśnienia : 69.665 mb;
- gazociągi niskiego ciśnienia: 93.142 mb;
- przyłącza gazowe średniego ciśnienia: 746 szt. – o łącznej długości 12 438 mb;
- przyłącza gazowe niskiego ciśnienia: 3503 szt. – o łącznej długości 57 220 mb.

Sieci gazowe na terenie miasta są w dobrym stanie technicznym. Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta Stargard uzależniona jest od złożonych w PSG zgłoszeń – wniosków o określenie warunków przyłączenia do sieci gazowej przez zainteresowane przyłączeniem podmioty, t. j. osoby fizyczne lub prawne posiadające tytuły prawne do nieruchomości/obiektów, gdyż realizacja przez PSG procesu przyłączania obiektów do sieci gazowej odbywa się w sposób określony w art. 7 Ustawy „Prawo energetyczne” z dnia 10.04.1997 r. (Dz. U. nr 89/2006, poz. 625 z późn. zm.

1.6. Zaopatrzenie w ciepło

Jednostką odpowiedzialną za zaopatrzenie miasta w ciepło jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Stargardzie. Spółka korzysta z ciepła geotermalnego. W roku 2016 udział energii odnawialnej w produkcji ciepła wyniósł 27,1 %. W najbliższych latach planowane jest zwiększenie produkcji ciepła ze źródła geotermalnego eksploatowanego przez „G-TERM Energy” Sp. z o.o. Efektem tego będzie uzyskanie powyżej 50 % energii ze źródeł odnawialnych w produkcji ciepła. System ciepłowniczy miasta Stargard będzie wtedy „efektywnym systemem ciepłowniczym”.

Tabela 6 Energetyka ciepła w Stargardzie

Lp.	Wyszczególnienie	2016 r.
1.	Liczba ciepłowni opalanych miałem węglowym [szt.]	1
2.	Liczba kotłowni gazowych [szt.]	12
3.	Długość sieci ciepłowniczej [km]	62,2
4.	Liczba węzłów ciepłych indywidualnych i grupowych [szt.]	566

Źródło: Informacja z działalności PEC Sp. z o.o. za rok 2016

Energia ciepła wytwarzana przez PEC Sp. z o.o. użytkowana jest do celów bytowo – komunalnych, finalnie jest zużywana do: ogrzewania pomieszczeń, przygotowania ciepłej wody i wentylacji.

Energia dostarczana jest do budynków i obiektów wyposażonych w instalacje i urządzenia odbiorcze z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz kotłowni gazowych (os. Kluczewo - Lotnisko).

Tabela 7 Sprzedaż ciepła w 2016 r. na podstawie danych PEC Sp. z o.o.

Lp.	Sektor	Ilość pobieranej energii	Udział procentowy
1.	Budownictwo mieszkaniowe	435.764,0 GJ	71,99 %
2.	Urzędy i instytucje (w tym szkolnictwo)	92.561,0 GJ	15,29 %
3.	Przemysł	18.905,2 GJ	3,13 %
4.	Pozostali odbiorcy	58.044,6 GJ	9,59 %
	Ogółem:	605.274,8 GJ	100 %

Źródło: PEC Stargard

1.7. Energetyka

Energia elektryczna dla Stargardu dostarczana jest przez Enea Operator za pośrednictwem dwóch Głównych Punktów Zasilania (GPZ):

- 110 kV / 15 kV, zlokalizowanych przy ulicy Szczecińskiej i Źródlanej,
- 110 kV / 110 kV w Kluczewie.

Miasto Stargard jest zelektryfikowane w 100% dzięki liniom kablowym i napowietrznym 15 kV i 0,4 kV.

W obsłudze Rejonu Dystrybucji Stargard dodatkowo na terenie miasta znajduje się 147 rozdzielni 15/15 kV i stacji transformatorowych 15/0,4 kV rozmieszczonych w sposób optymalny dla zapewnienia parametrów jakościowych dostarczanej energii.

1.8. Gospodarka odpadami²

Na terenie Gminy Miasto Stargard od 1 lipca 2013 r. funkcjonuje gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi. Został on zaprojektowany w sposób umożliwiający realne rozwiązanie problemu wszystkich wytwarzanych na terenie miasta frakcji tworzących strumień odpadów komunalnych oraz osiągnięcie ustawowo wymaganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami określonych frakcji odpadów.

Obecnie w łańcuch tworzący system gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Stargard zaangażowanych jest wiele podmiotów:

- gmina jako podmiot będący właścicielem wytwarzanych odpadów (zarządzającym), zobowiązany do wykonania ustawowo określonych zadań w zakresie gospodarowania odpadami oraz zapewniający środki finansowe niezbędne do funkcjonowania systemu,
- jednostka budżetowa zarządzająca systemem przejmująca funkcje gminy w zakresie gospodarowania odpadami,
- wytwórcy odpadów,
- przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, posiadający wpis do rejestru działalności regulowanej,
- przedsiębiorstwa zajmujące się odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, w tym regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK),
- organy administracji publicznej pełniące funkcje statystyczno-kontrolne.

Obligatoryjnie od dnia 01.07.2013 r. Gmina Miasto Stargard zorganizowała odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych nadal odbywa się na podstawie umów zawartych pomiędzy właścicielami nieruchomości a podmiotami odbierającymi odpady.

Na terenie Gminy Miasto Stargard - gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zarządza specjalnie utworzona w tym celu jednostka budżetowa: Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie. Odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zajmuje się wyłoniony w postępowaniu przetargowym przedsiębiorca. Od 2013r. jest to Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Natomiast zagospodarowującym jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. (na podstawie zawartego porozumienia).

W zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi Miasto odbiera od mieszkańców wszystkie odpady powstałe na nieruchomościach zamieszkałych tj.:

- 1) odpady komunalne zmieszane – w każdej ilości;

²Opracowanie własne Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie.

2) odpady zebrane w sposób selektywny, określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Stargard, tj.:

- odpady selektywnie gromadzone z papieru i tektury – w każdej ilości,
- odpady selektywnie gromadzone szklane – w każdej ilości,
- odpady selektywnie gromadzone z tworzyw sztucznych, metalowe, wielomateriałowe – w każdej ilości,
- odpady ulegające biodegradacji, a w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji i odpady zielone – w każdej ilości,
- odpady wielkogabarytowe – w każdej ilości,
- odpady budowlane i rozbiórkowe – na podstawie oświadczeń określonych, w ilości 6 m³ w okresie 3lat,
- odpady niebezpieczne, a w tym: przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny itp. – w każdej ilości,
- opony – w każdej ilości.

Odpady gromadzone są w miejscach gromadzenia odpadów na nieruchomościach (oprócz odpadów niebezpiecznych). Ponadto, w ramach opłaty mieszkańcy mają możliwość oddania odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (EKOPUNKT) działającego na terenie miasta. W ramach EKOPUNKTU funkcjonuje Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (PZON) oraz Punkt Rzeczy Używanych. Odpady niebezpieczne oddawane mogą być wyłącznie w PZON, a dodatkowo odpady niebezpieczne w postaci leków przyjmowane są również w aptekach.

1.9. Gospodarka

Duże znaczenie zarówno dla kierunków, jak i tempa rozwoju gospodarczego miasta Stargard mają działające w nim podmioty gospodarcze, w szczególności podmioty zatrudniające wielu pracowników. Na terenie miasta obok podmiotów polskich działają firmy z kapitałem zagranicznym.

Do największych pracodawców w mieście należą przede wszystkim przedsiębiorstwa z sektora przemysłu lekkiego, przemysłu spożywczego, elektromaszynowego włókienniczego i gumowego.

Nie mniejsze znaczenie w strukturze zatrudnienia ma rozwijający się sektor usług w tym: budowlany, drogowy i transportowy, ale również sektor usług bankowych, handel w tym handel wielkopowierzchniowy. Niemale znaczenie ma również w zatrudnieniu mieszkańców Stargardu sektor publiczny reprezentowany przez administrację samorządową szczebla gminnego i powiatowego oraz podległe temu sektorowi liczne jednostki budżetowe i spółki prawa handlowego.

Motorem wielu zdarzeń gospodarczych w Stargardzie i jego najbliższych okolicach są obszary inwestycyjne, tj. Stargardzki Park Przemysłowy oraz Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii, na terenach których funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych.

STARGARDZKI PARK PRZEMYSŁOWY

Stargardzki Park Przemysłowy obejmuje powierzchnię około **150 ha** i położony jest w północno-zachodniej części miasta. Obszar ten został przygotowany z myślą o małych i średnich przedsiębiorstwach, na terenie SPP znajduje się aktualnie około 70 firm oraz biurowiec, w którym swoją siedzibę ma kolejne 55 firm. Inwestorzy reprezentują liczne branże produkcji i usług, m.in. logistyka, konstrukcje stalowe, produkcja wyrobów parafinowych, produkcja elementów grzejnych, produkcja akcesoriów i komponentów dla przemysłu samochodowego, automatyka. Zatrudnienie w Stargardzkim Parku Przemysłowym znalazło ok 3 000 osób.

PARK PRZEMYSŁOWY NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii zlokalizowany jest na terenie byłego lotniska wojsk radzieckich Kluczewo w Stargardzie. Przejęta w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych baza wojskowa składała się z części mieszkaniowej oraz z obszaru, na którym zlokalizowana była infrastruktura o łącznej powierzchni około 850 hektarów. Na terenie PPNT aktualnie działa 9 firm, z czego największe to Bridgestone Stargard (branża motoryzacyjna), Cargotec Poland/Hiab/Kalmar (branża metalowa) czy Radiometer Solutons (branża medyczna). Aktualnie na terenie PPNT zatrudnienie znalazło ponad 2000 osób. W 2016 roku 3 kolejne firmy zakupiły tereny pod przyszłe inwestycje na terenie Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii: Klippan Safety (branża motoryzacyjna), Phoenix Poland (branża morska) oraz Waimea Holding (logistyka), które łącznie planują zatrudnić ok. 2000 osób. Na dzień dzisiejszy PPNT ma do zaoferowania ok 350 ha wolnych terenów pod przyszłe inwestycje.

2. Opis procesów rewitalizacji w Stargardzie przed wejściem w życie ustawy o rewitalizacji.

Pierwszym dokumentem dotyczącym problemu rewitalizacji na terenie miasta był **Program Rewitalizacji i Remontów Miasta Stargardu Szczecińskiego**, przyjęty uchwałą Nr XXXIII/356/2005 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 czerwca 2005 r.

Opracowując dokument dokonano analizy i diagnozy aktualnej sytuacji w mieście w aspektach: przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Wskazano na najistotniejsze problemy miasta dotyczące zagospodarowania przestrzennego oraz zidentyfikowano problemy gospodarcze. W sferze społecznej przeanalizowano m.in. strukturę demograficzną, grupy społeczne wymagające wsparcia i strukturę bezrobotnych. Analiza uwzględniała osoby z terenu całego miasta pobierające dodatki mieszkaniowe, usługi opiekuńcze, zasiłki celowe specjalne oraz rodziny poniżej minimum socjalnego i dane na temat liczby odnotowanych wykroczeń. Na podstawie powyższych analiz wyodrębniono w mieście trzy tereny zabudowy mieszkaniowej wymagające rewitalizacji. Były to: obszar Śródmieścia, obszar Starówki oraz osiedle Lotnisko.

Kolejnym opracowaniem dotyczącym rewitalizacji w Stargardzie był **Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Stargardu Szczecińskiego na lata 2007-2013** (przyjęty uchwałą Nr XVI/157/07 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 18 grudnia 2007 r.). Analiza sytuacji społecznej i gospodarczej miasta, prowadzona była przy wykorzystaniu materiałów pochodzących z różnych źródeł, tj. jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego, zagospodarowania przestrzennego i mieszkalnictwa, która pozwoliła wyodrębnić w mieście 5 terenów – dotychczasowe: obszar Śródmieścia, obszar Starówki i obszar powojenny Osiedle Lotnisko oraz dodatkowe obszary poprzemysłowe i pokolejowe tj.: obszar PKP i PKS, obszar ZNTK.

Następnym dokumentem był **Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Stargard Szczeciński na lata 2010-2020**, przyjęty uchwałą Nr XLII/469/10 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 czerwca 2010 r., zmieniony uchwałą Nr XXII/247/2012 z dnia 30 października 2012 r. Wybór obszaru rewitalizacji został dokonany na podstawie wielokryterialnej analizy uwzględniającej problemy społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, w tym również środowisko kulturowe i atrakcyjność turystyczną. Do głównych kryteriów wskazania obszaru rewitalizacji należał: wysoki wskaźnik ubóstwa i wykluczenia, wysoka stopa długotrwałego bezrobocia, niekorzystne trendy demograficzne, niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji, wysoki poziom przestępczości i wykroczeń, niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej. W celu wskazania obszaru do rewitalizacji wszystkie wymienione wskaźniki zostały wystandaryzowane, co pozwoliło na pokazanie odchyleń od normy, którą stanowiła średnia arytmetyczna.

Prace analityczne prowadzące do wyznaczenia obszaru kryzysowego zostały zebrane w podziale na 6 obszarów analitycznych:

1. Śródmieście Starówka;
2. Obszar Powojkowy (z Osiedlem Lotnisko);
3. Obszar Poprzemysłowy;
4. Obszar Śródmieście Zachód;
5. Obszar pozostałe tereny mieszkalnictwa i usług lokalnych i ponadlokalnych;
6. Obszar pozostałe tereny mieszkalnictwa i usług ponadlokalnych.

W analizie uwzględniono jednostki, w których liczba mieszkańców wynosiła minimum 1% mieszkańców miasta. Mniejsze jednostki uznano za praktycznie niezamieszkałe, w związku z czym obszar analityczny pn. „Pozostałe tereny niezamieszkałe” został wyłączony z badań.

W pracach analitycznych i porównawczych ujęto dodatkowo obszar nr 5 Pozostałe tereny mieszkaniowe i usług lokalnych i ponadlokalnych. Na terenach tych przeważają stosunkowo nowe, powojenne osiedla mieszkaniowe, o innym rodzaju zabudowy oraz odmiennych warunkach zagospodarowania terenu. Występuje tutaj mniejsze skupienie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej.

W wyniku standaryzacji wszystkich wskaźników oraz po uwzględnieniu uwarunkowań przestrzennych wskazano następujące obszary zdegradowane:

- Śródmieście Starówka – obszar kryzysowy z najwyższymi negatywnymi wskaźnikami,
- Obszar Powojkowy (z Osiedlem Lotnisko),
- Obszar Poprzemysłowy,
- Śródmieście Zachód.

Te obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji zostały przeniesione zgodnie z art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) Uchwałą Nr XV/175/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 stycznia 2016 r. Podjęta została również uchwała Nr XV/176/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Stargard.

GPR został opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz o samorządzie gminnym (art. 18 ust. 2 pkt 6), a także zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku, oraz z uwzględnieniem zapisów dotyczących „Zasad w zakresie opracowania programów rewitalizacji

i realizacji działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014-2020”, opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

3. Dokumenty potwierdzające degradację przestrzenną w obszarze rewitalizacji.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego dla Miasta Stargard do roku 2020, przyjęta uchwałą Nr XXIV/261/08 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 września 2008 r., zmieniona Uchwałą Nr X/85/2015 z dnia 25 sierpnia 2015 r. oraz Uchwałą nr XVI/184/2016 z dnia 23 lutego 2016 r.

W ramach Strategii przeprowadzono diagnozę stanu i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Miasto Stargard, w tym przeanalizowano mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego. Słabe strony dotyczą uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony gminy i których niewyeliminowanie utrudniać będzie jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować).

W obszarze przestrzeni wśród słabych stron wskazano m.in.:

- brak dogodnych powiązań przestrzeni miejskiej z terenami otwartymi;
- niewystarczająco wykształcone powiązanie pomiędzy poszczególnymi jednostkami miejskimi;
- brak czytelności układu przestrzennego miasta;
- utrata charakteru centralnego śródmieścia w całym obszarze miejskim;
- brak korelacji pomiędzy zabytkami architektonicznymi a poszczególnymi przestrzeniami miasta;
- zdegradowana tkanka urbanistyczna (w tym mieszkaniowa, publiczna) oraz brak w wielu obszarach przestrzeni publicznej dzieł plastycznych o znaczeniu symbolicznym (rzeźby, pomniki – rozpoznawalne wizytówki miasta);
- brak kapitału wewnętrznego na rewitalizację zespołów zabudowy mieszkaniowej, specjalnej i przemysłowej;
- zanik funkcji centrowirycznych w najstarszej części miasta, prawie wszystkie podmioty gospodarcze przeniosły swoją działalność do śródmieścia;
- niekorzystny przebieg linii komunikacyjnych rozcinających miasto na części: zachodnią i wschodnią (linia kolejowa) oraz północną i południową (drogi tranzytowe);
- przesycenie krajobrazu miasta reklamami w większości stanowiącymi samowolę budowlaną;
- Utrzymywany od lat niski standard urządzeń i wyposażenia w elementy małej architektury i zieleni ozdobnej ulic i placów miejskich;
- nie przywiązywanie uwagi do znaczenia kompozycji urbanistycznej właściwej ekspozycji zabytków.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard Szczeciński na lata 2012-2016, przyjęty uchwałą Nr XX/233/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 sierpnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz.1997).

W ramach *Oceny stanu zachowania i funkcjonowania dziedzictwa kulturowego miasta Stargard Szczeciński* dokonano analizy zagrożeń krajobrazu kulturowego.

Wśród słabych stron wskazano:

- Zniszczoną historyczną zabudowę średniowiecznego układu urbanistycznego Stargardu; ubytki wojenne sięgały 90% substancji; mimo nowych nawarstwień kubaturowych (bloki mieszkalne) niemożliwa jest rewaloryzacja obszaru.
- Stan techniczny zabudowy mieszkalnej XIX i XX-wiecznej wymaga odpowiednich nakładów finansowych, szczególnie wzdłuż głównych osi kompozycyjnych (w tym ul. J. Piłsudskiego, Wojska Polskiego).
- Niewystarczający poziom środków wewnętrznych Gminy Miasto Stargard na zadania w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego, opieki nad nim (rewitalizacja Starówki, restauracja obwarowań etc.).
- Dewaloryzujące remonty i nieodpowiednie modernizacje historycznej substancji architektonicznej przy użyciu niewłaściwych materiałów (np. panele zewnętrzne lub styropian); niewłaściwe pokrycia dachowe, okna z PCV, zniszczenia elementów historycznego wystroju elewacji itp.
- Niewystarczające zaplecze dla obsługi funkcji turystyczno-rekreacyjnej budowanej w oparciu o zabytkowe obiekty w mieście.
- Niewystarczające zaangażowanie w rewitalizację zabytkowych założeń parkowych oraz doliny Iny.
- Brak korelacji (symbiozy) pomiędzy poszczególnymi przestrzeniami miejskimi jako elementami składowymi historycznego dziedzictwa materialnego Stargardu (jako cenny postrzegany jest jedynie obszar staromiejski).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego, przyjęte uchwałą Nr IX/107/2011 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą Nr XXVI/301/2013 z dnia 26 lutego 2013 r., uchwałą Nr IV/30/2015 z dnia 3 lutego 2015 r. oraz uchwałą Nr XVI/182/2016 z dnia 23 lutego 2016 r.

W dziale poświęconym *Kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta* wskazano, że integracja kompozycji przestrzennej miasta polegać powinna m. in. na:

- 1) przywróceniu charakteru i czytelności układowi miasta średniowiecznego, z jego przestrzennymi dominantami;
- 2) zachowaniu czytelnej, niezakłóconej ekspozycji sylwety Starego Miasta;
- 3) wykształceniu nowej struktury centrum miejskiego, zapewniającej ciągłość przestrzeni publicznej miasta i integrującej części śródmieścia leżące po dwóch stronach toru kolejowego;
- 4) usunięciu i łagodzeniu elementów dysharmonijnych w kompozycji.

Zagrożeniem dla zrównoważonego rozwoju przestrzennego miasta byłoby m.in.:

- 1) zachowanie dotychczasowego układu dróg tranzytowych przebiegających w sąsiedztwie Starego Miasta, co wpłynie degradująco na tereny mieszkaniowe;
- 2) wykształcenie silnych ośrodków usługowych na zewnątrz układu miejskiego, co spowoduje brak impulsu do tworzenia centrum regionalnego;
- 3) marginalizacja roli kulturowej centrum staromiejskiego;
- 4) silna urbanizacja obrzeży miasta, co spowoduje zachwianie całej struktury, marginalizację i niedoinwestowanie wschodniej części miasta, rozproszenie inwestycji na bardzo rozległym terenie.

Dla zrównoważenia rozwoju miasta istotne znaczenie będzie miało zagospodarowanie i przebudowa terenów wzdłuż rzeki – powrót miasta nad Inę.

4. Ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowała przede wszystkim obowiązująca ustawa o rewitalizacji oraz *Wtyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku oraz *Zasady w zakresie opracowania programów rewitalizacji i realizacji działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014-2020*, opracowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Stargard na lata 2016-2026*, a mianowicie:

I. Przeniesienie obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego - rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Stargard:

1. Uchwała nr XV/175/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26.01.2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego na podstawie diagnozy z Lokalnego Programu Rewitalizacji. Było to możliwe dzięki przepisowi art. 52 ustawy o rewitalizacji, który umożliwiał zastosowanie procedury przekształcenia realizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminny Program Rewitalizacji w przypadku spełnienia dwóch warunków. Cyt. „Po pierwsze, w dniu wejścia w życie ustawy o rewitalizacji gmina realizuje (uchwalony przez Radę Gminy) program rewitalizacji zawierający działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Po drugie, program ten zawiera co najmniej (1) opis procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru gminy oraz (2) diagnozę pozwalającą na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”³. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Stargard na lata 2010-2020 spełniał wszystkie powyższe warunki. Diagnoza, o której mowa umożliwiła stwierdzenie, które obszary w gminie spełniają kryteria obszarów zdegradowanych, zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji, m.in. występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz spełniała kryteria co najmniej jednego negatywnego zjawiska, w przypadku Stargardu było to zjawisko m.in. degradacji technicznej – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”. Ponadto obszar wyznaczony do rewitalizacji w Stargardzie, którym jest Śródmieście Starówka, spełniał kryteria wskazane w artykule 10 ww. ustawy, m.in.: obszar rewitalizacji obejmuje całość lub

³ Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Przy czym zgodnie z „Ustawą o rewitalizacji. Praktyczny komentarz” wydany przez Ministerstwo Infrastruktury Budownictwa, Departament Polityki Przestrzennej w Warszawie, cyt.: "diagnoza ta nie musi wskazywać tych obszarów konkretnie, lecz musi nadawać się do wykorzystania w procesie formułowania wniosku o wyznaczenie obszarów w drodze uchwały rady gminy”.

2. Uchwała nr XV/176/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26.01.2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Stargard.

II. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesów partycypacji społecznej oraz zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko – obejmowało następujące etapy:

- 1) wzięcie pod uwagę wyników z analizy diagnozy z LPR;
- 2) opracowanie diagnozy pogłębionej dla obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka;
- 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 4) opracowanie i przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu dokumentu;
- 5) wystąpienie z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
- 6) wystąpienie do Zarządu Powiatu Stargardzkiego, Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego, Wojewody Zachodniopomorskiego, Wojewódzkiego sztabu Wojskowego w Szczecinie, Morskiego Oddziału Straży Granicznej im. płk. Karola Bacza w Gdańsku, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatura w Szczecinie, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie, Zachodniopomorskiego Enea Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Szczecin, Wydziału Zarządzania Rozwojem Sieci, PKP Energetyka S.A. Oddział w Warszawie- Dystrybucja Energii Elektrycznej Pomorski Rejon Dystrybucji w Szczecinie, Polskiej Spółki Gazowniczej Sp. z o.o. Oddział Gazowniczy w Szczecinie, Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem w Poznaniu Gazownia Szczecińska, Geologa Powiatowego w Stargardzie, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Starosty Stargardzkiego, Wydziału Zarządzania Bezpieczeństwem, Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich

w Koszalinie, Zarządu Dróg Powiatowych w Stargardzie, Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Stargardzie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Stargardzie, Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Stargardzie Sp. z o.o. wraz z uzyskaniem opinii ww. instytucji;

- 7) podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Stargardzie w sprawie przyjęcia projektu dokumentu.

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w raporcie załączonym do dokumentu.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju Gminy Miasto partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru do rewitalizacji, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji w Stargardzie.

5. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy).

Komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

5.1 Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla miasta Stargard do roku 2020

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego dla miasta Stargard do roku 2020 kreuje wizję i misję Stargardu, która została określona w następujący sposób „Tętnem i przyszłością miasta Stargard jest jego zrównoważony rozwój w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym, gospodarczym i społecznym, umożliwiający przekształcenie Stargardu w wyróżniające się w regionie zachodniopomorskim atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku z dobrze wykształconymi i silnymi funkcjami ponadlokalnymi o znaczeniu regionalnym”.

Przy tworzeniu *Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Miasta Stargard do roku 2020* przyjęto założenia mówiące o konieczności podniesienia konkurencyjności Stargardu w regionie; rozwoju oferty gospodarczej czy konieczności monitoringu by proces rozwoju społeczno-gospodarczego miasta nie przebiegał z naruszeniem interesów jego mieszkańców ani kosztem utraty komfortu życia osób, dla których Stargard stał się miejscem stałego pobytu i życia rodzinnego, a także stwierdzono, że należy doprowadzić do zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów miasta w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców miasta do infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz miejskich zasobów społecznych. [...]

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla miasta Stargard do roku 2020*. Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z elementami, które dążą do realizacji zadań z obszaru rewitalizacji a jednocześnie dążą do poprawy warunków życia mieszkańców. Mowa tutaj o celach

szczegółowych i podporządkowanych im kierunkach działania, których realizacja przyczyni się także do realizacji celów określonych w niniejszym dokumencie:

Priorytet: Infrastruktura

Cel Szczegółowy:

2.2. Podjęcie działań w kierunku rewitalizacji i przebudowy obiektów komunalnych na terenie miasta.

Kierunki działania:

2.2.1. Przeciwdziałanie postępującej degradacji i niszczeniu budynków o wartości architektonicznych i znaczeniu historycznym m.in. poprzez realizację projektu Stargard – Klejnot Pomorza – renowacja historycznej zabudowy miasta.

Opis kierunku: *Idea jest aktualizacja w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ewidencji zabytków, realizacja inwestycji dotyczących renowacji, przebudowy i zagospodarowania zabytków oraz opiniowanie projektów zmian w elewacjach budynków przyległych do przestrzeni publicznej.*

2.2.2. Inicjowanie zintegrowanych działań przestrzennych podmiotów wdrażających plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące terenów rewitalizacji i renowacji.

Opis kierunku: *Idea ta zawiera m.in. kontynuację renowacji i przebudowy Śródmieścia i Starego Miasta, ale przede wszystkim działania te winny być poprzedzone opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego.*

PRIORYTET: Przestrzeń

Cel szczegółowy:

3.1. Tworzenie warunków na rzecz kompatybilności wszystkich zamierzeń gospodarczych i społecznych z warunkami określonymi przestrzenią miasta.

Kierunki działania:

3.1.1. Aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta.

Opis kierunku: *Główną ideą kierunku jest objęcie aktualizacją m.in.: głównego układu komunikacyjnego miasta, terenów strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, obszarów rewitalizacji i rehabilitacji zabudowy oraz wskazania terenów, których dopuszczają się lub zakazują lokalizację obiektów handlowych o limitowanych powierzchniach sprzedaży do 400 m² w centrum miasta. Kierunek winien również zaktualizować przeznaczenie niektórych terenów nie dostosowanych obecnie do przeważającego na nich sposobu użytkowania oraz określić zasady ochrony dóbr kultury.*

PRIORYTET: Ekologia

Cele szczegółowe:

4.1. Podejmowanie działań dla podniesienia jakości ochrony środowiska w mieście

Kierunki działania:

4.1.4. Kontynuacja działań zmierzających do ochrony powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych.

Opis kierunku: *Ideą tego kierunku poza rozbudową sieci ciepłowniczej jest promocja i wdrażanie ekologicznych systemów grzewczych.*

4.1.6. Zwiększenie zasobów zieleni miejskiej i lesistości miasta poprzez nasadzenie drzew i krzewów na terenie parków i w pasach drogowych.

Opis kierunku: *Założeniem tego kierunku jest odbudowa zieleni miejskiej, rewitalizacja parków, w tym nasadzenia nowych drzew (...)*

PRIORYTET: Społeczność

Cel szczegółowy

5.1. Podwyższenie jakości oferty miasta w zakresie rekreacji i wypoczynku

Kierunki działania:

5.1.1. Remont i przebudowa istniejącej w mieście infrastruktury sportowej

Opis kierunku: *W ramach tego kierunku zakłada się m.in. remont i modernizację istniejących obiektów sportowych ich rozbudowę o nowe funkcje, przygotowanie terenu pod obiekty działające sezonowo i budowę nowych obiektów sportowych.*

5.1.2. Przebudowa i doposażenie istniejących obiektów kultury

Opis kierunku: *w ramach tego kierunku przewiduje się remont i modernizację obiektów kubaturonnych pełniących funkcje ośrodków kultury, remont, modernizację obiektów kultury na otwartych przestrzeniach miasta oraz urządzenie miejsc ekspozycji i wystaw.*

5.1.3. Przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów rekreacyjnych

Opis kierunku: *W ramach tego kierunku przewiduje się rewitalizację parków miejskich (...)budowę wewnątrzmijskich ścieżek rowerowych, doposażenie istniejących placów zabaw w nowe urządzenia, w tym dla dzieci niepełnosprawnych oraz budowę nowych placów (...).*

Cel szczegółowy:

5.2. Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej.

Kierunki działania:

5.2.2. Standaryzacja usług w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach, w których realizuje się zadania polityki społecznej miasta.

Opis kierunku: *Głównym przesłaniem tego kierunku jest podniesienie jakości usług społecznych i ich standaryzacja do norm obowiązujących w UE oraz zapewnienie komfortu beneficjentom pomocy społecznej w procesach realizacji świadczeń społecznych.*

Cel szczegółowy:

5.3. Podejmowanie działań w zakresie zwiększania jakości oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do potrzeb beneficjentów i rynku pracy.

Kierunki działania:

5.3.1. Podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia uczniom dostępu do zajęć pozalekcyjnych.

Opis kierunku: *Głównym zamierzeniem tego kierunku jest kontynuacja działań w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” (...).*

5.3.2. Tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie zastosowania nowych technik w realizacji programów nauczania we wszystkich placówkach oświatowych miasta.

Opis kierunku: *Głównym przesłaniem tego kierunku jest kontynuacja zakupów inwestycyjnych oraz zwiększenie nakładów finansowych na ich realizację, które pozwolą w placówkach oświatowych miasta na wprowadzenie nowoczesnych metod i programów nauczania.*

Cel szczegółowy:

5.4. Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta.

Kierunki działania:

5.4.3. Wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz służb ponadgminnych realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji projektów przyczyniających się do wzrostu bezpieczeństwa i porządku publicznego.*

Cel szczegółowy:

5.5. Podjęcie działań w zakresie poprawy gospodarki mieszkaniowej i rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego na terenie Stargardu

Kierunki działania:

5.5.1. Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową i budowę mieszkań na wynajem.

Opis kierunku: *Głównym przesłaniem tego kierunku jest współpraca z STBS Sp. z o.o. w zakresie kształtowania polityki mieszkaniowej ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia lokali osobom, które z uwagi na swoją sytuację życiową nie mogą samodzielnie zabezpieczyć sobie mieszkania (...).*

5.5.2. Aktywizowanie działań w zakresie zwiększania ilości mieszkań socjalnych.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest m.in. rewitalizacja istniejącej substancji mieszkaniowej pod potrzeby mieszkań socjalnych.*

Cel szczegółowy:

5.6. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka.

Kierunki działania:

5.6.1. Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym we współpracy z sektorem pozarządowym.

Opis kierunku: *Głównym przesłaniem tego kierunku jest podnoszenie jakości i dostępności realizowanego systemu świadczeń rodzinnych, rozwój usług społecznych sprzyjających podniesieniu poziomu i jakości edukacji, w tym również we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

5.6.2. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychicznego, prawnego, socjalnego.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej, zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk nienydolnych wychowawczo oraz podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.*

5.6.3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Opis kierunku: *Głównym założeniem tego kierunku jest zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi oraz tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.*

Cel szczegółowy:

5.7. Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Kierunki działania:

5.7.2. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz utworzenie lub wspieranie tworzenia ośrodków wsparcia dla osób chorych psychicznie, w tym domu dla osób chorych psychicznie. Ponadto kierunek ten zmierza do zapewnienia zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności.*

Cel szczegółowy:

5.8. Podejmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów w ich integracji i pełnym dostępie do oferty edukacyjnej, kulturalnej, usług zdrowotnych, rekreacji i wypoczynku.

Kierunki działania:

5.8.1. Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest rozwijanie systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania oraz zwiększenie dostępności tych osób do mieszkań wspomaganych, w tym utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.*

5.8.2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów zamieszkujących Stargard.

Opis kierunku: *Głównym przesłaniem tego kierunku są działania w kierunku rozwijania i upowszechniania działań klubu seniora i systematyczna współpraca z Domami Pomocy Społecznej i Zakładami Opieki Zdrowotnej oraz promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, a także budowa (uruchomienie) Dziennego Domu Pobytu.*

Cel szczegółowy:

5.9. Aktywizowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Kierunki działania:

5.9.1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest dążenie do zwiększenia zakresu usług dla osób wykluczonych społecznie w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej, pomoc finansowa i materialna oraz wsparcie i aktywizacja poprzez m.in. rozwijanie działań Klubu Integracji Społecznej.*

5.9.2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w ramach promocji zawodowej i aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Opis kierunku: *Główną przesłanką tego kierunku jest rozwijanie stałej współpracy jednostek samorządu miejskiego, organizacji pozarządowych i PUP w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia, objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych oraz intensyfikacja działań mających na celu reintegrację zawodową i społeczną osób bezrobotnych.*

5.9.3. Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.

Opis kierunku: *Zamierzeniem tego kierunku jest wzmacnianie istniejącego systemu pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom (pomoc terapeutyczna, psychologiczna, prawna, socjalna, medyczna oraz wzmacnianie i rozwijanie istniejącego systemu rozwiązywania problemu przemocy domowej.*

Cel szczegółowy:

5.10. Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Kierunki działania:

5.10.1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnych.

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej osób ubogich i wykluczonych społecznie, w tym poprzez systematyczne doskazywanie pracowników socjalnych.*

5.10.2. Wspieranie i współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego

Opis kierunku: *Główną ideą tego kierunku jest zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi, aktywna współpraca z tymi organizacjami i wsparcie postaw obywatelskich m.in. poprzez tworzenie partnerstw publiczno-społecznych.*

5.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego

W Części II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ustęp 9. KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA punkt 9.1. Cele rozwoju przestrzennego miasta Studium wskazuje, że jeden z głównych celów rozwoju przestrzennego, mogących wpłynąć na wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, na najbliższe 20 lat powinna być „rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej”.

Dalej w punkcie 9.1.3. Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej Studium jednoznacznie wskazuje, że rozwój przestrzenny miasta jest

uzależniony od rozwiązania wielu problemów, w tym również społecznych, gospodarczych i prawnych. Wskazuje również wybrane tereny problemowe, wymagające prowadzenia odmiennej polityki zagospodarowania przestrzennego, którymi są m.in.:

- 1) tereny wymagające rehabilitacji i przekształceń – są to głównie zaniedbane tereny przemysłowe i śródmiejskie oraz tereny byłego lotniska wojskowego, dla których przewidziano zmianę funkcji;
- 2) tereny do rewitalizacji – są to tereny historycznych zespołów mieszkaniowych, wymagające podniesienia standardu zabudowy i zagospodarowania oraz rozwiązania problemów komunikacyjnych i społecznych;
- 3) tereny do rewaloryzacji – wskazano na najcenniejszy z uwagi na wartości kulturowe teren Starego Miasta, wpisany do rejestru zabytków, wymagający szczególnych starań, wiedzy i sposobu realizacji inwestycji.

Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów historycznej zabudowy będą miały największy wpływ na poprawę wizerunku miasta. Dotyczy to również problemu standardu kształtowania przestrzeni publicznej miasta i zachowania jego tożsamości kulturowej.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego* jasne jest, że Gminny Program Rewitalizacji stanowi podstawowe narzędzie realizacji tych założeń.

Ustawa o rewitalizacji wprowadziła nowe i kompleksowe narzędzia do prowadzenia działań rewitalizacyjnych na terenach problemowych. W ustawie zdefiniowano obszar zdegradowany jako obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dla efektywności realizacji działań inwestycyjnych wprowadzono wymóg zgodności dokumentów planistycznych tzn. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych z Gminnym Programem Rewitalizacji.

W obowiązującym Studium nie wskazano obszarów zdegradowanych wyznaczonych zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Zatem w pierwszej kolejności należy zmienić Studium i wprowadzić w tekście oraz na rysunku obszary zdegradowane, zgodnie z uchwałą Nr XV/175/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego dla Gminy Miasto Stargard. Również ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w aktualnym brzmieniu wskazuje na potrzebę określenia w Studium m.in. obszarów zdegradowanych.

Wiele działań w Studium nazywane jest rewitalizacją. Ustawa o rewitalizacji określa ją jako obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić szereg różnych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Z tego względu należałoby wprowadzić zmianę terminologii dla wskazanych w Studium innych rejonów miasta.

W zakresie przeznaczenia poszczególnych terenów nie zachodzi potrzeba zmiany Studium.

5.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Stargard

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Stargard został przyjęty Uchwałą XI/94/2015 Rady Miejskiej z 29 września 2015 r. Jest dokumentem strategicznym, który został opracowany, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w *Pakiecie klimatyczno-*

energetycznym do roku 2020. W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej wyznaczono cele strategiczne i szczegółowe, możliwe do osiągnięcia w latach 2015-2024. Jako cel strategiczny wskazana została poprawa jakości powietrza atmosferycznego oraz efektywności energetycznej przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miasto Stargard.

Celem PGN jest m.in.:

- 1) poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Miasto Stargard,
- 2) racjonalizacja wykorzystania źródeł energii oraz stymulowanie poprawy efektywności energetycznej na wszystkich etapach procesu zaopatrzenia w energię odbiorców z terenu Miasta Stargard,
- 3) redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej budynków,
- 4) zwiększenie zastosowania OZE – instalacja indywidualnych źródeł oraz podłączanie do sieci ciepłowniczej, która w dużej części wykorzystuje źródła geotermalne.

Ponadto postawiono cele szczegółowe, które dotyczą po pierwsze poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnictwie, a po drugie zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery. Na podstawie oceny stanu istniejącego oraz przeprowadzonej inwentaryzacji zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla (za lata 2012-2013) określono działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, które zostaną zrealizowane na terenie Gminy Miasto Stargard oraz obliczono efekty ich realizacji - efekt energetyczny oraz efekt ekologiczny. Ponadto przedstawione zostały możliwe źródła finansowania przedsięwzięć. Rezultatem przeprowadzonych działań ma być redukcja zużycia energii oraz emisji gazów cieplarnianych do atmosfery na terenie Gminy Miasto Stargard, a także poprawa jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. PGN w efekcie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Miasto Stargard.

Między Planem Gospodarki Niskoemisyjnej a GPR Miasta Stargard nie występują sprzeczności. Różnice wynikają z odmiennego charakteru dokumentów – PGN skupia się na ściśle określonych dziedzinach i zagadnieniach, podczas gdy GPR jako dotyczący działań zintegrowanych ma bardziej „otwarty” charakter, za to skupiony jest na konkretnym obszarze. Nie rodzi to jednak kolizji między tymi dokumentami. Gminny Program Rewitalizacji inkorporuje istotne z jego punktu widzenia zadania przewidziane w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej włączając je równocześnie w przewidziany w GPR system koordynacji i integracji przedsięwzięć, aby zapewnić osiągnięcie optymalnego efektu równoległych, różnorodnych działań w tym zwłaszcza interwencji publicznych. W tym wymiarze PGN można postrzegać jako dokument operacyjny w jednym z „obszarów zainteresowania” GPR. Dodatkowo niektóre z zaplanowanych przedsięwzięć inwestycyjnych (np. w sektorze mieszkalnictwa) są konkretnie wskazane w planowanych działaniach krótko i długoterminowych w załączniku I do PGN Harmonogramie rzeczowo-finansowym m.in.:

I. Budynki użyteczności publicznej:

1. Rewitalizacja – termomodernizacja budynku PCK w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24 wraz z zamontowaniem windy, remontem instalacji wod.-kan., oświetleniowej oraz c.o. c.w.u.;
2. Biblioteka bez granic – remont, rozbudowa Książnicy Stargardzkiej w Stargardzie oraz Archiwum Miejskiego w Klasztorze św. Jana miasta hanzeatyckiego Stralsund;
3. Muzeum Archeologiczno Historyczne – Termomodernizacja, adaptacja strychów;

II. Mieszkalnictwo:

1. Modernizacja energetyczna przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o. wielorodzinnych budynków mieszkaniowych Gminy Miasta Stargard przy ul. M. Konopnickiej 2 i M. Konopnickiej 3 w Stargardzie;
2. Likwidacja pieców kaflowych i podłączenie do sieci PEC w budynkach mieszkalnych;
3. Rewitalizacja z termomodernizacją budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21;
4. Rewitalizacja z termomodernizacją budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16;
Ponadto w załączniku 1 i 2 do Harmonogramu wymieniono budynki przeznaczone do termomodernizacji są to: ul. Wojska Polskiego 56, 56a, 58a, 60, 60 a , 62, 64, 64a, 66, 67, 68; ul. Bogusława IV 22, ul. Wojska Polskiego 78a, M. Konopnickiej 2, 3,8,10 a, b, ul. Hetmana S. Czarnieckiego 19, ul. B. Limanowskiego 6,8a, ul. Wojska Polskiego 30, 28, ul. J. Piłsudskiego 92.

5.4. Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 – 2020

MISJA

Stargard [...] miastem wspierającym rodzinę, dążącym do rozwoju lokalnej społeczności, aktywizującym grupy zagrożone wykluczeniem społecznym przede wszystkim w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne *Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 – 2020*:

Cel strategiczny I - Rozwijanie zintegrowanego, zapobiegającego kryzysom systemu wsparcia rodzin ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dziecka.

Wskazano w GPR m.in. następujące projekty związane z realizacją ww. celu:

1. Szkoła, Rodzina, Środowisko;
2. „Ważny start”. Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka;
3. „Mamo, tato to ja” – szkoła rodzenia.

Cel strategiczny II - Aktywizowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – osób: ubogich, bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych.

Wskazano w GPR, m.in. następujące projekty związane z realizacją ww. celu:

1. „Na swoim” – realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności;
2. Śródmiejska świetlica podwórkowa;
3. Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie;
4. Przyjazne podwórko;
5. Życie bez nałogów;
6. Budowa noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard.

Cel strategiczny III - Promowanie zdrowego stylu życia przeciwdziałającego niepełnosprawności oraz rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Wskazano w GPR, m.in. następujące projekty związane z realizacją ww. celu:

1. Szkoła, Rodzina, Środowisko;
2. „Ważny start”. Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka;
3. Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. B. Limanowskiego 24.

Cel strategiczny IV - Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji seniorów.

Wskazano w GPR, m.in. następujące projekty związane z realizacją ww. celu:

1. Klub seniora;
2. Spichrz.

Cel strategiczny V - Umacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi i rozwijanie profesjonalizacji służb społecznych.

W celu zmniejszenia skali występowania problemów społecznych, zminimalizowania ich negatywnych skutków, a tym samym poprawy jakości życia mieszkańców zaplanowano wdrożenie inicjatyw, które przedstawiono zarówno w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* Gminy Miasto Stargard (jako cele strategiczne), jak i niniejszego dokumentu, który wskazuje konkretne przedsięwzięcia, które dane problemy zminimalizują lub rozwiążą. Dzięki temu wdrożenie wszystkich planów rewitalizacyjnych przyczyni się również do realizacji celów strategicznych zapisanych w „*Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 – 2020*”.

Zadania wymienione w GPR i w „*Strategii rozwiązywania problemów społecznych...*” w sferze społecznej w tym kulturalne na obszarze rewitalizacji będą realizowane przez NGO jak również projekty systemowe będą realizowane przy wsparciu III sektora.

Podsumowanie:

W Gminie Miasto Stargard część mieszkańców boryka się z wieloma problemami społecznymi, które powodują występowanie, zwłaszcza na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka negatywnych zjawisk.

Uzasadnieniem dla potrzeby przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych są przede wszystkim problemy występujące w sferze społecznej jak choćby: wysoki poziom bezrobocia, alkoholizm i inne nałogi, przemoc, ubóstwo, przestępczość oraz inne o charakterze infrastrukturalnym i przestrzennym wymienione w *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Miasta Stargard do roku 2020*”. Z ww. dokumentem związana jest „*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020*”, gdzie w misji napisano: Stargard (...) miastem wspierającym rodzinę, dążącym do rozwoju lokalnej społeczności, aktywizującym grupy zagrożone wykluczeniem społecznym przede wszystkim w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi”. Jako szansę na poprawę sytuacji i niwelację sytuacji kryzysowej wskazuje się projekty i przedsięwzięcia zaplanowane w ramach rewitalizacji Gminy Miasto Stargard. Również w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej wpisane są działania z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych. Również w GPR wskazano na konieczność podjęcie działań w zakresie przebudowy zdegradowanych budynków mieszkalnych, obiektów kultury, zabytków, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

Ponadto w dokumencie zaznaczono, że kierunek musi mieć charakter kompleksowy i zintegrowany z innymi działaniami wspierającymi integrację społeczną i przyczyniać się do zmniejszenia ubóstwa oraz prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie. W związku z tym kontynuacja założeń rewitalizacji to pobudzenie przedsiębiorczości i aktywności społecznej mieszkańców wraz z włączeniem społecznym osób wykluczonych na obszarze Gminy Miasto Stargard, co wpisuje się w *Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Stargard*, gdzie stwierdzono, „że należy doprowadzić do zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów miasta w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców do infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz miejskich zasobów społecznych(...).”

Rewitalizacja jest szansą dla rozwoju Gminy Miasto Stargard, bowiem wpływa na procesy społeczne, a jednocześnie ma zapobiegać zjawiskom kryzysowym, wynikającym z postępującego procesu degradacji technicznej.

6. Wskazanie koniecznych zmian w dokumentach planistycznych Gminy Miasto Stargard

W chwili opracowania niniejszego dokumentu obowiązuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego* przyjęte uchwałą Nr IX/107/2011 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą Nr XXVI/301/2013 z dnia 26 lutego 2013 r., uchwałą Nr IV/30/2015 z dnia 3 lutego 2015 r. oraz uchwałą Nr XVI/182/2016 z dnia 23 lutego 2016 r. Zaznaczyć należy, że zmiany dotyczyły wyłącznie zagospodarowania niewielkich obszarów miasta, których granice wskazane były w uchwałach Rady Miejskiej w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium.

W Studium w Części II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ustęp 9. KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ MIASTA punkt 9.1. *Cele rozwoju przestrzennego miasta* Studium wskazuje, że jeden z głównych celów rozwoju przestrzennego, mogących wpłynąć na wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, na najbliższe 20 lat powinna być „rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej”.

Dalej w punkcie 9.1.3. *Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej* Studium jednoznacznie wskazuje, że rozwój przestrzenny miasta jest uzależniony od rozwiązania wielu problemów, w tym również społecznych, gospodarczych i prawnych. Wskazuje również wybrane tereny problemowe, wymagające prowadzenia odmiennej polityki zagospodarowania przestrzennego, którymi są m.in.:

- 1) tereny wymagające rehabilitacji i przekształceń – są to głównie zaniedbane tereny przemysłowe i śródmiejskie oraz tereny byłego lotniska wojskowego, dla których przewidziano zmianę funkcji;
- 2) tereny do rewitalizacji – są to tereny historycznych zespołów mieszkaniowych, wymagające podniesienia standardu zabudowy i zagospodarowania oraz rozwiązania problemów komunikacyjnych i społecznych;
- 3) tereny do rewaloryzacji – wskazano na najcenniejszy z uwagi na wartości kulturowe teren Starego Miasta, wpisany do rejestru zabytków, wymagający szczególnych starań, wiedzy i sposobu realizacji inwestycji.

Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów historycznej zabudowy będą miały największy wpływ na poprawę wizerunku miasta. Dotyczy to również problemu standardu kształtowania przestrzeni publicznej miasta i zachowania jego tożsamości kulturowej.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego* jasne jest, że Gminny Program Rewitalizacji stanowi podstawowe narzędzie realizacji tych założeń.

Ustawa o rewitalizacji wprowadziła nowe i kompleksowe narzędzia do prowadzenia działań rewitalizacyjnych na terenach problemowych. W ustawie zdefiniowano obszar zdegradowany jako obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dla efektywności realizacji działań inwestycyjnych wprowadzono wymóg zgodności dokumentów planistycznych tzn. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych z Gminnym Programem Rewitalizacji.

W obowiązującym Studium nie wskazano obszarów zdegradowanych wyznaczonych zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Zatem w pierwszej kolejności należy zmienić Studium i wprowadzić w tekście i na rysunku obszary zdegradowane, zgodnie z uchwałą Nr XV/175/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego dla Gminy Miasto Stargard. Również ustawa z dnia 27 marca 2013 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w aktualnym brzmieniu wskazuje na potrzebę określenia w Studium m.in. obszarów zdegradowanych.

Wiele działań w Studium nazywane jest rewitalizacją. Ustawa o rewitalizacji określa ją jako obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić szereg różnych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Z tego względu należałoby wprowadzić zmianę terminologii dla wskazanych w Studium innych rejonów miasta. Należy zaprzestać używania określeń „tereny do rewitalizacji” i „tereny do rewaloryzacji” dla różnych obszarów wskazanych w Studium. W Studium należy jednoznacznie wskazać granice „obszarów zdegradowanych” i „obszaru rewitalizacji” zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji. W tym celu w tekście Studium należy m.in.:

- 1) zmienić zapisy punktu 9.1.3. *Rewitalizacja obszarów zaniedbanych i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej*,
- 2) w punkcie 11.1 *Ustalenia dla jednostek planistycznych* zmienić dla poszczególnych jednostek ustalenia dotyczące *Polityki przestrzennej* i *Zasad przekształceń*,
- 3) na rysunku nr 19 *Tereny problemowe* zrezygnować z wyznaczania „Terenów do rewitalizacji” i „Terenów do rewaloryzacji” oraz wprowadzić nowy rysunek nr 19a *Obszary zdegradowane*, na którym wskazane będą granice obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji.

Aktualnie trwają przygotowania do całościowej i kompleksowej zmiany Studium. W dniu 22 sierpnia 2017 r. zawarto umowę na opracowanie *Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Miasto Stargard*. W ramach analizy przygotowany zostanie także projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie aktualności studium i planów miejscowych. Obowiązek opracowania takich dokumentów wynika z zapisów art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W trakcie prac zostanie przeanalizowana zgodność Studium m.in. z *Gminnym Programem Rewitalizacji*, *Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami* i *Gminną Ewidencją Zabytków*, strefami ochronnymi ujęć wody, rejestrem terenów zamkniętych, wykazem pomników przyrody, granicami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Po przyjęciu uchwały w sprawie aktualności studium i planów, w której wskazany zostanie m.in. zakres niezbędnych zmian Studium, w 2018 roku przewidywane jest rozpoczęcie prac nad zmianą tego dokumentu.

W zakresie przeznaczenia poszczególnych terenów nie zachodzi potrzeba zmiany Studium w celu dostosowania do GPR. Wszystkie działania inwestycyjne przewidziane do realizacji w ramach Programu zgodne są ze wskazanymi w Studium kategoriami przeznaczenia terenu.

Dla poszczególnych jednostek planistycznych w Studium wskazano:

11.1.1. Jednostka planistyczna nr 1 - Stare Miasto

2. Kierunki zagospodarowania

1) Kategoria dominująca	OG, CM – centrum staromiejskie, najwyższa ranga przestrzeni publicznej, rynek staromiejski – salon Starego Miasta, usługi publiczne: administracja, kultura (muzea, teatry, galerie), funkcja sakralna.
2) Kategoria uzupełniająca	SM, MM, ZP, UT – funkcja mieszkaniowa, planty i tereny przyległe do rzeki wyposażone w usługi turystyczne.

11.1.2. Jednostka planistyczna nr 2 - Śródmieście

2. Kierunki zagospodarowania

1) Kategoria dominująca	SM, CM, OG – tereny mieszkaniowe i usługowe, centra usługowe i funkcje publiczne, strefy reprezentacyjne.
2) Kategoria uzupełniająca	ZP – zielen parkowa, KK - centrum przesiadkowe.

11.1.3. Jednostka planistyczna nr 3 - Przedmieście Szadzkie

2. Kierunki zagospodarowania

1) Kategoria dominująca	MM, IM – tereny mieszkaniowe i o funkcji mieszanej (mieszkaniowo – produkcyjne).
2) Kategoria uzupełniająca	UT, ZD, ZP, PS, OG – tereny rekreacyjne, zespół boisk, rodzinne ogrody działkowe, usługi oświaty, przy linii kolejowej tereny produkcyjno - składowe.

11.1.4. Jednostka planistyczna nr 4 - Osetno

2. Kierunki zagospodarowania

1) Kategoria dominująca	MM – tereny mieszkaniowe.
2) Kategoria uzupełniająca	PM, OG, ZP, TO, UT – podmiejskie tereny mieszkaniowe, usługi oświaty, zielen parkowa, tereny otwarte, tereny urządzeń sportowych i turystycznych.

11.1.14. Jednostka planistyczna nr 14 - Zarzecze

2. Kierunki zagospodarowania

1) Kategoria dominująca	ZD, ZP - tereny niebudowlane tworzące system zieleni miejskiej, IM, PM – tereny mieszkaniowo - produkcyjne i gospodarcze.
2) Kategoria uzupełniająca	CM, SM – tereny śródmiejskie i centrum usługowe, MM – tereny mieszkaniowe, TT – tereny techniczne.

OBSZARY ZDEGRADOWANE I REWITALIZACJI

Wybór obszarów zdegradowanych został dokonany na podstawie wielokryterialnej analizy Miasta Stargard przeprowadzonej na potrzeby opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Stargard* (badania przeprowadzono w latach 2008-2009) uwzględniającej problemy społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, w tym również środowisko kulturowe i atrakcyjność turystyczną. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej miała na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego zwanego dalej rewitalizacji. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o analizę wskaźnikową. Przeprowadzając analizę wskaźnikową posłużono się kryteriami zalecanymi do wydzielenia obszaru do rewitalizacji w „Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007– 2013⁴”.

Do głównych kryteriów wskazania obszaru rewitalizacji należały:

- Wysoki wskaźnik ubóstwa i wykluczenia;
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- Niekorzystne trendy demograficzne;
- Niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji;
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Również zgodnie z ww. wytycznymi w celu wskazania obszaru do rewitalizacji wymienione wskaźniki zostały wystandaryzowane. Standaryzacja wskaźników polegała na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich obszarów i podzieleniu przez odchylenie standardowe dla wszystkich obszarów. Wartość wystandaryzowanych wskaźników pozwoliła na pokazanie odchyleń od normy, którą stanowi średnia arytmetyczna. Wartości wystandaryzowanych wskaźników przyjęły wartości ujemne albo dodatnie. Wartości ujemne oznaczały sytuację lepszą niż średnia dla wszystkich obszarów, wartości dodatnie oznaczały natomiast, że dany obszar analityczny cechuje się gorszą sytuacją społeczną i gospodarczą niż średnia.

Na bazie wystandaryzowanych wskaźników utworzono indeks zbiorczy (wskaźnik sumaryczny). Obszar można było wskazać do rewitalizacji, jeśli wskaźnik sumaryczny dla danego obszaru jest najwyższy.

Prace analityczne doprowadziły do wskazania 6 obszarów analitycznych w oparciu o dane zgromadzone przez jednostki publiczne, tj. Urząd Miejski w Stargardzie, Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.:

1. Śródmieście Starówka
2. Obszar Powojkowy (z Osiedlem Lotnisko);
3. Obszar Poprzemysłowy;
4. Obszar Śródmieście Zachód;
5. Obszar pozostałe tereny mieszkalnictwa i usług lokalnych i ponadlokalnych;

⁴ Wytyczne w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, Szczecin, maj 2010.

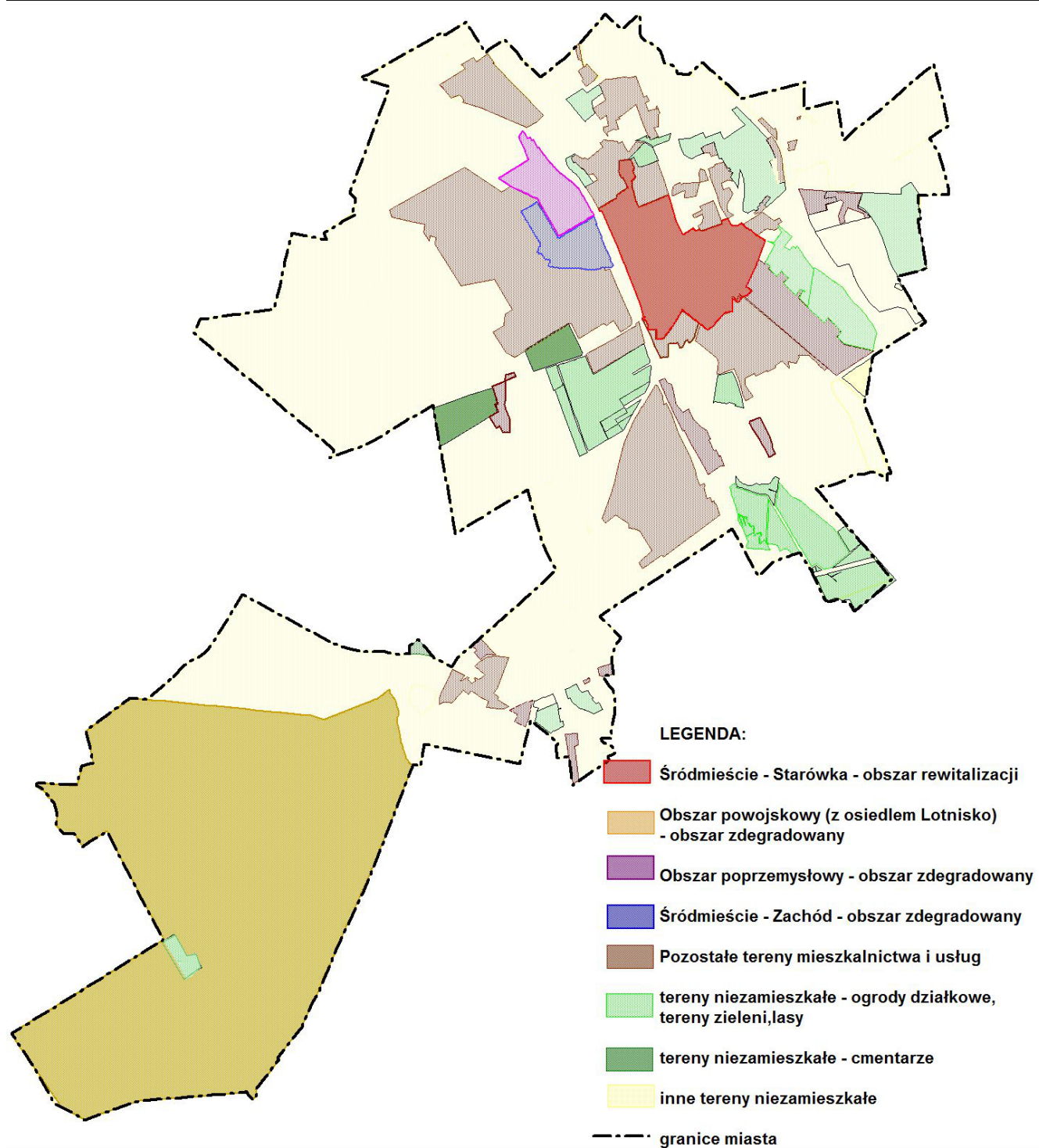
6. Obszar pozostałe tereny niezamieszkałe

W analizie wyboru obszarów zgodnie z Wytocznymi RPO WZ oparto się na jednostce urbanistycznej, na której liczba mieszkańców wynosiła minimum 1% mieszkańców Stargardu. Mniejsze jednostki wobec zaludnienia poniżej 1% Stargardu uznano za praktycznie niezamieszkałe, w związku z czym obszar analityczny pn. „Pozostałe tereny niezamieszkałe” został wyłączony z badań.

W delimitacji obszaru do rewitalizacji uwzględniono również uwarunkowania przestrzenne, w tym stan zagospodarowania w infrastrukturę, stan techniczny budynków oraz uwarunkowania ochrony terenów i obiektów cennych kulturowo, a także atrakcyjność turystyczną obszarów. Analiza wskaźnikowa dotycząca sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analiza sytuacji infrastrukturalnej w Gminie Miasto Stargard została uzupełniona opisem i analizą pozostałych aspektów dotyczących sytuacji w Stargardzie (analiza jakościowa).

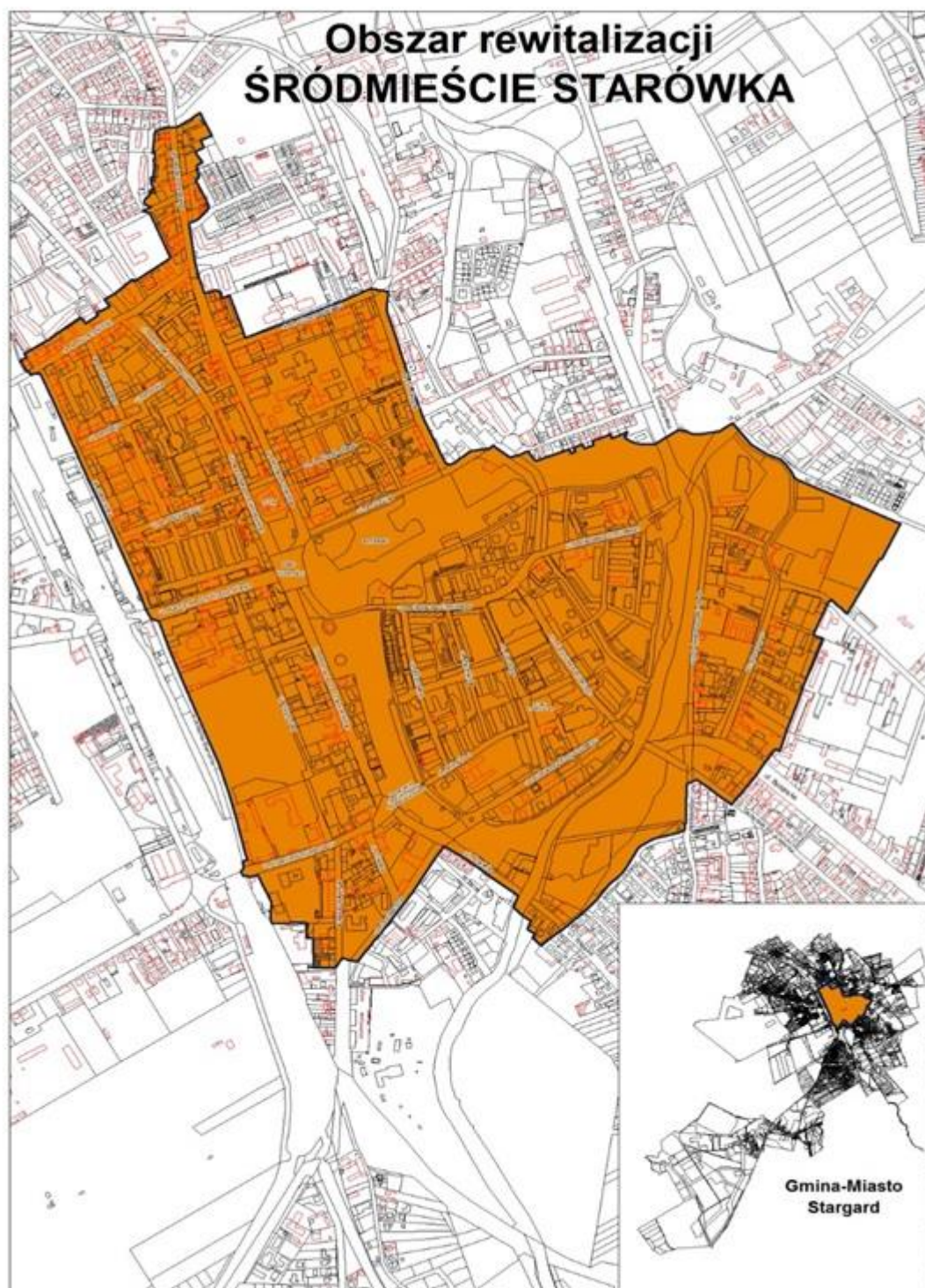
Po analizie wskaźnikowej i jakościowej do obszarów zdegradowanych w Stargardzie zaliczono badane obszary: 1. Śródmieście Starówka; 2. Powojaskowy (z Osiedlem Lotnisko); 3. Obszar Poprzemysłowy i 4. Obszar Śródmieście Zachód, które charakteryzują się wysokimi negatywnymi wskaźnikami, odbiegającymi od średniej miejskiej.

Mapa 1: Obszar Miasta Stargard – tereny zdegradowane

Po analizie wskaźnikowej i jakościowej, obszarem zdegradowanym, który miał największe negatywne wskaźniki, znacznie odbiegające od średniej miejskiej w Stargardzie był badany obszar 1. Śródmieście Starówka. W związku z czym ze względu na najwyższe negatywne wskaźniki został on wskazany w całości jako **OBSZAR DO REWITALIZACJI**.

Relatywnie najlepsza sytuacja (w stosunku do średniej miejskiej) zgodnie z analizą wskaźnikową i jakościową, wystąpiła na badanym obszarze 5. Pozostałe tereny mieszkalnictwa i usług lokalnych i ponadlokalnych, jest to teren, na którym nie trzeba prowadzić żadnych procesów naprawczych.

7. Uwarunkowania i problemy społeczne i przestrzenne na obszarze wskazanym do rewitalizacji Śródmieście Starówka

Obszar rewitalizacji w roku 2015 zamieszkiwało 15 957 osób, co stanowi 24,92% ogólnej liczby mieszkańców Stargardu.

Granica Śródmieścia prowadzi od skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej z ul. Dworcową, wzdłuż tej ostatniej do jej skrzyżowania się z ul. kard. Stefana Wyszyńskiego. Następnie wzdłuż wschodniej krawędzi ul. ks. Barnima I do skrzyżowania z ul. ks. Bogusława IV (obejmując zabudowania po obu stronach ulicy wraz z terenem straży pożarnej) i tą ostatnią wiedzie do skrzyżowania z ul. Warszawską. Dalej granica tego terenu wiedzie ul. Warszawską (obejmując zabudowania po obu stronach ulicy) do skrzyżowania z ul. Stanisława Staszica i prowadzi nią ul. Popieła, skąd w lewo biegnie ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego do Placu Wolności i ul. Andrzeja Struga. Następnie wiedzie tą ostatnią i ul. Portową do skrzyżowania z ul. Stefana Okrzei i biegnie tą ostatnią do skrzyżowania z ul. Bolesława Limanowskiego. Następnie ta ulica prowadzi w kierunku zachodnim do ul. Wojska Polskiego i wiedzie nią na północ do przejścia pieszego prowadzącego do ul. Henryka Sucharskiego. Dalej wiedzie ul. Henryka Sucharskiego do skrzyżowania z ul. Henryka Sienkiewicza i ulicą za wschodnią ścianą zabudowań przy ul. Wojska Polskiego. Następnie linia wyznaczająca teren skręca w prawo i biegnie północną granicą zabudowań przy ul. Marii Konopnickiej do skrzyżowania z ul. Dworcową.

Bezpośrednio ze Śródmieściem graniczy Starówka miasta. Południowa granica wiedzie wzdłuż ul. Popieła. Stąd boczną uliczką, w kierunku ul. Zofii Nałkowskiej do skrzyżowania z ul. Marii Skłodowskiej Curie (obejmując zabudowania wschodniej pierzei ulicy) i ul. Światopełka skręca w lewo do ul. Młyńskiej i ul. Andrzeja Struga do jej skrzyżowania z ul. Stefana Okrzei. Obszar Starówki zamyka się ulicą Robotniczą, która biegnie równolegle do ul. Marii Skłodowskiej - Curie.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkiwała i zamieszkuje nadal znaczna liczba osób, których dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego, uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Mieszkańcy tego terenu w stopniu wyższym niż mieszkańcy innych obszarów miasta borykają się z problemem bezrobocia.

Wyznaczony obszar charakteryzuje się wysokim stopniem zdekapitalizowania istniejącej zabudowy, niskim poziomem przedsiębiorczości i złym stanem zagospodarowania terenu. W większości kwartałów w Śródmieściu, w tym np.: pomiędzy ulicami: Marii Konopnickiej, Wojska Polskiego, Bolesława Limanowskiego, Marszałka Józefa Piłsudskiego, aż 85% zabudowy mieszkalnej stanowią budynki powstałe przed 1945 r. Zabudowa ta charakteryzuje się niskim standardem mieszkań, złym stanem technicznym budynków (część budynków powinna zostać wyburzona) i nadmierną gęstością zamieszkiwania. Jeden z budynków we wspomnianym kwartale przy ul. Wojska Polskiego oraz liczne w kwartałach sąsiednich ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków. Ich gabaryty, detal, forma dachów podlegają ochronie. Koszty remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego przekraczają możliwości finansowe zarządców, co wynika m.in. z zaszłości, stanu zasobów i ich ochrony konserwatorskiej. W efekcie nie podejmowane są gruntowne remonty, a działania często ograniczają się do sytuacji kryzysowych. Dlatego w przestrzeni zabytkowego Śródmieścia Starówki znajdują się obiekty w tragicznym stanie, nie harmonizujące z otoczeniem.

Szczególnie niebezpieczne dla zachowania charakteru dzielnicy są przypadki niszczenia cennych historycznie, zabytkowych obiektów, lecz ze względu na skomplikowaną strukturę własnościową brak jest skutecznych prawnych narzędzi interwencji gminy.

Ze względu na wykorzystywanie przez mieszkańców do ogrzewania mieszkań emisyjnych źródeł energii, zwłaszcza na obszarze Śródmieścia Starówki, wyraźnie zarysowuje się problem dotyczący zarówno efektywności energetycznej budynków jak i degradacji kamienic. Konieczne są działania stricte termomodernizacyjne polegające m.in. na:

- ulepszeniu na skutek których następuje zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię, którą zużywa się do ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej, o 10 do 25%, w zależności od typu modernizacji i wcześniejszych usprawnień,
- ulepszeniu na skutek których o przynajmniej 25% zostaną zmniejszone roczne straty energii pierwotnej w lokalnym źródle ciepła i lokalnej sieci ciepłowniczej,
- zmniejszeniu kosztów zakupu ciepła dostarczanego do obiektu o co najmniej 20% w stosunku rocznym dzięki wykonaniu przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła i likwidację lokalnego źródła ciepła,
- zamianie konwencjonalnych źródeł energii na odnawialne źródła niekonwencjonalne lub zastosowanie wysokosprawnej konwergencji. Wszystkie te działania są przedsięwzięcia są bardzo kosztowne i wymagają dużych nakładów finansowych.

Konieczna jest przebudowa układu komunikacyjnego w centrum miasta, przede wszystkim na terenie Śródmieścia, w tym zmiana organizacji ruchu, wyznaczenie miejsc pod budowę strategicznych parkingów ogólnodostępnych, ograniczenie ruchu pojazdów powyżej 3,5 t związanego z dostawami towarów do obiektów handlowych powyżej 400 m² np. dyskontów sieci Netto (bardzo poważny problem do rozwiązania w świetle coraz częstszych skarg osób mieszkających w sąsiedztwie tych sklepów sieciowych).

Realizując program rewitalizacji należy przeprowadzić konsultacje społeczne dotyczące organizacji ruchu, ponieważ pojawiły się głosy mieszkańców związane z urządzeniem reprezentacyjnej ulicy pieszej tzw. 'deptaka' z dopuszczeniem ograniczonego ruchu pojazdów na fragmencie ul. J. Piłsudskiego, a także oczekiwania mieszkańców co do zagospodarowania terenów zieleni parkowej i pozostałych nowych terenów zieleni urządzonej wskazanych w uchwalonym miejskim planie zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze kryzysowym, wyznaczonym do zadań rewitalizacyjnych renowacji wymaga m.in. infrastruktura społeczna. Aktywną działalność prowadzi tam wiele organizacji pozarządowych i jednostek organizacyjnych gminy, którym funkcjonowanie utrudnia brak dostatecznych warunków lokalowych. W wielu przypadkach jest to przyczyną niemożności podjęcia nowych inicjatyw lub kontynuacji już rozpoczętych działań. W związku z tym konieczne jest zapewnienie tym jednostkom stosownych warunków działalności oraz pomoc w realizacji działań na rzecz rozwoju kultury, sztuki i społeczeństwa obywatelskiego, możliwości jakie dają występujące tam zabytki bądź inne elementy kulturowe i tereny rekreacyjne, które mogłyby przyczynić się do wykreowania produktu turystycznego miasta.

W badaniach ankietowych mieszkańcy tego rejonu wskazali, że kamienice zamieszkiwane przez ludzi uboższych są zaniedbane, podwórza brudne, a klatki schodowe zdewastowane. Budynki, w tym także sklepy nie są dostosowane do potrzeb ludzi niepełnosprawnych.

Miasto Stargard współpracuje na bieżąco ze stowarzyszeniami skupiającymi przedstawicieli mniejszości narodowych. Osoby należące do mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkają na terenie całego miasta w rozproszeniu. Diagnoza sporządzona dla programu rewitalizacji nie

wykazała występowania problemów imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności na obszarach wsparcia.

Na terenie Starówki znajduje się wiele obiektów, których stosowne zagospodarowanie lub renowacja przyczynią się do ożywienia ruchu turystycznego w mieście. Na Rynku Staromiejskim znajduje się kolegiata Najświętszej Marii Panny - zabytek o dużym znaczeniu nie tylko w skali kraju, ale również w skali Europy znajduje się w stanie przeznaczonym do modernizacji. Jej restauracja połączona z oryginalną koncepcją eksponowania walorów i ich wykorzystania do stworzenia warunków dla poznania historii oraz kultury nada nowy charakter tej części miasta i przyczyni się do jego ożywienia społeczno – gospodarczego.

Obszar Śródmieścia Starówki posiada naturalnie powstałe przestrzenie o charakterze publicznym, jednak nie są one dostatecznie zagospodarowane (mała architektura, zieleni i in.). Wzmocnienie istniejących i współpraca samorządu wraz z partnerami społecznymi nad utworzeniem nowych tego typu obszarów jest również istotnym elementem dla powodzenia całości procesu odnowy Starego Miasta. Problem ten uwidacznia się bardzo na Rynku Staromiejskim, gdzie pomimo inwestycji i starań, nie udało się pobudzić tego obszaru do życia i aktywności, na jakie zasługuje.

W przestrzeni obszaru wsparcia istnieje także problem niedostatecznie rozwiniętej funkcji rekreacyjnej, spełnianej poprzez codzienną aktywność (ruchową, społeczną) mieszkańców i osób odwiedzających miasto. Objawia się to w brakach takich obiektów jak mini-parki, zielenie czy elementów małej architektury, wzbogacające i ożywiające przestrzeń miejską. Specyfika tego obszaru polega m.in. również na tym, że programując działania rewitalizacyjne tego obszaru, poza turystyką, kulturą, handlem i usługami, należy mieć na względzie także potrzeby mieszkańców tego obszaru.

Teren ten wymaga ożywienia kulturalnego w odniesieniu do możliwości organizowania na nim imprez masowych. Warunki takie stwarza istniejąca, aczkolwiek nie wykorzystywana w odpowiednim stopniu infrastruktura widowiskowa. Stanowi ją, obok Amfiteatru, powierzchnia Rynku Staromiejskiego. Organizacja imprez byłaby uzupełnieniem działań związanych z ożywieniem ruchu turystycznego na terenie Starówki.

W obszar wsparcia wchodzi następujące ulice:

Tabela 8 Ulice wchodzące w obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka.

Lp.	Nazwa ulicy	cała ulica	numery objęte obszarem
4	Wojska Polskiego		1-91 (poza 55)
5	Marsz. Józefa Piłsudskiego		1-34 i 83-105
6	Adama Mickiewicza	X	
7	Kraśińskiego	X	
8	Andrzeja Struga	X	
9	Bolesława Limanowskiego		6-30 (parzyste)
10	Henryka Sienkiewicza	x	

Lp.	Nazwa ulicy	cała ulica	numery objęte obszarem
11	Marii Konopnickiej	x	
12	Juliusza Słowackiego	X	
13	Mikołaja Reja	x	
14	Os. Tysiąclecia	x	
15	Kardynała Stefana Wyszyńskiego	x	
16	Hetmana Stefana Czarnieckiego	x	
17	Skarbowa	x	
18	Księcia Bogusława IV	x	
19	Śląska	x	
20	Warszawska		1-9
21	Popiela		z wyjątkiem nr 4-22 (parzyste)
22	Plac Wolności	x	
23	Plac Targowy	x	
24	Portowa	x	
25	Spichrzowa	x	
26	Kasztelańska	x	
27	Bolesława Chrobrego	x	
28	Klasztorna	x	
29	Wita Stwosza	x	
30	Warowna	x	
31	Złotników	x	
32	Płatnerzy	x	
33	Władysława Łokietka	x	
34	Pocztowa	x	
35	Grodzka	x	

Lp.	Nazwa ulicy	cała ulica	numery objęte obszarem
36	Mieszka I	x	
37	Sukiennicza	x	
38	Bolesława Krzywoustego	x	
39	Rynek Staromiejski	x	
40	Żeglarska	x	
41	Kramarska	x	
42	Kazimierza Wielkiego	x	
43	Włosiennicza	x	
44	Basztowa	x	
45	Kuśnierzy	x	
46	Szewska	x	
47	Stanisława Staszica		2-6 (parzyste)
48	Marii Skłodowskiej - Curie	x	
49	Robotnicza	x	
50	Bydgoska		1-11
51	Generała Władysława Andersa		3-7-9
52	Księcia Barnima I		1
53	Dworcowa		9-35
54	Stefana Okrzei		2-9

Źródło: Urząd Miejski w Stargardzie

Wyznaczony dla Gminy Miasto Stargard obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka nie jest większy niż 20% powierzchni gminy oraz nie jest zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców gminy.

Zgodnie z danymi za rok 2015 całkowita powierzchnia Gminy Miasto Stargard wynosi 4 808 ha, podczas gdy wyznaczony dla Gminy Miasto Stargard obszar rewitalizacji obejmuje 164,72 ha, co stanowi 3,43% całkowitej powierzchni Miasta.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar zamieszkały jest przez 15 957 osób co stanowi 24,92 % całkowitej liczby mieszkańców Stargardu, która wynosi 64 030 osób⁵.

⁵ Źródło: Urząd Miejski w Stargardzie dane za 2015 rok.

8. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka

Prace nad dokumentem przeprowadzane były w oparciu o model partycypacji społecznej, dzięki uczestnictwu w tych procesach mieszkańców Stargardu oraz innych grup interesariuszy (przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, właścicieli zabytków, przedstawicieli wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, placówek oświatowych, Powiatowego Urzędu Pracy w Stargardzie) m.in. została zaktualizowana diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Stargard, którym jest Śródmieście Starówka.

Prace nad pogłębioną diagnozą obejmowały w szczególności:

- ujęcie wyników diagnozy z Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2010-2020,
- zbieranie i analizę danych za lata 2014, 2015, 2016 uwzględniając dane wskaźnikowe uzyskane z wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Stargardzie,
- dane zebrane podczas opracowywania dokumentów strategicznych dla Gminy Miasto Stargard, czy innych opracowań zewnętrznych dotyczących Gminy Miasto Stargard,
- zbieranie informacji w formie wywiadów i ankiet, spacerów studyjnych podczas konsultacji społecznych.

8.1. Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy „koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.

W związku z powyższym sfera społeczna jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego, ponieważ celem planowanych działań jest animacja spójności społecznej, która jest tożsama z poprawą warunków i jakości życia społeczności lokalnej.

Problemy społeczne są zjawiskiem, których największa koncentracja występuje na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka. Są to zjawiska, które mają charakter powtarzający się. Cechą charakterystyczną tego obszaru są problemy w rodzinach z dziećmi, takie jak alkoholizm, przemoc, niewydolność wychowawcza. Mogą prowadzić m. in. do dysfunkcji czy patologii społecznej, wykluczenia społecznego, dziedziczenia zjawisk wykluczenia społecznego i zawodowego, utraty tożsamości lokalnej i zaniku inicjatyw obywatelskich, zaniku aktywności społecznej mieszkańców. Procesy partycypacji społecznej prowadzone były w latach 2016-2017 na każdym etapie tworzenia dokumentu w formie spotkań z mieszkańcami, spacerów studyjnych, wywiadów, ankiet oraz zgłaszania uwag bezpośrednio w Biurze Strategii Miasta Urzędu Miejskiego w Stargardzie, zorganizowane zostało również spotkanie z organizacjami pozarządowymi oraz konferencja dla przedsiębiorców. Podczas szeroko zakrojonych konsultacji społecznych interesariusze wskazywali przede wszystkim na takie problemy w sferze społecznej jak:

- niski poziom integracji społecznej,
- niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych i kulturalnych,
- anonimowość mieszkańców,
- słaba oferta zajęć dla dzieci,

- brak oferty kulturalnej dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- trudności w pozyskiwaniu finansowania działań dla seniorów i osób niepełnosprawnych, w tym specjalistycznej diagnostyki dzieci,
- płatne zajęcia w instytucjach kultury, przez co zmniejszony, czy nawet niemożliwy jest udział dzieci z ubogich rodzin z obszaru rewitalizacji w zajęciach oferowanych przez Muzeum, SCK, MDK, czy Książnicę Stargardzką,
- brak miejsca gdzie prowadzone byłyby wyspecjalizowanych (głównie matematyczno-przyrodnicze) bezpłatne zajęcia dla dzieci, młodzieży oraz seniorów z obszaru rewitalizacji,
- trudność w dostępie do zajęć pozalekcyjnych (kółka zainteresowań), ze względu na ubóstwo oraz bezpieczeństwo dzieci i młodzieży,
- brak miejsca spotkań (świątlice) dla dzieci i młodzieży bliżej Śródmieścia,
- wysoki stopień uzależnień (alkoholizm, pijaństwo i narkomania),
- wysoki stopień przemocy w rodzinie,
- przeświadczenie o niskim poziomie szkół,
- brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom wzajemnego zaufania.

Potwierdziły to badania prowadzone na zlecenie Urzędu Miejskiego w Stargardzie w roku 2016⁶.

W pogłębionej diagnozie, która ma na celu ocenę i charakterystykę obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka, wzięto pod uwagę siedem obszarów życia społecznego, którym przypisano wskaźniki oraz opisano pod względem jakościowym. Badane obszary życia społecznego:

1. Ubóstwo,
2. Bezrobocie,
3. Bezdomność,
4. Bezpieczeństwo,
5. Aktywność Seniorów,
6. Edukacja,
7. Uzależnienia/ niewydolność wychowawcza.

Badanym obszarem jest wyznaczony do rewitalizacji obszar Śródmieście Starówka zamieszany przez 15 957 osób co stanowi 24,92% całkowitej liczby mieszkańców Stargardu. (dane za rok 2015).

Tabela 9 Liczba ludności w roku 2015

Oznaczenie obszaru	Nazwa obszaru analitycznego	Liczba mieszkańców
Obszar rewitalizacji	Śródmieście i Starówka	15 957
	Łącznie w mieście	64 030

Źródło: Urząd Miejski w Stargardzie

8.2. Ubóstwo

Ludzie żyją w ubóstwie jeżeli ich dochód i zasoby są tak niskie, że uniemożliwia im to osiągnięcie poziomu życia uznawanego w ich społeczeństwie za minimalnie akceptowalny. Ze względu na ubóstwo mogą oni doznawać

⁶ „Koncepcja działań zmierzających do pozyskania nowych mieszkańców Stargardu”, opracowanie zlecone na potrzeby Urzędu Miejskiego w Stargardzie, 2016.

wielu problemów poczynawszy od bezrobocia, niskiego dochodu, złych warunków mieszkaniowych, nieodpowiedniej opieki zdrowotnej i przeszkód w dostępie do edukacji ustawicznej, kultury, sportu i rekreacji. Są oni często wykluczeni i zmarginalizowani w stosunku do aktywności (gospodarczych, społecznych i kulturalnych), które są normą dla innych, a ich dostęp do praw podstawowych może być ograniczony⁷. Tak więc poziom ubóstwa jest obok wskaźników dotyczących bezrobocia jednym z najważniejszych wskaźników delimitacji obszarów do rewitalizacji.

Ubóstwo ma przełożenie na inne problemy życia społecznego, jak poszukiwanie pomocy Państwa w dożywianiu, opieki asystenta rodziny czy w ogóle korzystania z opieki społecznej, może prowadzić do trwałych urazów psychicznych.

W diagnozie uwzględniono osoby korzystające z pomocy społecznej, które w rodzinach osiągają na tyle niskie dochody, aby być uprawnionymi do zasiłków pieniężnych zgodnie z Ustawą o pomocy publicznej.

W Stargardzie osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest 3 638, natomiast na Starym Mieście i w Śródmieściu liczba ta kształtuje się na poziomie 1 037, co stanowi 28,16% liczby korzystających z pomocy społecznej w mieście w roku 2015. W tabeli poniżej zaprezentowano dane odnośnie liczby korzystających z pomocy społecznej dla całego miasta oraz obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka.

Ze względu na duży odsetek rodzin żyjących w ubóstwie dzieci i młodzież mają ograniczony dostęp do edukacji pozaszkolnej. Większość proponowanych zajęć pozalekcyjnych w mieście oferowanych jest przez instytucje kultury działające w Stargardzie, jednak oferta ich jest niewystarczająca i płatna. Ograniczona jest liczba osób mogących uczestniczyć w takich zajęciach, np. tylko kilkanaście osób rocznie przyjmuje się do grup tanecznych w Młodzieżowym Domu Kultury, podobna jest sytuacja z zajęciami z modelarstwa również kilkanaście osób jest w takiej grupie. Muzeum Archeologiczno-Historyczne nie oferuje żadnych zajęć pozalekcyjnych (popołudniowych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży), również Książnica Stargardzka, podstawowymi formami edukacji w tych placówkach są lekcje muzealne i biblioteczne, które jednak mają charakter tematyczny, jednostkowy i są płatne. W Stargardzkim Centrum Kultury również są prowadzone zajęcia z tańca, muzyki, czy fotografii, ale tam również ilość osób jest ograniczona. Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży oferują również podmioty prywatne, jednak koszty udziału w nich są bardzo wysokie. Jedyną formą finansowaną przez Gminę Miasto Stargard są bezpłatne dla dzieci zajęcia pozaszkolne w ramach programu „Szkoła, Środowisko, Rodzina”, który, choć bardzo potrzebny, jest jednak niewystarczający.

Tabela 10 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej

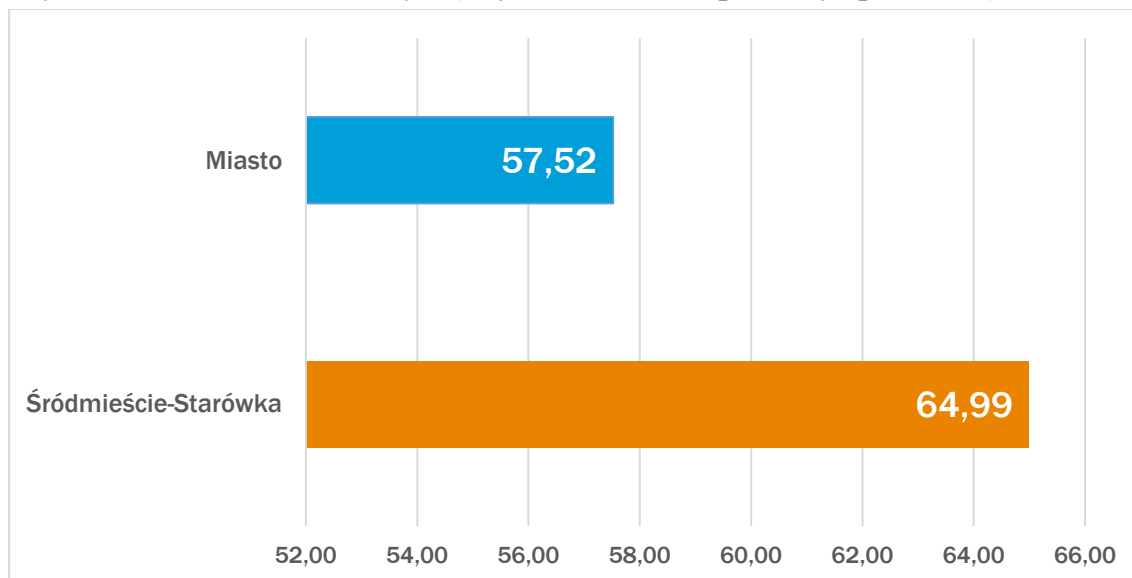
Lp.	Oznaczenie obszaru	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej
1.	Śródmieście Starówka	1 037
Łącznie w mieście		3 683

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie.

⁷ Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Stargard na lata 2014-2020”.

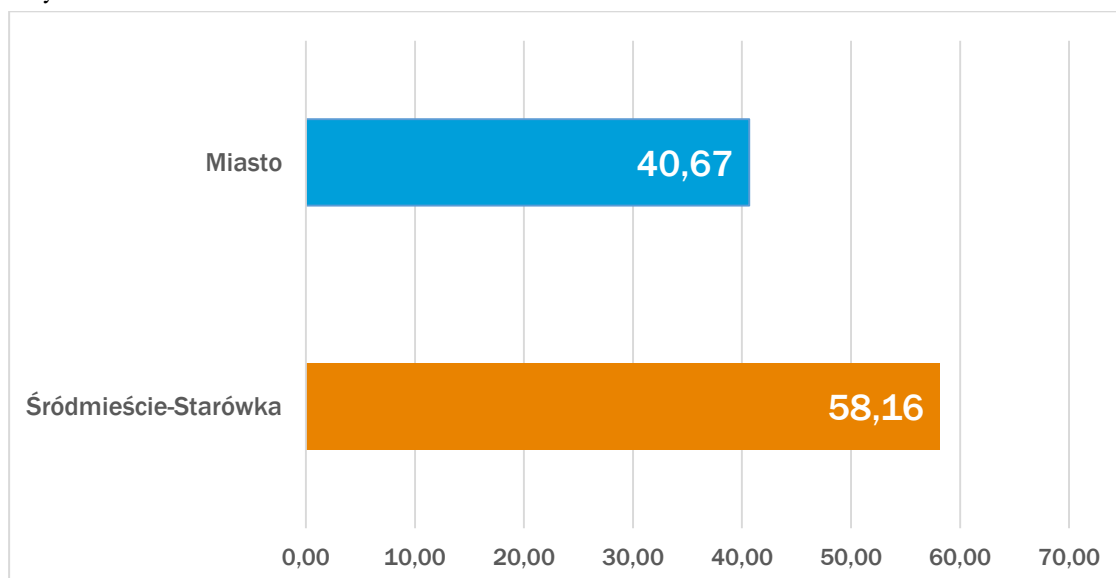
Relatywizacja danych polegająca na przeliczeniu liczby osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych obszarach przez 1000 mieszkańców pozwoliła na określenie obszaru Śródmieście Starówka jako obszaru kryzysowego z uwagi na fakt, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wynosi tu aż 64,99 i znacząco przewyższa średnią dla miasta, która wynosi 57,22. Jednocześnie poziom ubóstwa, to jest liczba osób żyjących poniżej kryterium dochodowego na 1000 mieszkańców, dla obszaru Śródmieście Starówka wynosi 58,16 i również utrzymuje się znacznie powyżej średniego poziomu dla całego miasta wynoszącego 40,67.

Wykres 1 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie (dane za rok 2015)

Wykres 2 Poziom ubóstwa

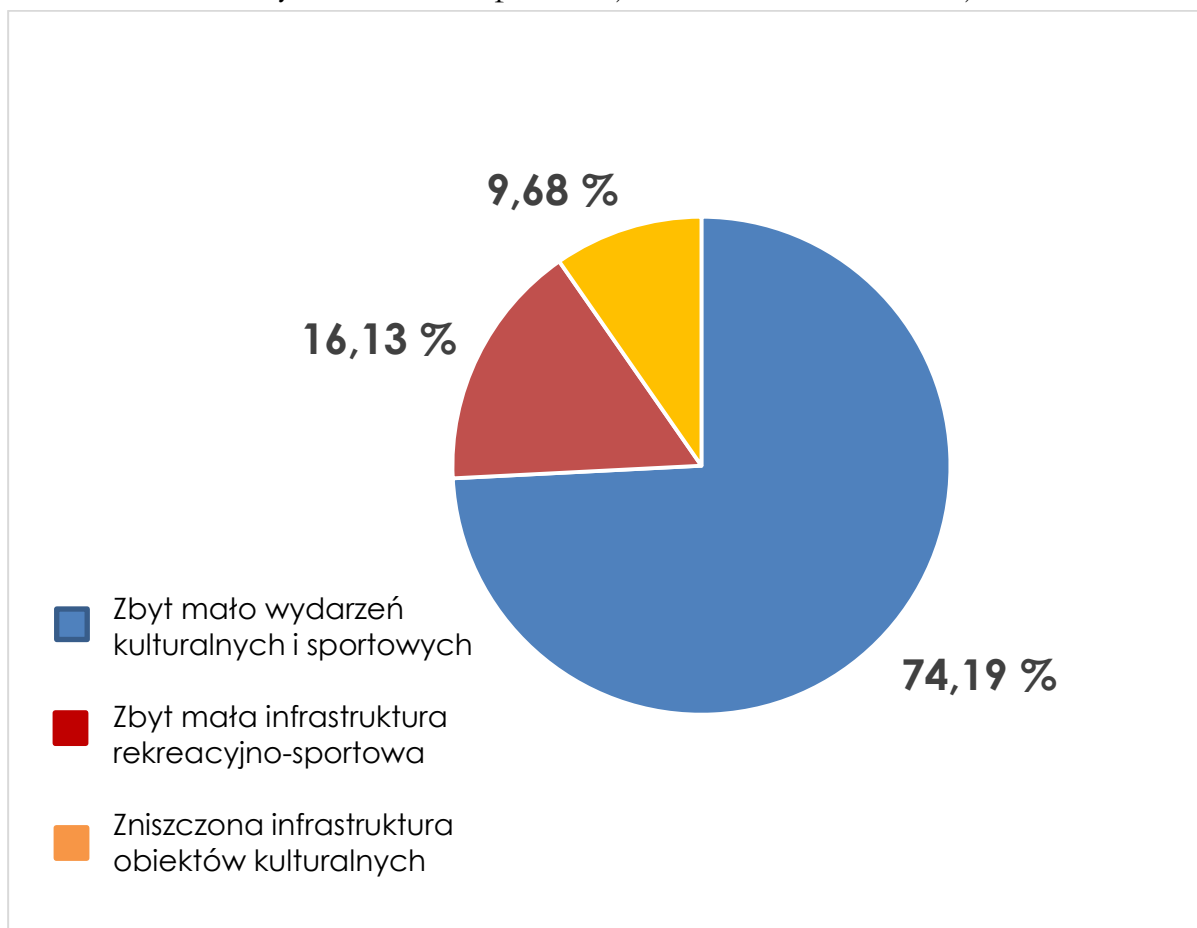

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie

Skutkiem ubóstwa jest mała aktywność mieszkańców obszaru rewitalizacji w wydarzeniach kulturalnych przez co oferta skierowana do tych osób wydaje się nie trafiona. W trakcie badań

prowadzonych w roku 2015 na potrzeby „Strategii turystyki dla Miasta Stargard do roku 2020 z perspektywa do roku 2023” 74,19 % mieszkańców w ankietach wskazało, że jest niewystarczająca oferta kulturalna i sportowa⁸. Ponadto w ankietach wielokrotnie wskazywano na brak oferty dla osób starszych oraz bardzo małą aktywność społeczną.

Wykres 3 Ocena oferty kulturalno - sportowej na obszarze rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne dane z 2015 r. na potrzeby „Strategii Turystyki dla Miasta Stargard do roku 2020 z perspektywą 2023”.

8.3. Bezrobocie

Bezrobocie jak wskazano w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020” jest zjawiskiem społecznym, w którym część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Bezrobocie ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co znajduje odzwierciedlenie w przejawiających się w rodzinie problemach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy, zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może to prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego.

⁸ Załącznik nr 3 do „Strategii turystyki dla Miasta Stargard do roku 2020 z perspektywa do roku 2023”.

Zgodnie z ww. dokumentem udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym utrzymuje się od kilku lat na porównywalnym poziomie. Jak wskazują dane pozyskane z MOPS w Stargardzie (wywiady pracowników OPS z mieszkańcami), największy problem z chęcią podejmowania pracy występuje w obszarze rewitalizacji, głównie wśród osób długotrwale bezrobotnych; są to problemy alkoholowe, poczucie marazmu, brak kwalifikacji i umiejętności, brak wiary w swoje możliwości, ale również niepełnosprawność.

Długotrwale bezrobocie bardzo często prowadzi do wykluczenia zawodowego, jak i wykluczenia społecznego, czego konsekwencją są dysfunkcje społeczne. Walka z długotrwałym bezrobociem jest o tyle trudna, że pozostający bez pracy stają się niemobilni na rynku pracy.

W 2015 roku w Stargardzie ogółem bezrobotnych było 2 560 osób. Obszar Śródmieście Starówka zamieszkiwało 747 osób bezrobotnych. W tabeli nr 16 przedstawiono dane odnośnie liczby bezrobotnych mieszkańców Stargardu w podziale i obszaru Śródmieście Starówka.

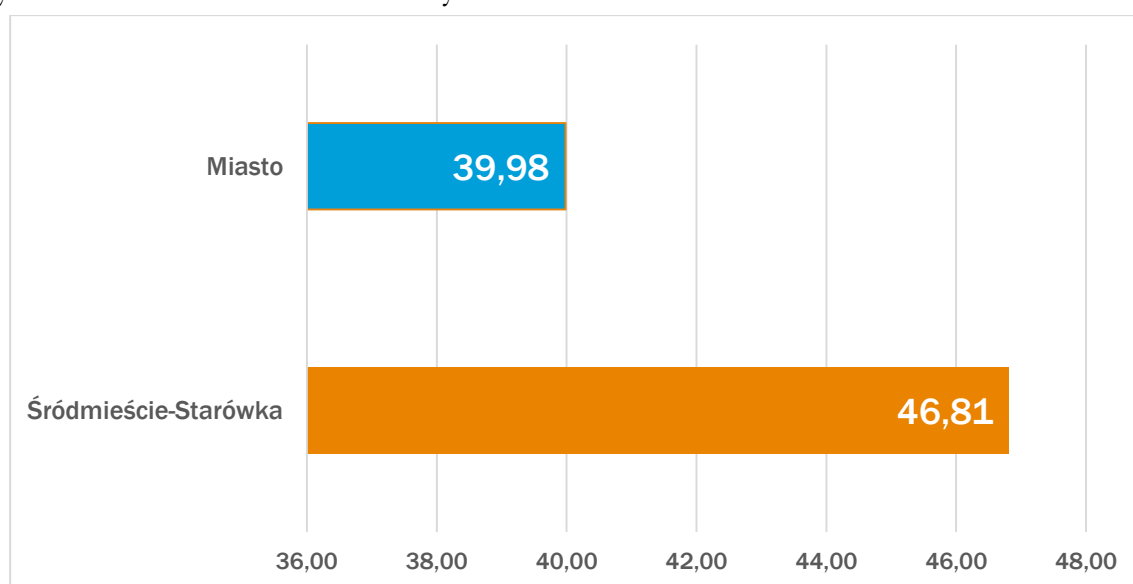
Tabela 11 Liczba osób bezrobotnych w Stargardzie

Lp.	Oznaczenie obszaru	Liczba osób długotrwale bezrobotnych
1.	Śródmieście Starówka	747
Łącznie w mieście		2 560

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie (dane za 2015r.)

Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców wynosi tu 46,81 i jest znacznie wyższa niż średnia dla miasta, która wynosi 39,98. Jednocześnie na obszarze Śródmieście Starówka mieszka niemal 30% (29,18%) zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miasta.

Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Pracy w Stargardzie (dane za 2015 r.)

8.4. Bezdomność

Jak napisano w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020”, długotrwale bezrobocie, a co za tym idzie wzrastające zadłużenie może prowadzić również do bezdomności, chociaż jej przyczyny są bardzo zróżnicowane. Bezdomność to nie tylko brak stałego zamieszkania czyli brak domu, to także (w ujęciu psychologicznym) kryzysowy stan egzystencji osoby nieposiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, pozbawionej środków niezbędnych do zaspokajania elementarnych potrzeb, trwale wykorzenionej ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych i akceptującej swoją rolę społeczną. Jako stan ewidentnej i trwałej deprywacji potrzeb mieszkaniowych, w sytuacji, gdy dotknięta bezdomnością osoba nie jest w stanie jej zapobiec, wiąże się z poważnym upośledzeniem psychicznego i społecznego funkcjonowania człowieka.

Bezdomność spowodowana jest wieloma czynnikami. Najczęściej wśród nich wymienia się rozpad rodziny, eksmisję, powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania, brak stałych dochodów, przemoc w rodzinie, brak tolerancji społecznej, uzależnienia, opuszczenie domu dziecka.

W Stargardzie zgodnie z danymi uzyskanymi podczas ogólnopolskiego liczenia bezdomnych przebywało w mieście w 2013 roku 187 osób⁹, w 2015 219¹⁰. W chwili obecnej pomoc bezdomnym w Stargardzie świadczą następujące instytucje: Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Centrum Socjalnego Caritas, Gminny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar przemocy oraz kobiet i kobiet z dziećmi, Schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi, Centrum Integracji Społecznej. W 2014 r. skorzystało z pomocy doraźnej ww. instytucjach 176 osób bezdomnych, w 2015 roku 212 osób, w 2016 roku 215 osób. Pomimo funkcjonujących w mieście ogrzewalnia i noclegowni problem nawet doraźnej pomocy osobom bezdomnym pozostaje nierozwiązany. Liczba osób bezdomnych stale wzrasta i utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Liczba miejsc w noclegowniach i istniejących schroniskach jest niewystarczająca zwłaszcza w okresach zimowych, gdzie bezdomnych stale przybywa. W mieście wprowadzony został tzw. drabinkowy model wychodzenia z bezdomności, polegający na zapewnieniu doraźnej pomocy, a następnie poprzez pracę z terapeutami, wsparcie psychologa, wychodzenie z uzależnień, a następnie doradztwo zawodowe i w konsekwencji usamodzielnienie. W modelu tym jednak brakuje noclegowni jako obiektu pośredniego pomiędzy ogrzewalnią a schroniskiem. Jednym z powodów bezdomności jest stale postępujące zadłużenie, zwłaszcza w zasobie komunalnym.

Tabela 12 Zestawienie zaległości w zasobie komunalnym Śródmieście Starówka w latach 2014-2016

ROK	ZADŁUŻENIE	SKALA WZROSTU ZADŁUŻENIA
2014	10.531.842 ZŁ	+ 3,0

⁹ „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński w latach 2014-2020”

¹⁰ Dane Urząd Miejski w Stargardzie.

2015	10.857.245 ZŁ	+ 4,7
2016	11.365.959 ZŁ	+2,5

Źródło: opracowanie własne Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Kolejnym problemem zwłaszcza na terenie rewitalizacji Śródmieście Starówka jest problem eksmisji oraz problem zabezpieczenia odpowiedniej do zapotrzebowania liczby lokali komunalnych (socjalnych i docelowych).

Tabela 13 Liczba eksmisji w latach 2014-2016

Rok	Eksmisje obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka	Eksmisje Miasto Stargard
2014	8	11
2015	5	9
2016	5	8

Źródło: Dane własne STBS Sp. z o.o.

Poziom eksmisji z terenu Śródmieście Starówka utrzymuje się na najwyższym poziomie w mieście co potwierdza niski poziom zamożności mieszkańców z obszaru jak również uzasadnia konieczność intensyfikacji wprowadzonych programów oddłużeńowych.

Wg stanu na 31 grudnia 2014 roku mieszkaniowy zasób miasta tworzy 2070 lokali, które położone są w 137 budynkach mieszkaniowych stanowiących w całości własność miasta oraz 460 budynkach mieszkalnych, będących własnością wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta w częściach wspólnych i w gruncie przynależnym¹¹. Liczba lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta w latach 2012-2014 malała średnio o około 4 % rocznie. Ubytek lokali mieszkalnych spowodowany jest sprzedażą mieszkań, ale również rozbiórką budynków ze względu na zły stan techniczny. Miasto w zakresie pozyskiwania nowych lokali mieszkalnych – socjalnych oraz docelowych realizuje kierunki przyjęte w *Programie gospodarowania*

¹¹ Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Stargard Szczeciński na lata 2016-2021.

mieszkanionym zasobem Gminy Miasto Stargard Szczeciński na lata 2016-2020, tj. w szczególności pozyskuje środki z Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę budynków mieszkalnych – docelowych, które wskazywane są do zasiedlenia rodzinom oczekującym na zamianę lokalu z urzędu. Natomiast pozostawiane przez niniejsze osoby lokale komunalne przekwalifikuje się na lokale socjalne. Działania te nie zabezpieczają w pełni potrzeb mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka¹².

8.5. Bezpieczeństwo

Kolejnym z analizowanych kryteriów wyboru obszaru do rewitalizacji jest poziom przestępczości, który zazwyczaj towarzyszy innym zjawiskom społecznie negatywnym. Poziom przestępczości jest obliczany poprzez przeliczenie liczby przestępstw na 1 000 mieszkańców, choć przestępczość jest oznaczana według miejsca popełnienia przestępstwa, a nie ze względu na adres zamieszkania osoby, która dokonała przestępstwo.

Podczas spacerów studyjnych w trakcie przygotowywania GPR oraz bezpośrednich wywiadów z mieszkańcami obszaru rewitalizacji – Śródmieścia Starówki wskazywali oni na brak poczucia bezpieczeństwa, na liczne akty wandalizmu zwłaszcza w rejonach ul. Wojska Polskiego, ul. Bolesława Limanowskiego i ul. Mikołaja Reja. W tym rejonie występuje najbardziej zniszczona substancja budynków i ich zły stan techniczny, niezagospodarowane są podwórka, źle oświetlone ulice. Najwięcej przestępstw odnotowuje się na peryferiach tych ulic. Wiele osób wskazywało, że boją się o dzieci wracające ze szkoły, czy uczęszczające na zajęcia pozalekcyjne. W podsumowaniu badań przeprowadzonych na potrzeby „Strategii turystyki dla miasta Stargard do roku 2020 z perspektywą do 2023 roku” wskazano na obiekty w Śródmieściu jako najbardziej zaniedbane i najmniej atrakcyjne tereny w Stargardzie.

Ogółem w Stargardzie w 2015 r. popełniono 2 782 przestępstwa, z czego w obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka popełniono 194, co stanowi 6,97%. W tabeli nr 21 zaprezentowano dane odnośnie liczby popełnionych przestępstw w podziale na obszary.

Tabela 14 Liczba przestępstw w Stargardzie

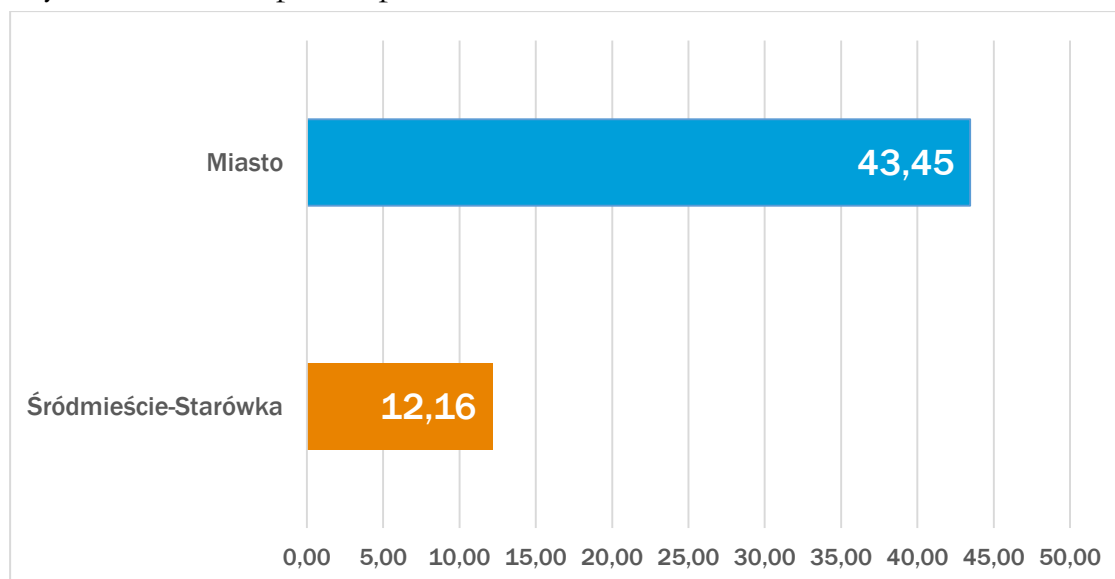
Lp.	Oznaczenie obszaru	Liczba przestępstw
1.	Śródmieście Starówka	194
Łącznie w mieście		2 782

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie.

Na obszarze kryzysowym Śródmieście Starówka odnotowano wskaźnik poziomu przestępczości na poziomie 12,16 przestępstw na 1 000 mieszkańców, podczas gdy w tym samym czasie poziom przestępczości dla całego miasta wyniósł 43,45.

¹² Dane za 2015 r. Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Wykres 5 Poziom przestępczości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie.

8.6. Aktywność Seniorów

Postępujące zmiany społeczno– ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno-informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny przyczyniają się do wydłużania życia ludzkiego. Konsekwencją tego jest szybszy wzrost liczby ludzi w podeszłym wieku a co za tym idzie konieczność zwrócenia uwagi na zapewnienie zaspokojenia potrzeb tej grupy społeczności: zabezpieczenie bytu i dostępu do opieki zdrowotnej, potrzeby wyższego rzędu jak poczucie własnej wartości, szacunku; poczucia bycia potrzebnym. Ich realizacja może zostać zapewniona poprzez umożliwienie osobom starszym jak najszybszego dostępu do kultury, wypoczynku, edukacji oraz działania w organizacjach pozarządowych. Podczas procesu partycypacji społecznej interesariusze wskazywali na potrzebę tworzenia miejsc spotkań dla seniorów, gdzie będzie świadczona całodzienna opieka wraz z kompleksową ofertą (zajęcia sportowe, warsztaty itp.).

8.7. Edukacja

Kolejnym, obszarem istotnym dla określenia poziomu rozwoju społecznego gminy jest poziom edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Na terenie obszaru rewitalizacji znajdują się dwa gimnazja oraz trzy szkoły podstawowe.

Wyniki końcowe klas 6 w latach 2014-2016 pozostają na obszarze rewitalizacji na dość dobrym poziomie. Niestety wyniki po 3 klasie gimnazjum są dużo niższe niż średnia wyników egzaminów gimnazjalnych w Stargardzie. Spowodowane jest to, m.in. przenoszeniem uczniów zdolniejszych do szkół poza obszar rewitalizacji, ze względu na złą opinię omawianego obszaru, gdzie znajdują się te szkoły, wśród mieszkańców Stargardu. Interesariusze wskazywali jednoznacznie na bardzo złą opinię gimnazjów pod względem poziomu nauczania oraz problemów wychowawczych na tym obszarze. Wyniki egzaminów gimnazjalnych znacznie odbiegają od średniej wyników osiągniętych w Stargardzie i Województwie. Największy problem stanowi

wynik egzaminów matematyczno- przyrodniczych, gdzie w roku 2014 najslabiej wypadło z matematyki Gimnazjum nr 1 - 29,94 %; w 2015 osiągnęło wynik 36,57 %; w 2016 33,86. Gimnazjum nr 2 w roku 2014 osiągnęło wynik 33,91 %, w 2015 r. 36,44 % a w roku 2016 38,61 %. Gdzie średnia wyników ze szkół stargardzkich tego egzaminu wynosiła 41,11% w 2014 roku; 44,74% w 2015 roku i 41,73 % w 2016 roku. Pomimo prowadzonych zajęć wyrównawczych w szkołach wskazywano na konieczność podniesienia umiejętności i wiedzy uczniów z ww. szkół, zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i informatycznych. Na podstawie diagnozy potrzeb przeprowadzonej w stargardzkich szkołach zrodził się pomysł utworzenia pozaszkolnej placówki, która przyczyni się do rozwijania kreatywnego myślenia poprzez innowacyjne doświadczalne nauczanie. Działalność placówki przyczyni się do wyrównywania luk społecznych na obszarze rewitalizacji w zakresie nauczania i korzystania z technologii.

Tabela 15 Wyniki egzaminów gimnazjalnych na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka w latach 2014-2016

Część egzaminu	Zakres / poziom	2014 w %				2015 w %				2016 w %			
		Gimnazjum 1	Gimnazjum 2	Starogard	województwo	Gimnazjum 1	Gimnazjum 2	Starogard	Województwo	Gimnazjum 1	Gimnazjum 2	Starogard	Województwo
Humanistyczna	Historia i wos	49,91	52,35	56,51	56,63	54,61	55,46	61,68	61,93	47,18	45,48	51,68	53,66
	J. polski	59,76	57,85	64,89	64,86	53,64	49,36	57,5	58,28	60,32	59,59	63,91	64,93
Matematyczno - przyrodnicza	Przedmiot przyrodnicze	41,09	48,07	48,46	49,57	41	38,87	47,87	47,98	42,02	42,47	47,11	48,77
	matematyka	29,94	33,91	41,11	43,93	36,57	36,44	44,74	45,13	33,86	38,61	41,73	45,17
Język obcy nowożytny	j. angielski - poz. podstawowy	54,48	53,12	65	64,66	58,88	56,35	68	65,69	54,19	50,67	61,23	62,93
	j. angielski - poz. zaawansowany	32,24	30,2	46,38	46,05	35,54	35,7	50,91	49,69	36,49	27,86	42,41	45,61
	j. niemiecki - poz. podstawowy	50,89	73,25	55,65	53,1	48,38	68,87	55,84	56,76	49,25	52	56,49	56,5

	j. niemie cki- poz. zaawan sowany	22,27	47	40,7 7	37,76	20,3		30,4 3		32,5		41,4 3	
--	--	-------	----	-----------	-------	------	--	-----------	--	------	--	-----------	--

8.8. Uzależnienia/niewydolność wychowawcza

Nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków stanowi obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych, którą muszą zajmować się społeczności lokalne. Sytuacja społeczno-gospodarcza (bezrobocie, ubóstwo) powoduje nasilenie się problemów związanych z obecnością alkoholu i narkotyków w rodzinach¹³.

W Stargardzie w roku 2016 na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka odnotowano 79 osób w nałogach (alkoholizm, narkomania, przemoc). Powyższe problemy powodują, że rodziny są niewydolne wychowawczo, a dzieci z tych rodzin powinny zostać objęte pomocą psychologiczną dostępną w ramach działalności szkół, niebagatelną pozostaje kwestia dożywiania dzieci podczas zajęć pozalekcyjnych. Z wyników badania ankietowego „dzieci i młodzież w lokalnym systemie kształcenia na terenie rewitalizacji Śródmieście Starówka, najczęściej wymieniane cechy patologii społecznej to: konflikty z rodzicami (opiekunami), konflikty z kolegami szkolnymi, wagary, palenie papierosów, agresja i przemoc, zaniedbywanie przez dom¹⁴.

Tabela 16 Zestawienie danych z obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka za rok 2016

Nazwa ulic	Liczba osób korzystających z zasiłków MOPS	Poziom ubóstwa- Liczba osób poniżej kryterium dochodowego	Liczba osób w nałogach (alkoholizm, narkomania, przemoc)	Liczba osób korzystających z dożywiania	Liczba osób korzystających z dodatku mieszkaniowego
Wojska Polskiego 1-91 (poza55)	177	154	15-alkohol	177	85
Marsz. Józefa Piłsudskiego 1-34	56	51	4-alkohol	56	14
85-105	28	19	2-alkohol	22	0
Adama Mickiewicza	8	7	1-alkohol	0	2

¹³ „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński 2014-2020”.

¹⁴ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020”.

Krasińskiego	138	131	Alkohol- 23	Bezdomni- 130	6
Andrzeja Struga	20	20	1-alkohol	20	3
Bolesława Limanowskiego o 6-30 (parzyste)	16	14	2-przemoc	16	7
Henryka Sienkiewicza	23	11	1-przemoc	16	15
Marii Konopnickiej	87	78	3-alkohol	79	29
Juliusza Słowackiego	32	32	2- alkohol	32	15
Mikołaja Reja	20	18	0	7	8
Os. Tysiąclecia	21	18	0	16	1
Kardynała Stefana Wyszyńskiego	12	10	0	12	5
Hetmana Stefana Czarnieckiego	41	41	0	40	23
Skarbowa	5	0	0	5	5
Księcia Bogusława IV	5	4	1-alkohol	5	5
Śląska	2	2	0	2	0
Warszawska 1-9	15	11	0	14	3
Popiela z wyjątkiem numeru 4-22 (parzyste)	1	1	0	1	0
Plac Wolności	0	0	0	0	0
Plac Targowy	0	0	0	0	0

Portowa	6	4	0	4	0
Spichrzowa	3	3	1-alkohol	2	0
Kasztelańska	0	0	0	0	0
Bolesława Chrobrego	43	41	1-przemoc 2-alkohol	41	14
Klasztorna	1	1	0	1	0
Wita Stwosza	2	2	1-alkohol	2	0
Warowna	3	0	0	3	3
Złotników	7	7	0	7	4
Płatnerzy	18	14	3-alkohol	18	10
Władysława Łokietka	15	15	0	14	3
Pocztowa	6	6		6	3
Grodzka	9	9	2-alkohol, 1- narkomania	9	1
Mieszka I	12	12	1-narkomania	11	2
Sukiennicza	0	0	0	0	0
Bolesława Krzywoustego	36	35	0	36	6
Rynek Staromiejski	0	0	0	0	0
Żeglarska	0	0	0	0	0
Kramarska	0	0	0	0	0
Kazimierza Wielkiego	39	33	2- alkohol	39	16
Włosiennicza	0	0	0	0	0
Basztowa	0	0	0	0	0
Kuśnierzy	1	1	0	1	0
Szewska	17	15	3-alkohol	17	1

Stanisława Staszica 2-6 (parzyste)	0	0	0	0	0
Marii Skłodowskiej - Curie	46	45	4-przemoc	46	12
Robotnicza	17	17	1-alkohol	15	10
Bydgoska 1-11	14	14	2-alkohol	13	10
Generała Władysława Andersa 3-7-9	0	0	0	0	0
Księcia Barnima I	0	0	0	0	0
Dworcowa 9-35	31	29	1	32	12
Stefana Okrzei 2-9	4	3	0	1	0
RAZEM	1031	928	79	968	333

Źródło: Opracowanie własne z 2016 r. Miejski Ośrodek Opieki Społecznej w Stargardzie.

Zdiagnozowane potrzeby w sferze społecznej:

W obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka występuje postępująca degradacja społeczna, której przyczyny leżą w wysokim poziomie przestępczości, problemach społecznych takich jak ubóstwo (duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej), bierność społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru, w niskim stopniu integracji społecznej mieszkańców, w braku oferty kulturalnej dla ludzi starszych, niskiej dostępności ekonomicznej dzieci i młodzieży do edukacji pozaszkolnej, niskiej aktywności kulturalnej mieszkańców. Brak kompleksowych działań przy współpracy różnych grup interesariuszy w tym NGO, przedsiębiorców oraz przedstawicieli jednostek samorządu będzie skutkował wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, pogłębianiem patologii społecznej, wykluczeniem społecznym, dziedziczeniem zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego, zanikiem aktywności społecznej mieszkańców, odpływem ludzi młodych i lepiej wykształconych do innych miast i utratą tożsamości lokalnej oraz zanikiem inicjatyw obywatelskich.

Należy zintensyfikować działania organizacji pozarządowych na terenie rewitalizacji, wykorzystać potencjał Liderów na obszarze Śródmieście Starówka i ich chęci w pracy społecznej na rzecz zwiększenia aktywności kulturalnej mieszkańców, w pracach nad dostosowaniem oferty kulturalnej, sportowej czy rekreacyjnej skierowanej do mieszkańców obszarów rewitalizacji, dążąc do integracji społecznej mieszkańców, w tym z mieszkańcami innych części miasta. Współpraca z NGO zaowocuje stworzeniem oferty kulturalnej dla starszych ludzi, zwiększone zostaną usługi

opiekuńcze oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych wydarzeń i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.).

Miejskie instytucje kultury powinny nawiązać współpracę z III sektorem by budować wspólnotę aktywnych mieszkańców wokół wspólnego dobra, zachęcać do działania w organizacjach pozarządowych, czy wzmacniać tożsamość lokalną poprzez różne formy aktywności społecznej, m.in. oddolne inicjatywy, wydarzenia, święta ulicy, festyny, warsztaty mające na celu wzmacnianie więzi społecznych.

Istnieje pilna potrzeba wykorzystania potencjału tkwiącego w szkołach by prowadzić zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, ale również należy wzmocnić ich działania poprzez powołanie placówki edukacyjnej, w której zajęcia będą odbywały się poza szkołami, w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. wykształcenie postaw przedsiębiorczości, doskonalenia kompetencji kluczowych uczniów, wzmocnienie wiedzy z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych, organizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych i alternatywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijających pasje i talenty).

Wykres 6 Drzewo problemów – sfera społeczna

8.9. Sfera gospodarcza

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, w szczególności takich jak: „niski stopień przedsiębiorczości, czy słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw”.

Ze względu na intensyfikację działań w parkach przemysłowych inne obszary, a przede wszystkim obszar Śródmieście Starówka pozostaje bez większego wsparcia. Jednym z mechanizmów wspierającym lokalnych przedsiębiorców jest Stargardzka Agencja Rozwoju

Lokalnego (stargardzka karta, szkolenia, doradztwo) jak również Fundusz Poręczeń Kredytowych udzielający wsparcia finansowego. Są to jednak działania niewystarczające.

Ze względu na niski poziom zamożności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz małą atrakcyjność wizualną i postrzeganie jako niebezpieczny obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka występuje niskie zainteresowanie w lokowanie kapitału przez potencjalnych przedsiębiorców na ww. terenie. W trakcie konsultacji społecznych wielokrotnie wskazywano, że należy ożywić lokalny biznes poprzez stworzenie dogodnych warunków (np. szkolenia, doradztwo, pomoc w pozyskiwaniu dotacji na samozatrudnienie czy rozwój małych przedsiębiorstw) i ulg, np. w lokalnych podatkach.

Podczas spotkania z przedsiębiorcami w trakcie partycypacji społecznej 27 kwietnia 2016 roku przedsiębiorcy wskazywali na stagnację gospodarczą w sferze usług i małego biznesu, handlu, na rezygnację z prowadzenia kawiarni, sklepów przez małych przedsiębiorców. Na obszarze rewitalizacji zauważalne są pustostany po zamkniętych działalnościach gospodarczych, co również ma wpływ na małe zainteresowanie gospodarcze obszarem rewitalizacji, co może być spowodowane m.in. ubóstwem mieszkających tam ludzi.

Podczas prac nad „Strategią turystyki ...” w 2015 roku w trakcie badań ankietowych wykazano, że nie ma na obszarze rewitalizacji odpowiedniego zaplecza turystycznego, brak kawiarni, ogródków, przystani kajakowych, brak hoteli, brak schronisk młodzieżowych. Również podczas spotkań z mieszkańcami obszaru rewitalizacji interesariusze podkreślali brak inicjatyw na rzecz podniesienia atrakcyjności gospodarczej w oparciu o walory turystyczno-krajobrazowe (głównie rzeki Ina, niezagospodarowane tereny parkowe, Rynek Staromiejski w tym również działania gospodarcze w zakresie turystyki kwalifikowanej). Wskazywano również jako powód takiego stanu niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców głównie na Starym Mieście).

Poziom aktywności gospodarczej mierzony jest liczbą mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców.

Ogółem w Stargardzie w 2015 r. 6 642 osób prowadziło działalność gospodarczą, z czego na obszarze Śródmieście Starówka funkcjonowało 1 306 podmiotów gospodarczych, co stanowi 19,66%. W tabeli poniżej zaprezentowano dane odnośnie mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą w Stargardzie.

Tabela 17 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą w Stargardzie.

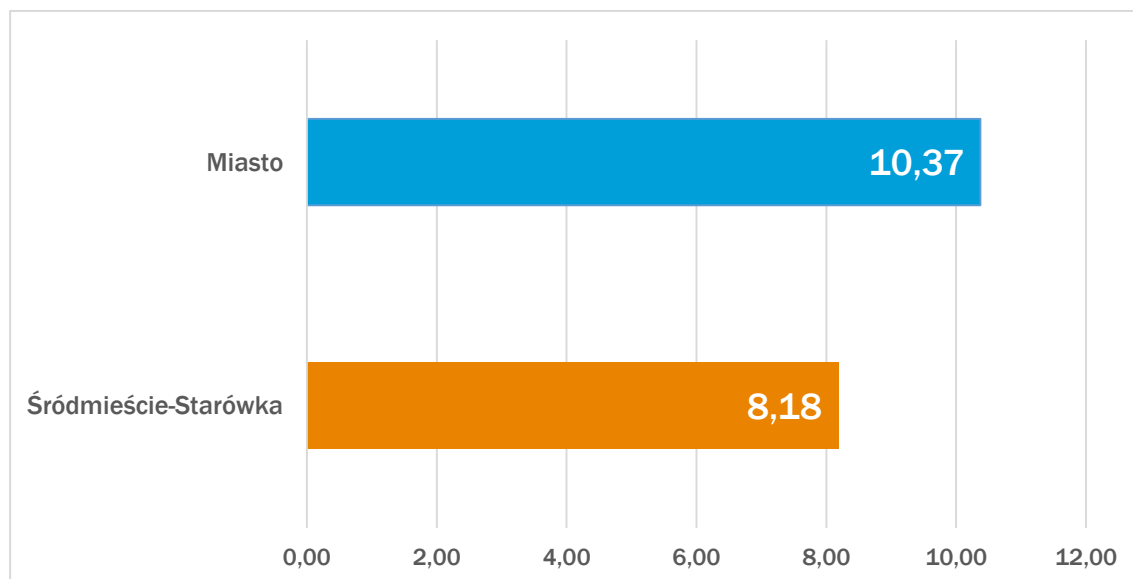
Lp.	Oznaczenie obszaru	Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą
1.	Śródmieście Starówka	1 306
Łącznie w mieście		6 642

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Rejestru przedsiębiorców – www.stargard.pl

Na 100 mieszkańców na obszarze Śródmieście Starówka przypadało 8,18 mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą, co nie odbiega znacznie od średniej dla całego miasta wynoszącej 10,37. Wynika to zapewne z faktu, że prowadzenie działalności gospodarczej

i umiejscowienie tu znacznej liczby podmiotów gospodarczych jest typowe dla obszaru ze względu na funkcje centrum miasta.

Wykres 7 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Rejestru przedsiębiorców – www.stargard.pl

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie sfery gospodarczej:

Po analizie sfery gospodarczej stwierdzono postępującą degradację gospodarczą na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka. Jej przyczyny to: stagnacja gospodarcza obszaru w sferze usług i małego handlu, niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru, brak inicjatyw na rzecz podniesienia atrakcyjności gospodarczej w oparciu o walory turystyczno-krajobrazowe. Brak kompleksowych działań w sferze gospodarczej na obszarze rewitalizacji będzie miało negatywne skutki i będzie wpływało na pogłębienie marginalizacji gospodarczej i niskiej atrakcyjności inwestycyjnej obszaru oraz na słabą dynamikę rozwoju gospodarczego wobec jego potencjału turystyczno- kulturalnego.

Konieczne jest również wykorzystanie dobrych warunków do tworzenia sektora usług turystycznych i około turystycznych na obszarze Śródmieście Starówka poprzez stworzenie spójnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie rewitalizacji a także umożliwiającej mieszkańcom założenie działalności gospodarczej związanej z sektorem turystycznym – obsługą na szlakach kajakowych, rowerowych, działalnością gastronomiczno – hotelarską. Rzeką Ina oraz zabytkowa zabudowa Starego Miasta stanowią niewątpliwie potencjał rozwoju i tworzenia nowych miejsc pracy w branżach takich jak turystyka, gastronomia i działalność kulturalno-rozrywkowa. Koncentracja funkcji centralnego obszaru miasta daje też szerokie możliwości rozwoju handlu i usług.

Wykres 8 Drzewo problemów – sfera gospodarcza

8.10. Sfera przestrzenna

W opisie sfery przestrzennej ujęto również opis sfery środowiskowej. Obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka charakteryzuje się dużą degradacją przestrzenną i środowiskową, która bez wprowadzenia kompleksowych działań będzie powodować negatywne skutki.

W Stargardzie wg stanu na 31 grudnia 2014 roku mieszkaniowy zasób miasta tworzy 2070 lokali, które położone są w 137 budynkach mieszkaniowych stanowiących w całości własność miasta oraz 460 budynkach mieszkalnych, będących własnością wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta w częściach wspólnych i w gruncie przynależnym. Liczba lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta w latach 2012-2014 malała średnio o około 4 % rocznie. Ubytek lokali mieszkalnych spowodowany jest sprzedażą mieszkań i rozbiórką budynków ze względu na zły stan techniczny. Wg ewidencji budynków i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka, pozostały Miastu do wyłącznej dyspozycji: 2 budynki wybudowane przed 1900 rokiem, 119 przed 1945 i 16 budynków poza obszarem rewitalizacji, które wzniesione zostały w latach 1946-1980. Stopień zużycia technicznego budynku tylko ze względu na okres eksploatacji dla 2 budynków przekracza 65 %, dla 119 budynków oscyluje w granicach powyżej 45 do 55 %, a dla pozostałych 16 budynków (poza obszarem rewitalizacji) od 30 do 45 %. Interesariusze podczas spacerów studyjnych w 2016 roku wskazywali na złe warunki lokalowe m.in. brak toalet w mieszkaniach (dane STBS za rok 2016, około 250 mieszkań komunalnych bez toalet), zły stan techniczny części wspólnych (klatki schodowe, podwórza), brak miejsc do spędzania wolnego czasu dla dzieci, powszechnym zjawiskiem na podwórzach i w klatkach są osoby spożywające alkohol. Interesariusze wskazywali głównie ulice: Wojska Polskiego, Bolesława Limanowskiego, Marii Konopnickiej, Bolesława Chrobrego oraz Mikołaja Reja.

Na obszarze rewitalizacji występuje niska świadomość ekologiczna mieszkańców. Miasto Stargard ujęte jest w Zachodniopomorskiej Strefie Ochrony Powietrza, przekroczenia szkodliwych pyłów PM₁₀, PM_{2,5} oraz Benzo(a)piren spowodowane są niską świadomością mieszkańców oraz ich niską zamożnością. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji (dotyczy to głównie mieszkańców

korzystających z zasobu komunalnego) ogrzewają mieszkania niskiej jakości węglem i odpadami typu tektury, PET-y, płyty pilśniowe itp. Straż Miejska odnotowała w 2015 r. 30 zgłoszeń dotyczących zanieczyszczenia powietrza lub uciążliwości zapachowej wynikającej z nieprawidłowego ogrzewania mieszkań, na samym obszarze rewitalizacji było ich aż 19. W roku 2016 Straż Miejska podjęła 80 interwencji dotyczących spalania śmieci w piecach.

Jako główną przyczynę ponadnormatywnych stężeń wymienioną w *Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Stargard* podaje się, niską emisję sektora komunalnego. Ponadto stwierdzono tam, że emisja w sektorze budynków mieszkalnych pochodzi przede wszystkim z ogrzewania mieszkań oraz zużycia energii elektrycznej. Dominujący w nim jest udział budynków o niskiej charakterystyce energetycznej zwłaszcza w budynkach budowanych przed rokiem 1990, dotyczy to głównie zasobu komunalnego na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka. Sytuację pogarsza zły stan techniczny budynków komunalnych. W obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka znajdują się główne budynki użyteczności publicznej oraz najcenniejszy zasób kulturowy, którym są zabytki gotyckie o randze co najmniej regionalnej, a nawet krajowej. Zabytki te ujęte zostały w szlak miejski „Stargard Klejnot Pomorza”. Znajdują się na nim zabytki znajdujące się w rejestrze zabytków, a także stanowiące Pomnik Historii, w Polsce wpisanych zostało 70 obiektów na listę. W Stargardzie jest to Zespół Kościoła pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne miasta. Na ww. szlaku znajdują się obiekty różnych właścicieli: parafii rzymskokatolickiej pw. NMP Królowej Świata, Parafii rzymskokatolickiej pw. Ducha Świętego, parafii rzymskokatolickiej pw. Św. Józefa, parafii prawosławnej pw. św. św. Piotra i Pawła, zabytki których właścicielem jest Gmina Miasto Stargard oraz prywatni właściciele. W *Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Stargard Szczeciński na lata 2012-2016* przeprowadzono ocenę stanu zachowania i funkcjonowania dziedzictwa kulturowego miasta Stargard. W dokumencie tym wskazano między innymi na :

- zniszczoną historyczną zabudowę średniowiecznego układu urbanistycznego Stargardu; ubytki wojenne sięgały 90% substancji; mimo nowych nawarstwień kubaturowych (bloki mieszkalne) niemożliwa jest rewaloryzacja obszaru;
- stan techniczny zabudowy mieszkalnej XIX i XX-wiecznej wymaga odpowiednich nakładów finansowych, szczególnie wzdłuż głównych osi kompozycyjnych (w tym ul. J. Piłsudskiego, Wojska Polskiego),
- niewystarczający poziom środków wewnętrznych Gminy Miasto Stargard na zadania w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego, opieki nad nim (rewitalizacja Starówki, restauracja obwarowań etc.),
- dewaloryzujące remonty i nieodpowiednie modernizacje historycznej substancji architektonicznej przy użyciu niewłaściwych materiałów (np. panele zewnętrzne lub styropian); niewłaściwe pokrycia dachowe, okna z PCV, zniszczenia elementów historycznego wystroju elewacji itp.,
- niewystarczające zaplecze dla obsługi funkcji turystyczno-rekreacyjnej budowanej w oparciu o zabytkowe obiekty w mieście,
- niewystarczające zaangażowanie w rewitalizację zabytkowych założeń parkowych oraz doliny Iny,
- brak korelacji (symbiozy) pomiędzy poszczególnymi przestrzeniami miejskimi jako elementami składowymi historycznego dziedzictwa materialnego Stargardu (jako cenny postrzegany jest jedynie obszar staromiejski).

Gmina Miasto Stargard przeznacza corocznie środki finansowe na zabytki, które oscylują około 500 000 zł rocznie: 2014 rok 586 000,00 zł; w 2015 r. 520 507,00 zł; w 2016 r. 497 600,00 zł oraz pozyskuje dofinansowania ze środków zewnętrznych na remont obiektów zabytkowych będących własnością Gminy Miasto Stargard.

Największym wyzwaniem na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stargardu Szczecińskiego z 2011 roku są strefy i obiekty wpisane do rejestru zabytków wymagających szczególnych starań, wiedzy i sposobu realizacji poszczególnych inwestycji oraz tereny historyczne zespołów mieszkaniowych wymagających podniesienia standardów zabudowy i zagospodarowania oraz rozwiązania problemów komunikacyjnych i społecznych.

Podczas badania ankietowego w 2015 roku do „Strategii Turystyki...” interesariusze wskazywali na potrzebę remontu zabytków na Szlaku „Stargard Klejnot Pomorza” oraz amfiteatru. W badaniach przeprowadzonych przez Wyższą Szkołę Humanistyczną TWP w Szczecinie¹⁵ wykazano, że zmodernizowany amfiteatr (86,18 % ankietowanych) przyczyni się do poprawy jakości życia. Co więcej, opinia publiczna zdecydowanie skłania się ku pogładowi, w myśl którego modernizacja amfiteatru i organizacja licznych imprez przyczyni się do budowania wspólnotowej tożsamości mieszkańców Stargardu.

Na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka występuje również liczna zieleń w tym osiedlowa, parki oraz obszary chronione na terenie Miasta Stargard:

- Użytek ekologiczny „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III” – ustanowiony Uchwałą Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. (Dz.U. Woj. Zach. Z 2016 r. poz.4556) ustanowiony w celu zachowania w odpowiednim stanie wód płynących, jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowych.

Na terenie obszaru „Śródmieście Starówka” występują stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt (arcydzięgiel litwor, rokitnik zwyczajny).

Przy realizacji przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji nakazuje się przestrzeganie przepisów odrębnych dla ww. form ochrony przyrody, w tym zakazów ujętych w Uchwale Nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III”.

Na terenie rewitalizacji Śródmieście Starówka znajdują się następujące parki miejskie¹⁶:

- Park Bolesława Chrobrego,
- Park Piastowski,
- Park Popiela,
- Park Jagielloński,
- Park Zamkowy,

¹⁵ Badania określające społeczne zapotrzebowanie na projekt dla projektu pn. „Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu”, Szczecin 2017.

¹⁶ Projekt zieleni „Rewaloryzacja części Parku Bolesława Chrobrego w Stargardzie, listopad 2016; „Rewaloryzacja Parku Jagiellońskiego, wrzesień 2016; „Rewaloryzacja Parku Popiela, wrzesień 2016.

- Park 3 Maja.

Utrzymaniem większości parków zajmuje się samorząd miejski. Niektóre parki – są jednak zaniedbane i ulegają unaturalnieniu. W badaniach ankietowych oraz podczas spacerów studyjnych w trakcie konsultacji społecznych do dokumentu GPR interesariusze wielokrotnie wskazywali na potrzebę zagospodarowania terenów zieleni w tym parków na przestrzeń rekreacyjno- sportowo - wypoczynkową, gdzie mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mogli spotykać się bez konieczności ponoszenia kosztów, tereny staną się miejscem integracji oraz wpłyną pozytywnie na budowę tożsamości mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz integracji z mieszkańcami innych obszarów Stargardu. Podczas prac nad „Strategia turystyki...” w 2015 roku mieszkańcy wskazywali na brak jednolitych standardów dotyczących estetyki miasta, jednolitego oznaczenia obiektów zabytkowych, szlaków, ścieżek oraz szyldów, czy reklam.

Po przeprowadzonej analizie w tym opisowej jakościowej można stwierdzić, że przyczynami postępującej degradacji przestrzennej na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka są złe warunki mieszkaniowe, niska wydajność energetyczna budynków, zły stan zagospodarowania podwórz, brak jednolitych standardów dotyczących estetyki miasta, zły stan budynków użyteczności publicznej, edukacyjnych, kulturalnych i zabytków, niezagospodarowane liczne tereny zielone, parki. W wyniku nie podjęcia kompleksowych działań sfera przestrzenna i środowiskowa ulegać będą dalszej degradacji. Powodować będą dalszy nieład przestrzenny, utratę roli centrum jako miejsca integracji, nastąpi dalszy spadek atrakcyjności centrum oraz spadnie atrakcyjność miasta do zamieszkania.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie sfery przestrzennej w tym środowiskowej:

Zidentyfikowano szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonowania i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (zwłaszcza rejon Rynku Staromiejskiego, ul. Bolesława Chrobrego, Mikołaja Reja, Marii Konopnickiej, Wojska Polskiego) dla wzrostu atrakcyjności społecznej i gospodarczej m.in. poprzez modernizację infrastruktury społecznej (ul. B. Limanowskiego); kulturalno-edukacyjnej (ul. Bolesława Chrobrego) w tym również likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych, czy budowa elementów małej architektury nie tylko w parkach, ale również na niezagospodarowanych podwórzach kamienic. Kolejną potrzebą jest zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i budynków prywatnych (w tym również zabytkowych, lub będących w strefie konserwatorskiej A). Na tym obszarze występuje bardzo dużo budynków będących w zasobach Gminy Miasto Stargard, które w dużej mierze mają toalety poza mieszkaniem na klatkach schodowych, czy wręcz w podwórzach oraz będących własnością osób prywatnych (o charakterze mieszkaniowym i służących prowadzeniu działalności gospodarczych), które wymagają przeprowadzenia kompleksowych działań związanych m.in. z ich odbudową, przebudową rozbudową czy remontem w celu nadania nowych funkcji społecznych.

Zdiagnozowano również potrzeby w zakresie przewycięcia zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej, m.in. poprzez ograniczenie tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń. Obszar Miasta Stargard objęty jest w Programem Ochrony Powietrza Strefy zachodniopomorskiej, ze względu na przekroczenia szkodliwych pyłów. Konieczne jest podjęcie kompleksowych działań pozwalających na zastąpienie starych nieekologicznych urządzeń grzewczych przez proekologiczne rozwiązania

dostarczające ciepło oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii. Konieczne są również akcje edukacyjne skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.

Wykres 9 Drzewo problemów – sfera przestrzenna

9. Potencjał obszaru rewitalizacji Śródmieście-Starówka

Ważnym elementem diagnozy jest również określenie lokalnych potencjałów i zdiagnozowanie potrzeb w każdej ze sfer, które można wykorzystać do przezwyciężenia stanu kryzysowego na danym obszarze. Bez wykorzystania potencjału nie ma szans na prowadzenie procesu rewitalizacji oraz na trwałą i realną poprawę jakości i warunków życia społeczności lokalnej.

9.1. Sfera społeczna:

- duża liczba i aktywność organizacji pozarządowych,
- dobra baza placówek oświatowych,
- na obszarze znajdują się wszystkie miejskie instytucje kultury (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, Książnica Stargardzka, Muzeum Archeologiczno-Historyczne),
- systemowe programy aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- współpraca pracowników MOPS z innymi instytucjami, jak również wykwalifikowani pracownicy MOPS,
- oddłużeniowe programy dla osób, które znajdują się w złej sytuacji finansowej.

W Stargardzie organizacje pozarządowe są istotnym partnerem w realizacji zadań publicznych. Na „Mapie aktywności organizacji pozarządowych i inicjatyw na terenie miasta Stargard umieszczonej na stronie internetowej www.scwop.stargard.pl figuruje 101 organizacji pozarządowych:

- 1) 51 organizacji prowadzących działalność w obszarze spraw społecznych,
- 2) 38 organizacji w zakresie oświaty, kultury, sportu i turystyki,
- 3) 12 w pozostałych dziedzinach życia.

Współpraca Miasta i podmiotów III sektora odbywa się zarówno w formie finansowej poprzez zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych, jak i formie pozafinansowej, w tym w szczególności poprzez funkcjonowanie Stargardzkiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, która polega na wsparciu dla organizacji pozarządowych: logistycznym, informacyjnym, szkoleniowo-doradczym, promocyjnym.

Miasto co roku przeznacza na działania realizowane wspólnie z NGO kilka milionów złotych, w 2016 roku była to kwota ponad 7 000 000,00 zł.

Na obszarze rewitalizacji bardzo dobrze rozwinięta jest sieć przedszkoli. W roku 2016 r. na ww. obszarze funkcjonowały 3 szkoły podstawowe oraz dwa gimnazja. Szkoły posiadają dobrze przygotowanych pedagogów i nauczycieli.

W mieście funkcjonują programy systemowe skierowane do dzieci i młodzieży „Szkoła Środowisko, Rodzina” który należy kontynuować oraz systemowe programy społeczne skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych (Potrzebny Dom: Bez barier, Nie sami, Na start, Nasz dom, Od nowa; Zmieniamy dla Siebie). Wymienione projekty realizowane są we współpracy z: Gminą Miasto Stargard, Stargardzkim TBS Sp. z o.o., OPS, NGO, CIS oraz PUP Stargard.

9.2. Sfera gospodarcza:

- oferta Funduszu Poręczeń Kredytowych;
- oferta Stargardzkiej Agencji Rozwoju Lokalnego;
- oferta Stargardzkiej Izby Gospodarczej;
- dobre warunki do tworzenia sektora usług turystycznych i około turystycznych.

SARL i FPK, jako spółki miejskie udzielają przedsiębiorcom wsparcia poprzez dotacje pożyczki, doradztwo, szkolenia, gwarancje kredytowe oraz prowadzą działania na rzecz pozyskiwania nowych przedsiębiorstw oraz proponują mechanizmy zachęt do tworzenia i rozwoju nowych biznesów. Jednym z działań proponowanych przez SARL jest Stargardzka Karta Rabatowa. Z tymi dwoma podmiotami współpracuje Stargardzka Izba Gospodarcza, która zrzesza stargardzkich przedsiębiorców, oferując m.in. doradztwo i szkolenia.

Obszar Śródmieście Starówka ze względu na atrakcyjne położenie (rzeka Ina, zabytki o randze ponadregionalnej, i ogólnopolskiej, dużo miejsc pod działalność gospodarczą oraz hotele) jest najlepszym miejscem do tworzenia usług z sektora usług turystycznych i okółoturystycznych, jak nowe miejsca pracy w tzw. turystyce kwalifikowanej, np. wypożyczalnia kajaków oraz nowe miejsca noclegowe (schroniska młodzieżowe), hotele, restauracje, kawiarnie.

9.3. Sfera przestrzenna:

- najcenniejszy zespół kulturowy znajduje się w obszarze rewitalizacji,
- cenne zabytki o randze ponadregionalnej,
- możliwość rozbudowy mieszkalnictwa,
- infrastruktura kulturalna,
- tereny rekreacyjne (parki, miejsca zabaw, ścieżki rowerowe oraz ścieżki zdrowia, rzeka Ina).

Na obszarze rewitalizacji znajdują się najcenniejsze zespoły kulturowe w tym obiekty zabytkowe znajdujące się na liście Pomników Historii.

Obiekty zabytkowe wymagają jednak remontów a w związku z tym ogromnych nakładów finansowych, które są konieczne do poniesienia ze względu na wartość historyczną i artystyczną i wyjątkowe znaczenie dla tożsamości lokalnej.

Na estetykę i funkcjonowanie przestrzeni publicznych, a także poprawę warunków zamieszkania mają zasadniczy wpływ obszary zieleni, przede wszystkim parki (Park Bolesława Chrobrego, Park Piastowski, Park Popiela, Park Jagielloński, Park Zamkowy, Park 3 Maja), tereny osiedlowe, skwery, zieleńce, trawniki. Na obszarze rewitalizacji jest jeszcze dużo terenów zieleni nieurządzonej, w tym w przestrzeniach podwórek. Tereny zielone odpowiednio zagospodarowane i pielęgnowane podnoszą atrakcyjność krajobrazu, tworzą klimat obszarów oraz pełnią funkcje wypoczynkowe i ochronne. Dlatego konieczne jest podjęcie działań porządkujących, dzięki którym stworzona zostanie atrakcyjna przestrzeń publiczna sprzyjająca aktywności mieszkańców.

II. Część programowa

1. Wizje i cele rewitalizacji

Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji :

Za horyzont wizji przyjęto rok 2026.

Wizja jest nieokreślonym w czasie i przestrzeni (choć odnosi się w tym przypadku do wyznaczonego do rewitalizacji obszaru miasta Stargard) spojrzeniem w przyszłość, jaką lokalna społeczność widzi dla siebie i określeniem miejsca, w którym chce żyć i pracować i z którym wiąże swoje nadzieje na realizację swoich życiowych planów i marzeń.

Wizja obszaru rewitalizacji :

Wydzielony obszar miasta Stargard uznany za kryzysowy, objęty rewitalizacją to teren miasta nad rzeką Iną obejmujący Śródmieście i Starówkę - fragment miasta położony na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, o dużym potencjale rozwojowym, otwarty dla inwestorów, przyjazny dla przyrody i mieszkańców.

W 2026 roku ta część miasta charakteryzować się będzie aktywnością społeczno-gospodarczą, nowoczesną edukacją i żywą kulturą obecną na każdym kroku. Tereny wokół rzeki Iny pełnić będą funkcję rekreacji i wypoczynku co spowoduje rozwój usług turystycznych opartych na tradycji, zabudowie historycznej oraz licznych parkach. Wzdłuż nabrzeża rzeki Iny widać aktywnych turystów, biegaczy, rolkarzy ale również seniorów, którzy wśród zieleni spacerują lub odpoczywają na ławkach podziwiając walory stargardzkiej przyrody. Nie zabraknie miejsca dla młodzieży, która swoją energią wypełni nowoczesne obiekty kulturalno-edukacyjne. Tereny znajdujące się obok tych obiektów pobudzą wyobraźnię i twórczość niejednego artysty i będą podstawą do tworzenia niepowtarzalnych widowisk plenerowych. Centrum miasta znów będzie pełniło funkcje kulturotwórcze, gdzie ulice będą tętnić życiem, kawiarnie, restauracje a przy nich ogródki będą otwarte do późna. Przestrzeń miejska okalająca centrum i śródmieście zostanie ożywiona poprzez odnowienie zabytkowych kamienic, budynków tworząc przyjazne i bezpieczne miejsce dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców. Zrewitalizowana część Stargardu to aktywny obszar europejskiej współpracy terytorialnej gdzie dzieci, młodzież i dorośli będą mogli poznawać siebie nawzajem poprzez różnego rodzaju inicjatywy o charakterze kulturalnym oraz społeczno-gospodarczym.

Misja Miasta Stargard w części obszaru objętego rewitalizacją oraz kompleksowość programu rewitalizacji

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel rewitalizowanego obszaru Miasta Stargard, jego „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do Miasta, dla którego została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju wydzielonej do rewitalizacji części Miasta Stargard poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz obszaru objętego rewitalizacją w perspektywie 10 lat i jest kompatybilna (spójna) z wyznaczoną wizją. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów Programu Rewitalizacji. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych Programem Rewitalizacji.

Misja koncentruje się na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja wyraźnie określa charakter rewitalizowanego obszaru Miasta Stargard i wskazuje jego atuty, które między innymi przekładają się na Gminny Program Rewitalizacji. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Miasta Stargard objęte rewitalizacją wzajemnie się uzupełniają. W dalszej części Programu Rewitalizacji przedstawiono obszary życia społeczno – gospodarczego (zagospodarowanie przestrzenne, gospodarka, strefa społeczna), dla których wyznaczono cele i kierunki działania.

Misja rewitalizacji Stargardu:

Stargard – Animator spójnych przestrzeni !!!

Rozumiemy tą misję poprzez:

- **Animację społeczną** – prowadzącą do przełamania atmosfery marazmu społecznego i poczucia braku szans. Prowadzenie działań animacyjnych mających na celu zapewnienie komfortu życia jego mieszkańcom poprzez dobrze zorganizowany system wsparcia dla wszystkich grup społecznych, gospodarczych i inicjatyw aktywnych środowisk pozarządowych, zapewniając skuteczne metody współpracy międzysektorowej.
- **Animację gospodarczą** – prowadzącą do aktywizacji sfery gospodarczej poprzez stwarzanie warunków do rozwoju gospodarczego w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe. W centrum miasta otworzą się nowe sklepy i usługi a w odpowiedzi na to pojawią się tu nowi klienci z całego miasta i okolicy.
- **Animację ładu przestrzennego** – zmierzającą do poprawy stanu budynków, kamienic ulic oraz do upiększenia przestrzeni terenów zielonych, tak aby poruszyć żywe emocje stargardzian: niech od nowa pokochają centrum swego miasta i zechcą w nim bywać, przeżywać emocje oraz aktywnie spędzać czas w kontakcie z przyrodą i dziedzictwem kulturowym.

1.1. Kompleksowość programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. W trakcie opracowywania i wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.
- 2) Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii

projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to obowiązku w każdym przypadku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

- 3) Podejmowane w ramach projektu rewitalizacyjnego przedsięwzięcia powinny stanowić odpowiedź na konkretne problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego przedstawionej w programie rewitalizacji. Niezbędne tym samym jest wykazanie logiki powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami podejmowanymi w ramach kompleksowej interwencji.

1.2. Koncentracja programu rewitalizacji

- 1) Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że programy rewitalizacji dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji.
- 2) Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

1.3. Okres programowania

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Stargard, odnoszącego się do zdegradowanych obszarów miejskich Stargardu wyróżniono jeden okres programowania środków: 2014 – 2020. Program ma charakter strategiczno–operacyjny. Należy przyjąć, że rok 2026 wyznacza okres obowiązywania zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji głównie w zakresie założonych celów rewitalizacji na wskazanym obszarze, zakresu interwencji oraz priorytetowych typów projektów. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji informacje o obszarze objętym wsparciem zostały pobrane z Lokalnego Programu Rewitalizacji.

2. Cele rewitalizacji

2.1. Struktura celów rewitalizacji

W myśl ustawy (art. 15 ust 1 p. 4) cele rewitalizacji powinny być wybrane tak, aby implikowały następnie kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w pierwszej części diagnozy (negatywnych zjawisk społecznych i nakładających się na nie innych negatywnych zjawisk). Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom powinno z kolei polegać na wykorzystaniu potencjałów zidentyfikowanych w drugiej części diagnozy.

W niniejszym Programie definiuje się trzy – podporządkowane misji – cele strategiczne, oraz strukturę celów operacyjnych i szczegółowych podporządkowanych celom strategicznym.

Struktura celów jest więc de facto czterostopniowa: misja – cele strategiczne – cele operacyjne – cele szczegółowe.

Struktura przyjętych w niniejszym GPR trzech celów strategicznych, podporządkowanych im dziesięciu celów operacyjnych i dwudziestu ośmiu celów szczegółowych przedstawia się następująco:

Cel strategiczny 1. ANIMACJA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel operacyjny 1.1 Przeciwdziałania wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

- Cel szczegółowy 1.1.1 Tworzenie warunków do sprawnego funkcjonowania różnych grup wsparcia środowiskowego;
- Cel szczegółowy 1.1.2 Realizacja programów profilaktycznych i współpraca z organizacjami pozarządowymi działających w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej;
- Cel szczegółowy 1.1.3 Edukacja nt. potencjalnych zagrożeń wynikających z wykluczenia społecznego.

Cel operacyjny 1.2 Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

- Cel szczegółowy 1.2.1 Identyfikacja liderów lokalnych z perspektywy organizacji warsztatów/spotkań mających na celu ich aktywizację w miejscu zamieszkania;
- Cel szczegółowy 1.2.2 Zwiększenie poziomu integracji w obszarze objętym programem rewitalizacji;
- Cel szczegółowy 1.2.3 Tworzenie systemu wyróżnień i nagród dla aktywnych mieszkańców.

Cel operacyjny 1.3 Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

- Cel szczegółowy 1.3.1 Wykorzystanie bazy oświatowej do organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- Cel szczegółowy 1.3.2 Stworzenie systemu edukacji dorosłych (profilaktyka zdrowotna, doradztwo zawodowe, coaching, psychoterapia itp.) w oparciu o istniejące placówki i świetlice środowiskowe;
- Cel szczegółowy 1.3.3 Zwiększenie dostępu do nauki dla dzieci i rodzin o niskich dochodach.

Cel strategiczny 2. ANIMACJA SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ

Cel operacyjny 2.1 Tworzenie nowych miejsc pracy.

- Cel szczegółowy 2.1.1 Inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej z wykorzystaniem terenów poprzemysłowych i plomb budowlanych obszaru rewitalizowanego;

- Cel szczegółowy 2.1.2 Współpraca miasta z instytucjami wsparcia małej i średniej przedsiębiorczości;

Cel operacyjny 2.2 Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe.

- Cel szczegółowy 2.2.1 Wspieranie różnych form komunikacji alternatywnej do komunikacji samochodowej;
- Cel szczegółowy 2.2.2 Tworzenie pakietów usług turystycznych;
- Cel szczegółowy 2.2.3 Tworzenie projektów dla skutecznego wykorzystania zbiorników wodnych (rzek i jezior) oraz terenów zielonych dla rozwoju turystyki kwalifikowanej.

Cel operacyjny 2.3 Wzrost ilości przedsięwzięć gospodarczych organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji rewitalizacyjnych.

- Cel szczegółowy 2.3.1 Tworzenie prawnych i ekonomicznych mechanizmów sprzyjających rozwojowi usług turystycznych w obszarze objętym rewitalizacją;
- Cel szczegółowy 2.3.2 Inicjowanie aktywności gospodarczej w obszarach zrewitalizowanych w kierunku wypełniania usług niszowych;
- Cel szczegółowy 2.3.3 Budowa infrastruktury okołobiznesowej.

Cel strategiczny 3. ANIMACJA SPÓJNOŚCI PRZESTRZENNEJ

Cel operacyjny 3.1 Uzyskanie ładunku przestrzennego i estetyki miasta.

- Cel szczegółowy 3.1.1 Utworzenie i realizacja koncepcji tworzenia przestrzennie spójnej architektury zieleni obszaru rewitalizowanego;
- Cel szczegółowy 3.1.2 Tworzenie iluminacji świetlnej zrewitalizowanych części miasta;
- Cel szczegółowy 3.1.3 Opracowanie i wdrożenie jednolitych zasad i warunków sytuowania tablic i urządzeń reklamowych.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych.

- Cel szczegółowy 3.2.1 Poprawa warunków mieszkaniowych zasobów mieszkań komunalnych, spółdzielczych, będących w zasobach wspólnotowych i TBS;
- Cel szczegółowy 3.2.2 Budowa oraz wykorzystanie istniejących substancji zasobów komunalnych do realizacji obiektów mieszkaniowych o charakterze socjalnym i mieszkań tymczasowych.

Cel operacyjny 3.3 Poprawa standardu i rewitalizacja dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego.

- Cel szczegółowy 3.3.1 Tworzenie projektów mających na celu rewitalizację dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego;
- Cel szczegółowy 3.3.2 Odbudowa tradycji i rewitalizacja wyznaczonych obszarów zwartej zabudowy.

- Cel szczegółowy 3.3.3 Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych.

- Cel szczegółowy 3.4.1 Adaptacja obiektów będących w zasobach publicznych obszaru rewitalizowanego na potrzeby infrastruktury pomocy społecznej;
- Cel szczegółowy 3.4.2 Poprawa stanu infrastruktury społecznie użytecznej (szkoły, centra kultury, świetlice itp.) na obszarze rewitalizowanym;
- Cel szczegółowy 3.4.3 Poprawa stanu infrastruktury rekreacyjnej (place zabaw, parki miejskie itp.) na obszarze rewitalizowanym.

Tabela 18 Struktura celów

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
ANIMACJA SPOJNOŚCI SPOŁECZNEJ	Cel operacyjny 1.1 Przeciwdziałania wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji	Cel szczegółowy 1.1.1 Tworzenie warunków do sprawnego funkcjonowania różnych grup wsparcia środowiskowego	Główną ideą tego kierunku jest tworzenie na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru miasta zaplecza dla działań takich grup wsparcia jak grupy AA, świetlice socjoterapeutyczne, placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne
		Cel szczegółowy 1.1.2 Realizacja programów profilaktycznych i współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej	Główną ideą tego kierunku jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych oraz tworzenie własnych projektów w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej we współpracy z NGO w oparciu o zaplecze socjalne i materialne pozyskane w procesie rewitalizacji.
			Główną ideą tego kierunku jest edukacja mieszkańców miasta

		Cel szczegółowy 1.1.3 Edukacja nt. potencjalnych zagrożeń wynikających z wykluczenia społecznego	w zmieniającej się rzeczywistości obszaru Śródmieścia i Starówki w zakresie zagrożeń wynikających z wykluczenia społecznego poprzez różnego rodzaju spotkania, festyny, warsztaty i zajęcia terapeutyczne.
	Cel operacyjny 1.2 Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.	Cel szczegółowy 1.2.1 Identyfikacja liderów lokalnych oraz ich aktywizację w miejscu zamieszkania	Główną ideą tego kierunku jest identyfikacja liderów lokalnych poprzez organizację warsztatów/spotkań mających na celu ich aktywizację w miejscu zamieszkania.
		Cel szczegółowy 1.2.2 Zwiększenie poziomu integracji w obszarze objętym programem rewitalizacji	Główną ideą tego kierunku jest organizacja imprez masowych o charakterze integracyjnym dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego z wykorzystaniem nowego, powstającego zaplecza rekreacyjnego i miejsc spotkań mieszkańców w obszarze objętym zespołem działań inwestycyjnych w ramach GPR.
		Cel szczegółowy 1.2.3 Tworzenie systemu wyróżnień i nagród dla aktywnych mieszkańców	Główną ideą tego kierunku jest tworzenie i wdrażanie projektów sportowych, kulturalnych i społecznych wokół, których lokalna społeczność konsolidowałaby się w tworzeniu lokalnej tożsamości.
		Cel szczegółowy 1.3.1	W wyniku działań rewitalizacyjnych przestrzeń wielu obiektów oświatowych będzie wykorzystywana m.in. na:

	<p>Cel operacyjny 1.3</p> <p>Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji</p>	<p>Wykorzystanie bazy oświatowej do organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej; - tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu; -korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)
		<p>Cel szczegółowy 1.3.2</p> <p>Stworzenie systemu edukacji dorosłych (profilaktyka zdrowotna, doradztwo zawodowe, coaching, psychoterapia itp.) w oparciu o istniejące placówki i świetlice środowiskowe</p>	<p>W wyniku działań rewitalizacyjnych przestrzeń wielu obiektów oświatowych będzie wykorzystywana m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w powyższym zakresie.
		<p>Cel szczegółowy 1.3.3</p> <p>Zwiększenie dostępu do nauki dla dzieci i rodzin o niskich dochodach</p>	<p>W wyniku działań rewitalizacyjnych przestrzeń wielu obiektów użyteczności publicznej będzie wykorzystywana m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji

			edukacyjnej, społecznej, zawodowej.
ANIMA CJA SPÓJNO ŚCI GOSPO DARCZ EJ	Cel operacyjny 2.1	Cel szczegółowy 2.1.1 Inicjowanie nowych stref aktywności gospodarczej z wykorzystaniem terenów przemysłowych i pomb budowlanych obszaru rewitalizowanego	Główną ideą tego kierunku jest uaktywnianie nowych obszarów gospodarczych poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej niezbędnej dla tworzenia nowych MSP w części rewitalizowanej miasta
		Cel szczegółowy 2.1.2 Współpraca miasta z instytucjami wsparcia małej i średniej przedsiębiorczości	Główną ideą tego kierunku jest zapewnienie wsparcia instytucjonalnego i organizacyjnego tworzącym się w obszarze rewitalizowanym przedsięwzięciom MSP dla zwiększenia ich sprawności funkcjonowania na rynku i możliwości ich rozwoju
	Cel operacyjny 2.2	Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe	Główną ideą tego kierunku jest tworzenie sieci ścieżek pieszych i rowerowych oraz rozwijanie usług transportu zbiorowego mającego wpłynąć pozytywnie na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i poprawę komfortu życia mieszkańców Śródmieścia Starówki.
			Główną ideą tego kierunku jest tworzenie spójnych ofert turystycznych opartych o pakiety lojalnościowe powiązane również a atrakcjami turystycznymi leżącymi poza śródmieściem i starówką.

			Wytworzenie, wypromowanie produktów inwestycyjnych.
		Cel szczegółowy 2.2.3 Tworzenie projektów dla skutecznego wykorzystania zbiorników wodnych (rzek i jezior) oraz terenów zielonych dla rozwoju turystyki kwalifikowanej	Głównym przesłaniem tego kierunku jest utworzenie architektury zieleni zsynchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącej jednocześnie wyznacznikiem szlaków turystycznych (rewitalizacja parków miejskich, zagospodarowanie rzeki Iny).
	Cel operacyjny 2.3 Wzrost ilości przedsięwzięć gospodarczych organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji rewitalizacyjnych	Cel szczegółowy 2.3.1 Tworzenie prawnych i ekonomicznych mechanizmów sprzyjających rozwojowi usług turystycznych w obszarze objętym rewitalizacją	Jednym z celów rewitalizacji jest turystyczne uaktywnienie części rewitalizowanego obszaru miasta stąd obszary, które staną się atrakcyjne pod kątem lokalizacji nowych inwestycji turystycznych winny być uzbrojone w pakiet prawnych i ekonomicznych zachęt w postaci możliwej do zaoferowania przez samorząd w ramach uprawnień wynikających z pakietu ustaw samorządowych.
		Cel szczegółowy 2.3.2 Inicjowanie aktywności gospodarczej w obszarach zrewitalizowanych w kierunku wypełniania usług niszowych	Część inwestycji miasta w ramach działań rewitalizacyjnych uznać można za element oferty skierowanej do partnera prywatnego, który wypełni np. dotychczas niezagospodarowane obszary usług turystycznych lub około turystycznych korzystając z wartości dodanej obszaru miasta, która pojawiła się w wyniku działań rewitalizacyjnych.
			Główną ideą tego kierunku jest wspieranie lokalnych małych

		Cel szczegółowy 2.3.3 Budowa infrastruktury okolobiznesowej	i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza turystycznych, poprzez zapewnienie infrastruktury technicznej oraz stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
ANIMACJA SPÓJNOŚCI PRZESTRZENNEJ	Cel operacyjny 3.1 Uzyskanie ładunku przestrzennego i estetyki miasta.	Cel szczegółowy 3.1.1 Utworzenie i realizacja koncepcji tworzenia przestrzennie spójnej architektury zieleni obszaru rewitalizowanego	Głównym przesłaniem tego kierunku jest utworzenie architektury zieleni synchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącej jednocześnie wyznacznikiem szlaków turystycznych (rewitalizacja parków miejskich, zagospodarowanie rzeki Iny).
		Cel szczegółowy 3.1.2 Tworzenie iluminacji świetlnej zrewitalizowanych części miasta	Główną ideą tego kierunku jest wyeksponowanie obiektów zabytkowych jak i architektury zieleni poprzez ich oświetlenie w sposób podkreślający ich walory architektoniczne.
		Cel szczegółowy 3.1.3 Opracowanie i wdrożenie jednolitych zasad i warunków sytuowania tablic i urządzeń reklamowych	Główną ideą tego kierunku będzie określenie sprawnych mechanizmów, które w skuteczny sposób doprowadzą do poprawy jakości przestrzeni publicznych, a jednocześnie będą akceptowalne z punktu widzenia społecznego.
		Cel szczegółowy 3.2.1 Poprawa warunków mieszkaniowych zasobów mieszkań	Główną ideą tego kierunku jest podwyższanie standardów lokali mieszkalnych zwłaszcza w obiektach zrewitalizowanych, aby nie ograniczać się

	Cel operacyjny 3.2	komunalnych, spółdzielczych, będących w zasobach wspólnotowych i TBS	do modernizacji elewacji w projektach rewitalizacyjnych.
	Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych.	Cel szczegółowy 3.2.2 Budowa oraz wykorzystanie istniejących substancji zasobów komunalnych do realizacji obiektów mieszkaniowych o charakterze socjalnym i mieszkań tymczasowych	W wyniku działań rewitalizacyjnych w wielu obiektach komunalnych i wspólnotowych powstaną nowe powierzchnie wykonane z uwzględnieniem technologii przyjaznych środowisku, które planuje się przeznaczyć na działalność związaną z szeroko rozumianą pomocą społeczną.
	Cel operacyjny 3.3 Poprawa standardu i rewitalizacja dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego	Cel szczegółowy 3.3.1 Tworzenie projektów mających na celu rewitalizację dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego	Główną ideą tego kierunku są prace konserwatorskie, restauratorskie przy zabytkach nieruchomych, historycznych zespołach budowlanych, prowadzące do dostosowania tych obiektów na cele użytkowe, wraz z promocją tych obiektów
		Cel szczegółowy 3.3.2 Odbudowa tradycji i rewitalizacja wyznaczonych obszarów zwartej zabudowy	Założeniem tego kierunku jest niezaprzestawianie działań i ich ograniczanie do sfery poprawy wizerunku obiektów poprzez prace budowlane, ale włączanie zrewitalizowanych fragmentów miasta do oferty kulturalnej Stargardu.
		Cel szczegółowy 3.3.3 Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.	W wyniku działań rewitalizacyjnych w wielu obiektach zabytkowych powstaną nowe powierzchnie, które planuje się przeznaczyć na działalność związaną z szeroko rozumianą sferą edukacyjno-kulturalną.

	Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych	Cel szczegółowy 3.4.1 Adaptacja obiektów będących w zasobach publicznych obszaru rewitalizowanego na potrzeby infrastruktury pomocy społecznej	W wyniku działań rewitalizacyjnych wiele obiektów użyteczności publicznej zostanie przystosowanych na potrzeby infrastruktury społecznej m.in. Klub Seniora, Noclegownia itp.
		Cel szczegółowy 3.4.2 Poprawa stanu infrastruktury społecznie użytecznej (szkoły, centra kultury, świetlice itp.) na obszarze rewitalizowanym	W wyniku działań rewitalizacyjnych wiele obiektów użyteczności publicznej zostanie przystosowanych na potrzeby infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej m. in. Stargardzkie Centrum Nauki, Amfiteatr, Świetlice Środowiskowe itp.
		Cel szczegółowy 3.4.3 Poprawa stanu infrastruktury rekreacyjnej (place zabaw, parki miejskie itp.) na obszarze rewitalizowanym	Głównym kierunkiem działania jest zagospodarowanie terenów zielonych i rzeki Iny na potrzeby infrastruktury rekreacyjnej m.in. place zabaw, siłownie zewnętrzne, ścieżki rowerowe, przystanie kajakowe itp.

Tabela 19 Wskaźniki monitoringu realizacji projektów

Cel strategiczny 1. ANIMACJA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	Cel operacyjny	WSKAŹNIKI PRODUKTU			WSKAŹNIKI REZULTATU		
		Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
	1.1. Przeciwdziałania wykluczeniu i patologiom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji	Liczba projektów skierowana do osób biernych zawodowo /zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	0	15	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje zawodowe po opuszczeniu programu	0	107
					Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z pomocy społecznej	0	112
					Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, sportowych, integracyjnych wzmacniających lokalną tożsamość	0	20.000 osób

		Liczba projektów, które mają na celu systemowe podjęcie działań zapobiegania i wychodzenia z bezdomności	0	2	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów zapobiegania i wychodzenia z bezdomności	0	30
	1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji	Liczba projektów skierowanych do osób biernych zawodowo /zagrożonych ubóstwem skierowanych na pobudzenie ich aktywności i pobudzenie kompetencji społecznych	0	10	Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu i poprawiły kompetencje społeczne	0	130
	1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji	Liczba projektów skierowanych do młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji mająca na celu podniesienie kompetencji i poziomu wykształcenia młodzieży i osób dorosłych z obszaru rewitalizacji	0	3	Liczba osób korzystających z programów, szkoleń i przedsięwzięć podnoszących kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw społecznych	0	1500

Cel strategiczny 2. ANIMACJA SPÓJNOSCI GOSPODARCZEJ	2.1. Tworzenie nowych miejsc pracy	Liczba przedsięwzięć mających na celu aktywizację zawodową osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem	0	6	Liczba osób przeszkolonych, którzy byli bierni zawodowo/zagrożeni ubóstwem, którzy podjęli pracę	0	200
	2.2. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe	Liczba projektów skierowanych do osób biernych zawodowo /zagrożonych ubóstwem skierowanych na pobudzenie ich aktywności i pobudzenie kompetencji zawodowych.	0	4	Liczba osób biernych zawodowo /zagrożonych ubóstwem, którzy nabyli nowe kompetencje zawodowe podczas szkoleń i programów podnoszących ich umiejętności zawodowe	0	30
	2.3. Wzrost ilości przedsięwzięć gospodarczych organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji rewitalizacyjnych	Liczba inicjatyw gospodarczych organizowanych w obszarze rewitalizacji	0	5	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	0	30

Cel strategiczny 3. ANIMACJA SPÓJNOŚCI PRZESTRZENNEJ	3.1. Uzyskanie ład przestrzennego i estetyki miasta	Liczba projektów mająca na celu wybudowanie lub wyremontowanych obiektów publicznych lub prywatnych na obszarze rewitalizacji	0	14	Liczba budynków objętych projektami	0	35
	3.2. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	0	19	Powierzchnia obiektów o poprawionej efektywności energetycznej	0	22 700 m2
		Liczba mieszkań o podniesionym standardzie na obszarze rewitalizacji	0	250	Liczba rodzin z obszaru rewitalizacji mogących zamieszkać w lokalach o podniesionym standardzie	0	250
	3.3. Poprawa standardu i rewitalizacji dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego	Liczba kulturowych obszarów/miejsc/obiektów należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	0	27	Wzrost liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach i miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	0	10 000 osób
		Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, sportowych, turystycznych, integracyjnych na obszarze Śródmieście Starówka	0	40	Liczba uczestników podczas zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych edukacyjnych, sportowych, turystycznych, integracyjnych na obszarze Śródmieście Starówka	0	40 000 osób

	3.4. Poprawa standardu usług społecznych	Liczba obiektów będących w zasobach publicznych obszaru rewitalizowanego zaadoptowanych na potrzeby infrastruktury pomocy społecznej	0	3	Liczba osób korzystających z usług społecznych	0	250 osób
		Liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznie użytecznej na obszarze rewitalizowanym	0	3	Liczba osób korzystających z infrastruktury społecznie użytecznej	0	500 osób
		Liczba powstałej małej infrastruktury rekreacyjnej na obszarze rewitalizowanym	0	4	Liczba osób korzystających z małej infrastruktury rekreacyjnej	0	3000 osób

3. Planowane działania na obszarze rewitalizacji

3.1. Identyfikacja Projektu Zintegrowanego

Przeprowadzona analiza dla obszarów zdegradowanych miasta wskazała na następujące obszary:

- **Obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka;**
- Obszar zdegradowany Śródmieście – Zachód;
- Obszar zdegradowany Powojkowy (z Osiedlem Lotnisko)
- Obszar zdegradowany Poprzemysłowy.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Stargard na lata 2016-2026 znajdują się przedsięwzięcia tworzące **Priorytetowy Projekt Zintegrowany**, planowany do realizacji na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji - Śródmieście Starówka.

Koncentracja działań rewitalizacyjnych będzie odbywała się na terenie wskazanym jako obszar rewitalizacji, czyli Śródmieście Starówka, dla którego zostały wskazane projekty podstawowe i uzupełniające.

W ramach Projektu Zintegrowanego zaplanowano do realizacji projekty z następujących dziedzin:

Działania społeczne;

Działania gospodarcze;

Działania infrastrukturalne, przestrzenne (w tym środowiskowe).

Wszystkie planowane działania w ramach Projektu Zintegrowanego korespondują ze zidentyfikowanymi problemami i potrzebami na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji.

Dla obszaru wskazanego do rewitalizacji określono plany działań społecznych, gospodarczych, przestrzennych, infrastrukturalnych i środowiskowych, które zawierają listę priorytetowych typów projektów podstawowych i uzupełniających. Plany działań wraz z celami, które realizowane są za pomocą projektów są podstawą do prowadzenie polityki rewitalizacji na wskazanym obszarze. Zakłada się, że oprócz wskazanych projektów podstawowych zidentyfikowanych na etapie opracowania GPR co roku będą wdrażane projekty rewitalizacyjne realizowane również przez podmioty zewnętrzne. Na potrzeby realizacji polityki rewitalizacji zostaną uruchomione mechanizmy wdrażania i finansowania zadań rewitalizacyjnych. Dostęp do środków będzie zależał przede wszystkim od tego, czy cele planowanych projektów rewitalizacyjnych zgodne są z celami oraz priorytetowymi typami projektów.

3.2. Planowane działania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, infrastrukturalne (w tym środowiskowe) w ramach priorytetowego projektu zintegrowanego

Tabela 20 Planowane działania w ramach Priorytetowego Projektu Zintegrowanego

„Rewitalizacja obszaru Śródmieście Starówka w Stargardzie”

L.p.	Projekt	Organizacja odpowiedzialna	Szacowany koszt	Okres realizacji	Możliwości dofinansowania	Opis
Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji						
I. Sfera Społeczna¹⁷ (PROJEKTY PODSTAWOWE)						
1.	Życie bez nałogów	MOPS	5.000,00 zł	2017-2020		Przedsięwzięcie zakłada prace socjalną poprzez udzielanie pomocy osobom i rodzinom uzależnionym od alkoholu

¹⁷ Projekty społeczne będą również realizowane w ramach zadań własnych gminy, nie wszystkie w chwili obecnej da się zidentyfikować, a przede wszystkim nazwać, będą to projekty aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub doraźna pomoc rodzinom z problemami, będą to również działania podejmowane we współpracy samorządowych instytucji kultury, NGO mające na celu integrację mieszkańców obszarów rewitalizowanych poprzez organizację „świąt ulic” czy organizacji różnych festiwali, gier miejskich, plenerowych itp. W roku 2016 działania były również podejmowane dzięki pracom społecznie użytecznym, którymi objętych zostało 96 osób, rodzaje prac: porządkowe, ogrodnicze i pielęgnacyjne, remontowo-budowlane, pomoc przy opiece nad dziećmi, pomoc w kuchni, roznoszenie korespondencji, projekt „Pomocna dłoń” – świadczenie usług na rzecz osób starszych, samotnych, chorych w środowisku zamieszkania w celu poprawy jakości ich życia przez osoby bezrobotne, zarejestrowane w PUP i będące klientami pomocy społecznej. Realizowany projekt „Wybierz przyszłość – oszczędzanie jest trendy” jest narzędziem dydaktycznym przystosowanym do prowadzenia zajęć/warsztatów z zakresu edukacji społeczno-finansowej dla klientów MOPS w Stargardzie, „Wsparcie dla rodziny- pomocna dłoń asystenta” – projekt wspiera rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze; „Uśmiech dziecka na dzień dziecka” – projekt realizowany dzięki sponsorom.

W działania wspierające procesy rewitalizacyjne również włączy się podmiot zewnętrzny, który zamierza stworzyć i prowadzić Samodzielne Centrum Aktywności Lokalnej S.C.A.L. BEZPIECZNIE, przedsięwzięcie to jest częścią Programu „Strefa Stop-Power”. Zgłoszony projekt zakłada stworzenie miejsca budowania osobowości oraz inicjowania zmian w postawie młodych ludzi z perspektywy myślenia tu i teraz na myślenie przyszłościowe, ponadto zapewni bezpieczną alternatywę spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Projekt zakłada współpracę z MOPS, z placówkami oświatowymi, streetworkerami, przedstawicielami Policji etc. na obszarze rewitalizacji.

Działanie rewitalizacyjne będzie wzmocniał również projekt zgłoszony przez podmiot prywatny pn. „NaviEdukacja”, który jednak ze względu na siedzibę ośrodka socjoterapii będzie zlokalizowany poza obszarem rewitalizacji. Przedsięwzięcie skierowane jest do dzieci i młodzieży oraz rodzin z problemami wychowawczymi. Projekt będzie realizował innowacyjne, niesablonowe działania edukacyjno-wychowawcze łącząc zintegrowane wsparcie pedagogiczne, psychologiczne i terapeutyczne w jednym miejscu.

					Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	i innych środków odurzających. Motywacja do uczestnictwa w zajęciach w utrzymaniu abstynencji oraz zdrowego stylu życia -życia bez nalogów. Przywrócenie osób żyjących w nalogach do funkcjonowania w społeczeństwie. Projekt obejmuje m.in.: trening psychologiczny, interpersonalny, asertywności, radzenia sobie z konfliktami w małżeństwie, jak również wsparcie terapeutyczne.
2.	Przyjazne podwórko	MOPS	100.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Projekt ma na celu zagospodarowanie podwórek na place zabaw oraz miejsca wypoczynkowe. Wszystkie działania będą odbywały się przy współpracy mieszkańców z obszarów kryzysowych, którzy sami będą projektowali i urządzali swoje podwórka. Celem projektu jest motywacja oraz aktywizacja mieszkańców obszarów kryzysowych w celu zwiększenia świadomości oraz aktywności społeczności lokalnej.
3.	Kultura Pogranicza – Nie ogranicza	Muzeum Archeologiczno - Historyczne	6000,00 zł	2017-2020	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Zorganizowanie jednodniowych otwartych kulturalnych warsztatów twórczych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych pochodzących ze zdegradowanych dzielnic miasta w obszarze Śródmiejskim. Podwórko przez jedną dzień spełni funkcje forum społecznościowego znoszącego podziały.
4.	Warsztaty kreatywnego pisania dla dzieci i młodzieży,	Muzeum Archeologiczno - Historyczne	2000,00 zł	2017-2020	Środki własne	Zajęcia bazują na technikach twórczego pisania, a ich metodologia opiera się na zabawie słowem. Projekt przyczyni się do

	Warsztaty graffiti					aktywizacji mieszkańców obszarów rewitalizowanych.
5.	Realizacja programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	Urząd Miejski Stargard Wydział Polityki Społecznej	660.000,00 zł	2003- realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ	<p>Program ma na celu wsparcie dziecka i rodziny, aby zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz zapewnić dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z potrzebami i przysługującymi im prawami. Obszar „Szkoła” obejmuje organizację zajęć pozalekcyjnych (m.in. zajęcia sportowe i specjalistyczne) wraz z wyżywieniem. Obszar „Rodzina” obejmuje działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.</p> <p>Obszar „Środowisko” to działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych. Miejskiej grupy Konsultacyjnej i Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>
6.	„Ważny Start” Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi	50.000,00 zł	2018-2020	Środki własne, RPO WZ, MEN	<p>Przedsięwzięcie będzie polegało na pobudzaniu psychoruchowym i społecznym rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole. Będzie obejmowało poprawę deficytów rozwojowych: psychomotorykę, sferę komunikacji, mowy i języka itp. Wiele rodzin z obszaru rewitalizacji nie posiada środków finansowych na rehabilitację swoich dzieci, dlatego konieczne jest zewnętrzne</p>

						wsparcie finansowe, by objąć jak najwięcej dzieci projektem.
7.	„Moja, Twoja, Nasza – Ulica!!! Projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Polityki Społecznej	300.000,00 zł	2014- realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Projekt ma na celu aktywizację społeczną, zawodową i integrację osób zamieszkujących w danej dzielnicy. Zakłada działanie osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym na rzecz wspólnego dobra m.in. poprzez wykonywanie prac remontowych i porządkowych w okolicznych terenach. Zakłada również współdziałanie w szczególności pomiędzy Gminą Miasto Stargard, Powiatowym Urzędem Pracy, STBS sp. z o.o., Centrum Integracji Społecznej i Centrum Socjalnym Caritas.
8.	„Na swoim” – Realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Polityki Społecznej		Projekt realizowany od 2012 r.- realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Realizacja funkcjonującego na terenie miasta systemu wychodzenia z bezdomności będzie obejmowała prewencję – wsparcie mieszkańców zapobiegające eksmisjom i bezdomności, interwencje - zapewnienie schronienia, żywienia, odzieży, ubezpieczenia zdrowotnego, po integrację – mieszkalnictwo wspomagane dla osób bezdomnych, reintegracja społeczna i zawodowa.
9.	Stargardzkie Centrum Nauki	Urząd Miejski w Stargardzie/ STBS Sp. z o.o.	1 000 000,00	2018-2026	Środki własne, RPO WZ	Przedsięwzięcie skierowane jest do mieszkańców Stargardu (m.in. uczniów, seniorów, rodzin), zwłaszcza do mieszkańców rewitalizowanego obszaru, z grup marginalizowanych, w celu integracji społecznej. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne lokalnej społeczności. W wyniku realizacji powstanie miejsce rozwoju i pracy

						interaktywnych środowisk nauczania. Centrum umożliwi wzbogacenie wiedzy uzyskanej w szkołach (w odpowiedzi na diagnozy potrzeb przeprowadzane w szkołach) oraz rozwijanie myślenia i kreatywności. Przyczyni się do wyrównania luk społecznych w zakresie nauczania i korzystania z technologii wśród społeczności lokalnych, zwłaszcza obszarów rewitalizowanych. Przedsięwzięcia ma powstać w kamienicy przy ul. Bolesława Chrobrego 21.
10.	Klub Seniora	Q Karierze Centrum Doradztwa Zawodowego i Pośrednictwa Pracy Lilla Misztela	300 000,00	2017-2020	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Przedsięwzięcie pod nazwą „Klub Seniora” skierowany będzie do osób starszych z pewnymi dolegliwościami zdrowotnymi, zamieszkującymi samotnie lub z dziećmi. Często opiekunowie osób starszych nie mogą podjąć pracy ze względu m.in. na ograniczenia czasowe wynikające z opieki nad takimi osobami. Przedsięwzięcie ułatwi powrót na rynek pracy takich osób, a ponadto zapewni fachową opiekę osobom starszym. Opieka oraz zagospodarowanie wolnego czasu osobom starszym będzie odbywało się w ciągu dnia.
11.	Śródmiejska świetlica podwórkowa (budynek przy zbiegu ulic M. Konopnickiej i	Urząd Miejski w Stargardzie	150 000,00	2019- realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Zakres projektu obejmuje stworzenie świetlicy podwórkowej prowadzonej przez pedagogów. Dzieci i młodzież będą mogli spotykać się, otrzymując pomoc w odrabianiu lekcji, wspólnie z pedagogami ulicy będą mogli podejmować działania np. w organizacji festynów, konkursów itp.

	ul. Wojska Polskiego)					
12.	Kultura 2.0 - projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia	SCK; MAH; Książnica Stargardzka	600.000,00 zł	Realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Przedsięwzięcie polegać będzie na wyrównywaniu szans młodzieży z obszaru rewitalizacji poprzez realizację zajęć dodatkowych z zakresu kompetencji kluczowych i społecznych takich jak: psychoedukacja dla młodzieży, zajęcia kulturalno – oświatowe itp. realizowane przez instytucje kultury działające w mieście
Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji II. Gospodarka (PROJEKTY PODSTAWOWE)						
13.	„ABC Przedsiębiorczości”	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki	50.000,00 zł	Projekt realizowany od 2017 r.- realizacja ciągła	Środki własne, FIO, MEN	Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie dostępu do nowoczesnej edukacji w zakresie przedsiębiorczości i ekonomii, oferującej zróżnicowane możliwości uzupełniania wiedzy i umiejętności. Skierowany jest do młodzieży głównie z obszarów kryzysowych w celu poprawy umiejętności interpersonalnych poprzez zastosowanie multimedialnych metod nauczania oraz poprawy konkurencyjności uczniów w ramach dalszego procesu kształcenia oraz na rynku pracy.
14.	Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat	Q Karierze Centrum Doradztwa Zawodowego i Pośrednictwa Pracy Lilla Misztela	150 000,00	2018-2019	Środki własne, RPO WZ	Przedsięwzięcie ma na celu dać możliwość skorzystania z usług doradcy zawodowego, osobom które chciałyby z własnej inicjatywy uzyskać informacje o swoich możliwościach zawodowych, kierunkach dróg zawodowych i wszystkim co wiąże się z „ogarnięciem” obecnej sytuacji (zawodowej, życiowej). Osoby te często nie są zainteresowane wizytą

						w PUP. Projekt polegał będzie na stworzeniu biura- gdzie doradca będzie prowadził dyżury dla osób w trudnej sytuacji, wielodzietnych, bezrobotnych niezarejestrowanych itp.
15.	Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie	Artur Słowik	800.000,00 zł	2018-2020	Środki własne, kredyty/pożyczki, RPO WZ	Produkcja różnych gatunków piw, praca w mini browarze i restauracji. Odbudowa oficyny zabytkowej w kamienicy przy Rynku Staromiejskim 3. Stworzenie miejsc pracy dla osób potrzebujących społecznej zawodowej reintegracji, które w każdej społeczności są grupą wymagającą szczególnego wsparcia.
16.	Szkoła przedsiębiorczości. Stworzenie zaplecza edukacyjnego dla młodzieży przy miejskim browarze restauracyjnym	Firma Budowlana Szubert Sp. z o.o.	500 000,00 zł	2019-2021	Środki własne, RPO WZ	Projekt zakłada utworzenie dla młodzieży z obszarów wykluczonych zaplecza wiedzy praktycznej w zakresie funkcjonowania browaru restauracyjnego. Działania podjęte w ramach projektu: stworzenie grup tematycznych o zróżnicowanym profilu zainteresowań: gastronomia, zarządzanie, produkcja chleba, warzenie piwa, księgowość, kultura i rozrywka; dostosowanie zaplecza w celu prowadzenia stażu. Oddelegowanie osób do opieki nad młodzieżą. W praktykach będą mogły wziąć udział osoby, które zdały egzamin dojrzałości oraz młodsze, zainteresowane pracą w okresie wakacji.

17.	"Modernizacja i remont dawnego hotelu Staromiejskiego wraz z zagospodarowaniem terenu"	BT Properties S.C.	3 500 000,00	2017-2019	Środki własne, RPO WZ	Projekt zakłada remont oraz przebudowę budynku pełniącego funkcję hotelu. Budynkowi, który obecnie znajduje się w stanie degradacji zostanie nadana nowa linia architektoniczna, przebudowana zostanie również przestrzeń wokół obiektu. W nowo otwartym hotelu planuje się zatrudnienie ok. 20 osób (również z obszaru rewitalizacji) oraz uruchomienie praktyk zawodowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
18.	„Stargard nad Iną – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard”	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki, Wydział Inżynierii i Środowiska	2 500 000,00	2017-2018	Środki własne, kredyty/pożyczki, RPO WZ	Głównym celem przedsięwzięcia jest zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki Iny dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury turystyki aktywnej mającej na celu wykreowanie nowych produktów turystycznych.
Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji III. Infrastruktura, przestrzeń (w tym środowisko) PROJEKTY PODSTAWOWE						
19.	Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	500.000,00 zł	2018-2022	Środki własne STBS	Wiele mieszkań w zasobie komunalnym nie posiada jeszcze toalet wewnątrz mieszkań, znajdują się one na zewnątrz budynków lub na klatkach schodowych. Do prac zostaną zaangażowani również mieszkańcy kamienic, którzy pod kontrolą osób z odpowiednimi kwalifikacjami będą pomagali w remontach. Projekt ten będzie częścią przedsięwzięcia „Moja, Twoja, Nasza – Ulica - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”.

20.	Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	5.500.000,0 0 zł	2019-2020	Środki własne, RPO WZ	Rewitalizacja istniejącej kamienicy wzniesionej na przełomie XIX i XX wieku tj. odtworzenie zgodnie z historyczną formą oraz przebudowa usługowej kamienicy wraz z zagospodarowaniem terenu. W kamienicy planowane jest powstanie Stargardzkiego Centrum Nauki, które będzie odpowiedzią na wyrównanie szans i luk technologicznych wśród mieszkańców obszarów rewitalizacji, będzie również miejscem spotkań oraz integracji dzieci i młodzieży.
21.	Rewitalizacja budynków przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16 w Stargardzie	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	6.100.000,0 0 zł	2017-2018	Środki własne, finansowanie zwrotne z BGK, partycypacja osób fizycznych, partycypacja Gminy Miasto Stargard, RPO WZ	Rozbudowa i przebudowa budynków mieszkalno- usługowego (kamienica nr 12), przebudowa budynku mieszkalno- usługowego (kamienica nr 14), odbudowa po uprzedniej rozbiórce budynku mieszkalnego (kamienica 16) położonych przy ul. Bolesława Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem terenu. Część mieszkań zostanie przeznaczona dla osób, które nie posiadają tytułu prawnego do mieszkania w STBS Sp. z o.o. i nie posiadają środków na wpłatę pełnej kwoty partycypacji.
22.	Budowa noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Polityki Społecznej	2.510.000,0 0 zł	2017-2018	Bank Gospodarstwa Krajowego (dofinansowanie w ramach finansowego wspierania gmin	Projekt zakłada budowę budynku dwukondygnacyjnego z podpiwniczeniem, na działce 538/2 obręb nr 6 (teren Gminy Miasto Stargard użyczony Archidiecezji Szczecińsko- Kamińskiej). Budowa noclegowni wynika z konieczności uzupełnienia stargardzkiego systemu wychodzenia z bezdomności o brakujący

	Na działce 538/2 obręb nr 6 (teren Gminy Miasto Stargard użyczony Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej)				w tworzeniu noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych) oraz środki własne Gminy Miasto Stargard)	element. W tym tzw. drabinkowym modelu wychodzenia z bezdomności zasadnym jest utworzenie noclegowni jako szczebla pośredniego pomiędzy ogrzewalnią a schroniskiem. Ponadto noclegownia zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych, których liczba utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Natomiast liczba miejsc w dwóch istniejących na terenie miasta schroniskach jest niewystarczająca, zwłaszcza w okresach zimowych, więc nie można ich wykorzystać na cele noclegowni.
23.	Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. B. Limanowskiego 24	Zachodniopomorski Oddział Okręgowy PCK w Szczecinie	1.101.204,0 0 zł	2017-2020	Środki własne, RPO WZ	Projekt zakłada kompleksowy remont kamienicy, tak by bezpiecznie mogli korzystać mieszkańcy z Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych oraz Środowiskowego Domu Samopomocy Typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych. W ramach przedsięwzięcia planowane jest zagospodarowanie terenu dla podopiecznych obu placówek.
24.	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (ul. Wojska Polskiego 56,56a,58,58a,60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68)	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	6.000.000,0 0 zł	2024-2028	Środki własne, środki własne właścicieli, RPO WZ	Dokonana zostanie głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych poprzez modernizację, instalacje co, modernizację instalacje ciepłej wody użytkowej, ocieplenie budynków, wymiana okien i drzwi w budynkach. Na obszarze na którym planowana jest inwestycja występują negatywne czynniki ekonomiczno-społeczne, które m.in. wpływają na małą aktywność lokalnej

						społeczności. Degradacja infrastruktury wpływa niekorzystnie na jakość życia mieszkańców.
25.	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych z udziałem środków z RPO WZ 2014-2020 (ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.)	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	5.900.000,0 0 zł	2018-2022	Środki własne, RPO WZ	Dokonana zostanie głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych m.in. poprzez modernizację instalacji CO, modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej, ocieplenie budynków, wymianę okien i drzwi w budynkach przy ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.
26.	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic Limanowskiego 6,8a, Wojska Polskiego 30,28, J. Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	7.000.000,0 0 zł	2019-2022	Środki własne, RPO WZ	Dokonana zostanie rewitalizacja budynków wraz zagospodarowaniem terenu w rejonie ulic Limanowskiego 6, 8a, Wojska Polskiego 30, 28, J. Piłsudskiego 92. Działania te są niezbędne do poprawy infrastruktury mieszkalnej oraz poprawy bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.

27.	Budowa narożnej kamienicy w zabudowie plombowej ul. Bogusława IV- Warszawska	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	1.800.000,00 zł	2020-2024	Środki własne, kredyt komercyjny, Narodowy Program Mieszkaniowy	Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na budowie narożnej kamienicy. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na rozwój mieszkalnictwa w Stargardzie poprawi estetykę i bezpieczeństwo mieszkańców oraz wpłynie na poprawę infrastruktury mieszkalno-usługowej, podniesie się jakość i komfort życia mieszkańców.
28.	„Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych”	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Wydział Inżynierii i Środowiska	12 764 610,00 zł	2018-2020	Środki własne, RPO WZ, 8.1 POIiŚ/ Interreg Va	Przedsięwzięcie zakłada remont, przebudowę i rozbudowę zabytkowych obiektów wchodzących w skład Trasy Muzealnej wraz z zagospodarowaniem terenu w sąsiedztwie tych obiektów. W tym zakresie przewiduje się wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych oraz prace inwestycyjne. Przewiduje się również niezbędne dla realizacji projektu zakupy inwestycyjne, które wpłyną na podniesienie jakości odbioru kultury przez uczestników wydarzeń kulturalnych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju turystyki, poprawy dostępu do kultury, rewitalizacji zdegradowanego obszaru co niewątpliwie wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jak również pozwoli na szeroki dostęp do kultury osobom

						z obszarów rewitalizacji, poprawi bezpieczeństwo korzystania z obiektów.
29.	Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki	18 147 231,00 zł	2017-2019	8.1 POIŚ/ Interreg Va	Przedsięwzięcie zakłada przebudowę i rozbudowę Amfiteatru w Stargardzie. W chwili obecnej obiekt jest mocno zdegradowany. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoli na szeroki dostęp do kultury osobom z obszarów rewitalizacji, poprawi bezpieczeństwo korzystania z obiektu.
30.	Stargard Klejnot Pomorza – renowacja historycznej zabudowy miasta	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki, parafie, związki wyznaniowe, osoby prywatne, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe,	30.000.000, 00 zł	2016-2026	Środki własne, RPO WZ, POIŚ, MKiDN,	Przedsięwzięcie przewiduje kontynuację wykonania remontów poszczególnych obiektów zabytkowych będących na szlaku „Stargard – Klejnot Pomorza” o randze ponadregionalnej oraz ich adaptację dla potrzeb m.in. kultury i turystyki, ponadto przedsięwzięcie zakłada także realizację zadań z zakresu zagospodarowania terenu wokół zabytków na szlaku, w tym parków miejskich i przeznaczenie ich na cele rekreacyjno-rozrywkowe. Projekt będą realizowały: Gmina Miasto Stargard, jednostki organizacyjne Gminy, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe, oraz związki wyznaniowe i kościoły. Jako elementy

						wchodzące w ten projekt wpisują się projekty dot. rewitalizacji parków w obszarze rewitalizacji oraz projekt zagospodarowania rzeki Iny.
	Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji I. Sfera społeczna (PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE)					
31.	Laboratorium Życia	Towarzystwo Wszechstronnego Rozwoju Collegium Stargard	270.000,00 zł	2019-2022	Środki RPO WZ	<p>Projekt edukacyjny skierowany będzie do dzieci przedszkolnych, dzieci ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dla dzieci z przedszkoli prowadzone będą zajęcia z bezpieczeństwa nad wodą oraz wstęp do udzielania pierwszej pomocy, czyli mini ćwiczenia na manekinach, na których będą wykonywały uciskanie klatki piersiowej. Wszystko to będzie odbywało się na zasadzie zabawy zgodnie ze słowami Walta Disneya „Wolę bawić z myślą, że będą się przy tym uczyć, niż uczyć z myślą, że będą się przy tym bawić”. Dla uczniów ze szkół podstawowych przygotowany zostanie program, w trakcie którego będą uczyli się podstawowych zabiegów resuscytacyjnych na specjalnie do tego przygotowanych manekinach z oprogramowaniem. Młodzież z liceów i techników będzie kontynuowała zajęcia z resuscytacji krążeniowo – oddechowej, a dodatkowymi zagadnieniami będzie automatyczna defibrylacja zewnętrzna oraz umiejętność postępowania w nagłych wypadkach. W ramach projektu planuje się zakup wyposażenia niezbędny do prowadzenia ww. zajęć.</p>

32.	„Mamo, Tato to ja” - szkoła rodzenia	Urząd Miejski Stargard Wydział Polityki Społecznej	15.000,00 zł	Projekt realizowany od roku 2007 – realizacja ciągła	Środki własne, RPO WZ, MRPiPS	Projekt obejmuje zagadnienia związane z ciążą, przygotowaniem do porodu, przebiegiem porodu i pójściu, oraz związane z rolą matki, dzieckiem i rodziną. Program ma działanie profilaktyczne, ponieważ właściwe zachowanie w okresie ciąży i porodu jest istotnym czynnikiem przeciwdziałania niepełnosprawności dzieci.
Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji II. Gospodarka (PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE)						
33.	Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji piwa i chleba w regionalnym minibrowarze	Firma Budowlana Szubert Sp. z o.o.	9 000 000,00	2017-2018	Środki własne, RPO WZ	Projekt zakłada odbudowę, remont oraz zmianę sposobu użytkowania budynku zabytkowej willi, zakup oraz instalację linii produkcyjnej browaru rzemieślniczego, a także linii produkcji chleba.
Śródmieście Starówka – obszar rewitalizacji III. Infrastruktura, przestrzeń (w tym środowisko) PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE						
34.	„Rewitalizacja zieleni nad Iną oraz parku Zamkowego”	Zarząd Usług Komunalnych	500 000,00 zł	2017-2023	Środki własne, RPO WZ, 2.5 POIiŚ, LIFE	Ze względu na rosnące zapotrzebowanie mieszkańców na miejsca do wypoczynku, potrzebę zachowania i wzbogacenia istniejącej zieleni oraz braku poczucia bezpieczeństwa proponowane przedsięwzięcie ma na celu przebudowę ciągów pieszych, budowę oświetlenia oraz regenerację terenów zielonych.
35.	Rewitalizacja Parku Popieła i Parku Jagiellońskiego	Zarząd Usług Komunalnych	10.000.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, RPO WZ, 2.5 POIiŚ	Ze względu na brak poczucia bezpieczeństwa, potrzebę podniesienia walorów estetycznych terenów zielonych, jak i konieczności utworzenia miejsc do wypoczynku i rozwijania zainteresowań projekt zakłada:

						budowę ciągów pieszych i rowerowych; modernizację i budowę oświetlenia; budowę: elementów małej architektury, integracyjnego placu zabaw, siłowni zewnętrznej, ścieżki edukacyjnej; odwodnienie alejek; rewaloryzację zieleni wysokiej i niskiej.
36.	Rewitalizacja Parku Panorama	Zarząd Usług Komunalnych	500.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, Program LIFE, POIiŚ, RPO WZ	Ze względu na rosnące zapotrzebowanie mieszkańców na miejsca do wypoczynku, potrzebę zachowania i wzbogacenia istniejącej zieleni oraz braku poczucia bezpieczeństwa, proponowane przedsięwzięcie ma na celu przebudowę ciągów pieszych, budowę oświetlenia, regenerację terenów zielonych oraz pielęgnację istniejącego drzewostanu.
37.	Rewitalizacja zieleni ulicznej: pl. Wolności, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, i ul. Osiedle Tysiąclecia. Budowa miejsc postojowych w pasie drogowym Osiedle Tysiąclecia.	Zarząd Usług Komunalnych	530.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, Program LIFE, POIiŚ, RPO WZ	W obszarze rewitalizacji występuje deficyt miejsc postojowych. Projekt zakłada budowę nowych w pasie drogowym. Istnieje także potrzeba uporządkowania istniejącej zieleni oraz wprowadzenie nowych nasadzeń. Wpłynie to na podniesienie estetyki ulicy oraz otaczającej ją zabudowy. Budowa miejsc postojowych poprawi bezpieczeństwo oraz zmniejszy deficyt miejsc postojowych.
38.	Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego	Zarząd Usług Komunalnych	1.000.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, Program LIFE, POIiŚ, RPO WZ	W wyniku zdegradowania zieleni oraz konieczności wybudowania dodatkowych schodów projekt zakłada: regenerację zieleni niskiej i wysokiej,

						wprowadzenie nowych nasadzeń, budowę schodów.
39.	Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego (okolice Amfiteatru)	Zarząd Usług Komunalnych	1.000.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, Program LIFE, POIiŚ, RPO WZ	Przedsięwzięcie będzie polegało na zagospodarowaniu terenów parkowych w okolicach Amfiteatru. W ramach projektu nastąpi m.in. budowa ciągów komunikacyjnych, modernizacja starych, budowa oświetlenia, rewaloryzacja zieleni oraz zabytkowego założenia ogrodowego przy Młodzieżowym Domu Kultury, a także budowa siłowni zewnętrznej. Projekt przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, stworzona zostanie przyjazna przestrzeń dla mieszkańców wykorzystywana na cele społeczne i kulturalne.
40.	Rewitalizacja Parku 3 Maja	Zarząd Usług Komunalnych	600.000,00 zł	2017-2023	Środki własne, Program LIFE, POIiŚ, RPO WZ	Przedsięwzięcie będzie polegało na regeneracji zieleni niskiej i wysokiej oraz wprowadzenie nowych nasadzeń oraz modernizację ciągów pieszych w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz stworzenia miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych.
41.	Rewitalizacja podziemnej i naziemnej części Starówki w Stargardzie	Firma Budowlano -Handlowo- Usługowa „Modepolmo” Sp. z o.o.	6.000.000,00 zł	2018-2020	Środki własne, RPO WZ	Stworzenie na danym obszarze Centrum Społeczno – Kulturalno- Rozrywkowego. Zwiększenie zatrudnienia, ożywienie społeczno – gospodarczego (możliwość powstania nowych firm), poprawy jakości życia mieszkańców i wzrostu integracji społecznej oraz zwiększania prestiżu danego obszaru- teren o wysokiej wartości historycznej.

42.	SPICHRZ	Marczewska Angelika	7.000.000,0 0 zł	2017-2020	Środki własne, WFOŚiGW w Szczecinie, Bank Ochrony Środowiska	Projekt zakłada kompleksowy remont zabytkowego Spichrza z XV w. polegający głównie na wymianie i dociepleniu dachu, izolacji pionowej i poziomej budynku, wymianie stolarki drzwiowej i okiennej oraz wymianie instalacji elektrycznej i grzewczej. Przedsięwzięcie zakłada również przystosowanie obiektu na cele gastronomiczne i hotelarskie oraz wydzielenie przestrzeni w zabytkowym obiekcie, jak również na terenach zielonych przynależnych do obiektu na cele kulturalne, m.in. wystawy, festyny itp.
-----	---------	---------------------	---------------------	-----------	--	--

Śródmieście Starówka - SFERA SPOŁECZNA

Tytuł przedsięwzięcia nr 1:

„Życie bez nałogów”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie zakłada prace socjalną poprzez udzielanie pomocy osobom i rodzinom uzależnionym od alkoholu i innych środków odurzających. Motywacja do uczestnictwa w zajęciach w utrzymaniu abstynencji oraz zdrowego stylu życia-życia bez nałogów. Przywrócenie osób żyjących w nałogach do funkcjonowania w społeczeństwie. Projekt obejmuje m.in.: trening psychologiczny, interpersonalny, asertywności, radzenia sobie z konfliktami w małżeństwie, jak również wsparcie terapeutyczne.

Rezultaty :

- liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z pomocy społecznej;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach treningów/szkoleń i doradztwa interpersonalnego ;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- przywrócenie osób żyjących w nałogach do funkcjonowania w społeczeństwie.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- indywidualna karta klienta
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

5 000,00 zł

Źródła :

- budżet miasta ok. 50%
- środki zewnętrzne z RPO i MRPiPS ok. 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 2: Przyjazne podwórko

Przedsięwzięcie nr 7: Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy

Przedsięwzięcie nr 20: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych oraz tworzenie własnych projektów w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej we współpracy z NGO w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych. Działania terapeutyczne (trening psychologiczny, wsparcie terapeutyczne oraz zajęcia edukacyjne) mające na celu zapobieganie degradacji społecznej, będą powiązane z działaniami mającymi aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawią własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych, a z drugiej strony zwiększą swoją szansę na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy poprzez zdobycie nowych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a także zmianę postawy na bardziej aktywną.

Tytuł przedsięwzięcia nr 2:

„Przyjazne podwórko”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu zagospodarowanie podwórek na place zabaw oraz miejsca wypoczynkowe. Wszystkie działania będą odbywały się przy współpracy mieszkańców z obszarów kryzysowych, którzy sami będą projektowali i urządzali swoje podwórka. Celem projektu jest motywacja oraz aktywizacja mieszkańców obszarów kryzysowych w celu zwiększenia świadomości oraz aktywności społeczności lokalnej. Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Rezultaty :

- Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznie użytecznej na obszarze rewitalizowanym powstałych w ramach prac społecznych
- liczba osób biorących udział w przedsięwzięciu
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Wskaźniki monitoringu:

- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

100.000,00 zł

Źródła :

- budżet miasta ok. 15%
- środki zewnętrzne RPO WZ i MRPiPS ok. 85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 1: Życie bez nałogów

Przedsięwzięcie nr 3: Kultura Pogranicza – Nie ogranicza

Przedsięwzięcie nr 4: Warsztaty graffiti - warsztaty kreatywnego pisanie dla dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie nr 11: Śródmiejska świetlica podwórkowa

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Zaniebane, niezagospodarowane obszary przy współudziale społeczności obszaru rewitalizacji zostaną zagospodarowane na place zabaw, które pozytywnie zmieniają wizerunek okolicy, poprawiają ład przestrzenny, dzięki czemu miejsca te staną się bezpieczne i przyjazne nie tylko dla dzieci, ale również osób dorosłych. Praca mieszkańców podniesie ich poczucie wartości, zwiększy ich aktywność na płaszczyźnie społecznej oraz dodatkowo przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa dzieci podczas zabawy w czasie wolnym. Praca na rzecz społeczności lokalnej pozwoli na zacieśnienie więzi sąsiedzkich poprawi jakość życia oraz pomoże wykształcić odpowiedzialność za wspólne mienie. Dzięki działaniom inwestycyjnym będzie możliwa organizacja wydarzeń o charakterze integracyjnym i edukacyjnym.

Tytuł przedsięwzięcia nr 3:

„Kultura Pogranicza – Nie ogranicza”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie polegać będzie na zorganizowaniu jednodniowych otwartych kulturalnych warsztatów twórczych dla dzieci, młodzieży, i osób dorosłych pochodzących ze zdegradowanych dzielnic miasta w obszarze Śródmiejskim. Podwórko przez jeden dzień spełni funkcje forum społecznościowego znoszącego podziały.

Rezultaty :

- liczba osób korzystających z programów, szkoleń i przedsięwzięć podnoszących kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw społecznych;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach warsztatów;
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

6 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 15%
- środki zewnętrzne RPO WZ i MRPiPS ok. 85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Muzeum Archeologiczno -Historyczne w Stargardzie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 2: Przyjazne podwórko

Przedsięwzięcie nr 4: Warsztaty graffiti - warsztaty kreatywnego pisania dla dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie nr 11: Śródmiejska świetlica podwórkowa

Przedsięwzięcie nr 42:SPICHRZ

Działania zaplanowane w w/w projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Zaniedbane, niezagospodarowane obszary przy współudziale społeczności obszaru rewitalizacji zostaną zagospodarowane na place zabaw, które pozytywnie zmieniają wizerunek okolicy, poprawiają ład przestrzenny, dzięki czemu miejsca te staną się bezpieczne i przyjazne nie tylko dla dzieci, ale również osób dorosłych. Ideą łączącą projekty jest stworzenie kreatywnej przestrzeni, w obrębie której łączyć się będą działania edukacyjne, kulturalne i społeczne. Odnowiony obiekt zabytkowy będzie stanowił zaplecze do prowadzenia działań oraz organizowania wydarzeń o charakterze kulturalnym (wystawy, wernisaże itp.).

Tytuł przedsięwzięcia nr 4:

„Warsztaty graffiti - warsztaty kreatywnego pisania dla dzieci i młodzieży”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie polegać będzie na zorganizowaniu warsztatów kreatywnego pisania dla dzieci, młodzieży pochodzących ze zdegradowanych dzielnic miasta w obszarze Śródmiejskim. Podczas zajęć dzieci bazować będą na technikach twórczego pisania, które opierają się na zabawie słowem. Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka.

Rezultaty :

- liczba osób korzystających z programów, szkoleń i przedsięwzięć podnoszących kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw społecznych;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach warsztatów;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

2 000,00 zł – budżet miasta – 100%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 2: Przyjazne podwórko

Przedsięwzięcie nr 3: Kultura Pogranicza – Nie ogranicza

Przedsięwzięcie nr 11: Śródmiejska świetlica podwórkowa

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Zaniebane, niezagospodarowane obszary przy współudziale społeczności obszaru rewitalizacji zostaną zagospodarowane na place zabaw, które pozytywnie zmieniają wizerunek okolicy, poprawiają ład przestrzenny, dzięki czemu miejsca te staną się bezpieczne i przyjazne nie tylko dla dzieci, ale również osób dorosłych. Ideą łączącą projekty jest stworzenie kreatywnej przestrzeni, w obrębie której łączyć się będą działania edukacyjne, kulturalne i społeczne.

Tytuł przedsięwzięcia nr 5:

„Szkoła, Rodzina, Środowisko”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu wsparcie dziecka i rodziny, aby zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz zapewnić dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z potrzebami przysługującymi im prawami.

Obszar „Szkoła” obejmować będzie organizację zajęć pozalekcyjnych (m.in. zajęcia sportowe i specjalistyczne) wraz z wyżywieniem.

Obszar „Rodzina” obejmować będzie działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.

Obszar „Środowisko” to działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych. Miejskiej Grupy Konsultacyjnej i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rezultaty :

- liczba osób korzystających z programów, szkoleń i przedsięwzięć podnoszących kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw społecznych;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

660 000,00 zł

Źródła :

- budżet miasta ok. 15%
- środki zewnętrzne RPO WZ ok. 85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski Stargard - Wydział Polityki Społecznej

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Przedsięwzięcie nr 11: Śródmiejska świetlica podwórkowa

Przedsięwzięcie nr 20: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie

Działania zaplanowane w w/w projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia indywidualnej pracy z uczniem, do tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, do wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych lub prowadzenia szkoleń i innych form uzyskiwania kwalifikacji i kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, udział w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, zminimalizowanie braków edukacyjnych objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w inny, atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali społecznych zachowań, agresji, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży będzie możliwe również dzięki działalności Stargardzkiego Centrum Nauki, w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę.

Tytuł przedsięwzięcia nr 6:

„Ważny Start”- zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie polegało na pobudzaniu psychoruchowym i społecznym rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole. Będzie obejmowało poprawę deficytów rozwojowych: psychomotorykę, sferę komunikacji, mowy u języka itp. Wiele rodzin z obszaru rewitalizacji nie posiada środków finansowych na rehabilitację swoich dzieci, dlatego konieczne jest zewnętrzne wsparcie finansowe, by objąć jak najwięcej dzieci projektem.

Rezultaty :

- Liczba osób korzystających z programów, szkoleń i przedsięwzięć podnoszących kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw społecznych;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności

- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

50 000,00 zł

Źródła :

- budżet miasta ok. 50%
- środki zewnętrzne RPO WZ, MEN ok. 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcia nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Przedsięwzięcie nr 20: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 32: „Mamo, Tato to Ja” - szkoła rodzenia

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie systemu edukacji dorosłych z zakresu profilaktyki zdrowotnej poprzez różnego rodzaju metody typu: szkolenia, doradztwo, psychoterapia itp., w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych. Zajęcia prowadzone z dzieckiem (w tym uczestnictwo w zajęciach prowadzonych w ramach Stargardzkiego Centrum nauki) umożliwiają zrekompensowanie lub całkowite wyeliminowanie zaburzeń i dalszy prawidłowy rozwój dziecka, pozwalają na osiąganie dojrzałości poznawczej, umożliwiają dzieciom lepszą adaptację do realizowania nauki poza domem rodzinnym, bardziej harmonijny rozwój we wczesnych etapach, który skutkować będzie efektywniejszą nauką w szkole. Pomoc rodzicom ma na celu ochronę przed poczuciem osamotnienia, a kontakty z innymi rodzicami poszerzą wiedzę o sposobach i formach pracy z dzieckiem.

Tytuł przedsięwzięcia nr 7:

„Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację społeczną, zawodową i integrację osób zamieszkujących w danej dzielnicy. Zakłada działanie osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym na rzecz wspólnego dobra m.in. poprzez wykonywanie prac remontowych i porządkowych w okolicznych terenach. Zakłada również współdziałanie pomiędzy Gminą Miasto Stargard, Powiatowym Urzędem Pracy, STBS sp. z o.o., Centrum Integracji Społecznej i Centrum Socjalnym Caritas.

Rezultaty :

- liczba osób biernych zawodowo /zagrożonych ubóstwem, którzy nabyli nowe kompetencje zawodowe podczas szkoleń i programów podnoszących ich umiejętności zawodowe;
- liczba godzin wykonanych w ramach prac porządkowych i remontowych;
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje udziału w przedsięwzięciu
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

300 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 40%
- środki zewnętrzne RPOWZ, MRPiPS ok. 60%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski w Stargardzie - Wydział Polityki Społecznej

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 1: Życie bez nałogów

Przedsięwzięcie nr 8: „Na swoim” - realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności

Przedsięwzięcie nr 19: Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 21: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16 w Stargardzie (ul. Bogusława IV 22, Wojska polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.)

Przedsięwzięcie nr 26: Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic Bolesława Limanowskiego 6,8a, Wojska Polskiego 30,28, J. Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu

Przedsięwzięcie nr 27: Budowa narożnej kamienicy w zabudowie plombowej ul. Bogusława IV-Warszawska

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Działania profilaktyczne realizowane w ramach programu oddłużeniowego, mające na celu utrzymanie rodziny w miejscu zamieszkania, tym samym zapobieganie bezdomności oraz degradacji społecznej, będą powiązane z działaniami mającymi aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawiają własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych, a z drugiej strony zwiększą swoją szansę na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy poprzez zdobycie nowych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a także zmianę postawy na bardziej aktywną.

Tytuł przedsięwzięcia nr 8:

„Na swoim” - realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Realizacja funkcjonującego na terenie miasta systemu wychodzenia z bezdomności będzie obejmowała prewencję – wsparcie mieszkańców zapobiegające eksmisjom i bezdomności, interwencje - zapewnienie schronienia, wyżywienia, odzieży, ubezpieczenia zdrowotnego, po integrację – mieszkalnictwo wspomagane dla osób bezdomnych, reintegracja społeczna i zawodowa.

Rezultaty:

- liczba osób objętych wsparciem w ramach programów zapobiegania i wychodzenia z bezdomności;

- liczba godzin przeprowadzonych w ramach treningów/szkoleń i doradztwa interpersonalnego;
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- indywidualna karta klienta
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

200 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 50%
- środki zewnętrzne RPO WZ, MRPiPS ok 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmioty realizujący przedsięwzięcie:

- Urząd Miejski w Stargardzie - Wydział Polityki Społecznej
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowy urząd Pracy
- Stargardzkie TBS Sp. z o.o.
- NGO

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcia nr 1: „Życie bez nałogów”

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy

Przedsięwzięcie nr 22: Budowa noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard

Przedsięwzięcie nr 27: „Budowa narożnej kamienicy w zabudowie plombowej ul. Bogusława IV-Warszawska”

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych oraz tworzenia na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru zaplecza dla działań takich grup wsparcia jak placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej czy też placówek konsultacyjnych. Działania profilaktyczne realizowane w ramach programu oddłużeniowego, mające na celu utrzymanie rodziny w miejscu zamieszkania, tym samym zapobieganie bezdomności oraz degradacji społecznej, będą powiązane z działaniami mającymi aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Poprzez działania interwencyjne (tj. streetworking, funkcjonowanie noclegowni) podejmowana jest praca z osobami bezdomnymi, aby wyszły z trudnej sytuacji życiowej, podjęły działania niwelujące przyczyny ich bezdomności np. leczenie odwykowe. Natomiast działania integracyjne mają na celu zaktywizować zawodowo osoby bezdomne, pomóc w znalezieniu zatrudnienia oraz mieszkania.

Tytuł przedsięwzięcia nr 9:

„Stargardzkie Centrum Nauki”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie skierowane jest do mieszkańców Stargardu (m.in. uczniów, seniorów, rodzin), zwłaszcza do mieszkańców rewitalizowanego obszaru, z grup marginalizowanych, w celu integracji społecznej. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby społeczne, edukacyjne lokalnej społeczności. W wyniku realizacji powstanie miejsce rozwoju i pracy interaktywnych środowisk nauczania. Centrum umożliwi wzbogacenie wiedzy uzyskanej w szkołach (w odpowiedzi na diagnozy potrzeb przeprowadzane w szkołach) oraz rozwijanie myślenia i kreatywności. Przyczyni się do wyrównania luk społecznych w zakresie nauczania i korzystania z technologii wśród społeczności lokalnych, zwłaszcza obszarów rewitalizowanych. Przedsięwzięcie jest ściśle powiązane z realizacją Przedsięwzięcia nr 20 i stanowi jego nieodłączny element.

Rezultaty:

- liczba osób korzystających z infrastruktury społecznie użytecznej;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna

- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

1 000 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 15%
- środki zewnętrzne RPO WZ ok.85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, ze względu na bezpośrednie powiązanie projektu z działaniami inwestycyjnymi Przedsięwzięcia nr 20.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski w Stargardzie/STBS Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 5: „ Szkoła, Rodzina, Środowisko”

Przedsięwzięcie nr 11: Śródmiejska świetlica podwórkowa

Przedsięwzięcie nr 12: „Kultura 2.0” - projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia

Przedsięwzięcie nr 13: ABC Przedsiębiorczości

Przedsięwzięcie nr 14: Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat

Przedsięwzięcie nr 20: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie.

Stargardzkie Centrum Nauki będzie miało swoją siedzibę w budynku przy ul. Chrobrego 21.

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia pracy z uczniem, do tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, do wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych lub prowadzenia szkoleń i innych form uzyskiwania kwalifikacji i kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych oraz wdrażanie projektów edukacyjnych i społecznych, wokół których lokalna społeczność konsolidowałaby się w tworzeniu lokalnej tożsamości w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 10:

„Klub Seniora”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie pod nazwą „Klub seniora” skierowany będzie do osób starszych z pewnymi dolegliwościami zdrowotnymi, zamieszkującymi samotnie lub z dziećmi. Często opiekunowie osób starszych nie mogą podjąć pracy ze względu m.in. na ograniczenia czasowe wynikające z opieki nad takimi osobami. Przedsięwzięcie ułatwi powrót na rynek pracy takich osób, a ponadto zapewni fachową opiekę osobom starszym. Opieka oraz zagospodarowanie wolnego czasu osobom starszym będzie odbywało się w ciągu dnia.

Rezultaty :

- liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z pomocy społecznej;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

300 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 50%
- środki zewnętrzne RPO WZ, MRPiPS ok.50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Podmiot zewnętrzny

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 14: „Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat”

Przedsięwzięcie nr 23: „Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. B. Limanowskiego 24”

Przedsięwzięcie nr 29: Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu

Działania zaplanowane w w/w projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych oraz tworzenia na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru zaplecza dla działań takich grup wsparcia jak placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej czy też placówek konsultacyjnych oraz wdrażanie projektów kulturalnych i społecznych, wokół których lokalna społeczność i poszczególne grupy docelowe integrowałyby się.

Projekty będą szansą dla osób z obszaru rewitalizacji, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, których sytuacja rodzinna (konieczność opieki nad chorymi, starszymi członkami rodziny) powoduje brak możliwości podjęcia pracy, a w konsekwencji wykluczenie z rynku pracy, utratę wiary w swoje możliwości.

Tytuł przedsięwzięcia nr 11:

„Śródmiejska świetlica podwórkowa”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i dysfunkcjom społecznym i zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie obejmuje stworzenie świetlicy podwórkowej prowadzonej przez pedagogów. Dzieci i młodzież będą mogli spotykać się, otrzymując pomoc w odrabianiu lekcji, wspólnie z pedagogami ulicy będą mogli podejmować działania np. w organizacji festynów, konkursów itp.

Rezultaty :

- liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, sportowych , integracyjnych wzmacniających lokalną tożsamość;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;

- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w budynku mieszkalnym zlokalizowanym na rogu ul. Marii Konopnickiej i Wojska Polskiego

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

150 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 15 %
- środki zewnętrzne RPO WZ, MRPiPS ok. 85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Młodzieżowy Dom Kultury w Stargardzie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 2: Przyjazne podwórko

Przedsięwzięcie nr 3: Kultura Pogranicza – Nie ogranicza

Przedsięwzięcie nr 4: Warsztaty graffiti - warsztaty kreatywnego pisanie dla dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie nr 5: Szkoła, Rodzina, Środowisko

Przedsięwzięcie nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia indywidualnej pracy z uczniem, do tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, do wykorzystywania

technologii informacyjno-komunikacyjnych lub prowadzenia szkoleń i innych form uzyskiwania kwalifikacji i kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych oraz organizację spotkań, warsztatów, programów mających na celu aktywizację w miejscu zamieszkania w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 12:

Kultura 2.0 - projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie polegać będzie na wyrównywaniu szans młodzieży z obszaru rewitalizacji poprzez realizację zajęć dodatkowych z zakresu kompetencji kluczowych i społecznych takich jak: psychoedukacja dla młodzieży, zajęcia kulturalno – oświatowe itp. realizowane przez instytucje kultury działające w mieście.

Rezultaty:

- liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, sportowych , integracyjnych wzmacniających lokalną tożsamość;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój współpracy międzysektorowej.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

600 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok 15%
- środki zewnętrzne RPOWZ, MRPiPS ok.85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią | Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Instytucje Kultury m.in. MAH, SCK, Książnica Stargardzka, MDK

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Przedsięwzięcie nr 20: „Rewitalizacja” budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 28: Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych

Przedsięwzięcie nr 29: Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu.

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie i wdrażanie projektów kulturalnych z wykorzystaniem nowego, powstającego zaplecza kulturalnego mających na celu aktywizację i integrację mieszkańców z terenu rewitalizowanego. W ramach wyremontowanych obiektów podmioty realizujące przedsięwzięcie skoncentrują swoje działania animacyjne adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji: pobudzenie mikroinicjatyw sąsiedzkich nastawionych na poprawę najbliższego otoczenia, aktywności kulturalne oparte o zasadę żywego uczestnictwa.

Śródmieście Starówka - SFERA GOSPODARKA**Tytuł przedsięwzięcia nr 13:**

„ABC Przedsiębiorczości”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie dostępu do nowoczesnej edukacji w zakresie przedsiębiorczości i ekonomii, oferującej zróżnicowane możliwości uzupełniania wiedzy i umiejętności. Skierowany jest do młodzieży głównie z obszarów kryzysowych w celu poprawy umiejętności interpersonalnych poprzez zastosowanie multimedialnych metod nauczania. Celem głównym projektu jest wyrównywanie szans młodzieży z obszaru rewitalizacji poprzez zajęcia dodatkowe i grę interaktywną z zakresu przedsiębiorczości.

Działania zaplanowane w ramach projektu to:

Zadanie 1. Szkolenie „ABC Przedsiębiorczości”

- a) przeprowadzenie szkolenia w ośrodkach szkoleniowych – poszerzenie wiedzy słuchaczy w zakresie podstawowych aspektów funkcjonowania na rynku, przygotowania i założenia własnej firmy, przygotowania biznesplanu, umiejętności pozyskania dofinansowania, trening personalny poprawiający umiejętności zarządzania.
- b) uczestnictwo w wirtualnej grze – utrwalenie uzyskanej wiedzy i umożliwienie jej sprawdzenia w wirtualnej rzeczywistości, kreowanie przygotowania i zarządzania wirtualnym przedsiębiorstwem, praca w grupie, wymiana doświadczeń.
- c) uzupełnienie wyposażenia w materiały dydaktyczne

Zadanie 2. Finał konkursu „ABC Przedsiębiorczości”

Celem finału będzie integracja beneficjentów projektu i zaprezentowanie najlepszych strategii projektów przedsiębiorstw. Finał będzie narzędziem upowszechniania rezultatów projektu.

Rezultaty:

- liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, sportowych, integracyjnych wzmacniających lokalną tożsamość;
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach programów;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

50 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok 50%
- środki zewnętrzne FIO, MEN ok. 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią | Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski – Wydział Kultury, Sportu i Turystyki

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Przedsięwzięcie nr 14: Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat

Przedsięwzięcie nr 20: „Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie”

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia indywidualnej pracy z uczniem, do tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, do wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych lub prowadzenia szkoleń i innych form uzyskiwania kwalifikacji i kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych oraz organizację spotkań, warsztatów, programów mających na celu aktywizację w miejscu zamieszkania w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych. Edukacja ekonomiczna nie jest rozwinięta na obszarze rewitalizacji. Brak podstawowej wiedzy z zakresu przedsiębiorczości powoduje, że osoby z tego obszaru mają gorszą pozycję konkurencyjną zarówno podczas aplikowania na studia wyższe jak i w początkach swojej kariery zawodowej. Część zajęć oraz finał konkursu odbędzie się w siedzibie Stargardzkiego Centrum Nauki.

Tytuł przedsięwzięcia nr 14:

„Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 1. Animacja spójności społecznej.

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej.

Cel operacyjny 1.2. Stworzenie warunków dla lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i pobudzenie ludzkiej aktywności społecznej mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju edukacyjnego młodzieży i całego społeczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu umożliwienie korzystania z usług doradcy zawodowego osobom, które z własnej inicjatywy chciałyby uzyskać informacje na temat swoich możliwości zawodowych, kierunków dróg zawodowych. Projekt będzie polegał na utworzeniu biura, w którym zainteresowani m.in. osoby w trudnej sytuacji, pochodzące z rodzin wielodzietnych, bezrobotni niezarejestrowani w PUP itp. będą mogli skorzystać z ww. usług.

Rezultaty:

- Liczba osób biernych zawodowo/zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje zawodowe po opuszczeniu programu
- liczba godzin przeprowadzonych w ramach szkoleń i doradztwa zawodowego
- zwiększenie poczucia pewności siebie
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- indywidualna karta klienta
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

150 000,00 zł

Źródła:

- środki zewnętrzne RPO WZ, MRPiPS ok 50%
- budżet miasta ok 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VI Rynek pracy, której celem jest promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników oraz Osią Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Podmiot zewnętrzny.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 10: Klub Seniora – projekty będą szansą dla osób z obszaru rewitalizacji, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, których sytuacja rodzinna (konieczność opieki nad chorymi, starszymi członkami rodziny) powoduje brak możliwości podjęcia pracy, a w konsekwencji wykluczenie z rynku pracy, utratę wiary w swoje możliwości.

Przedsięwzięcie nr 13: ABC Przedsiębiorczości - działania zaplanowane w w/w projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia indywidualnej pracy z uczniem, do tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, do wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych lub prowadzenia szkoleń i innych form uzyskiwania kwalifikacji i kompetencji interpersonalnych i specjalistycznych oraz organizację spotkań, warsztatów, programów mających na celu aktywizację w miejscu zamieszkania w oparciu o zaplecze socjalne i materialne zrewitalizowane w ramach działań inwestycyjnych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 15:

„Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej

Cel operacyjny 2.1 Tworzenie nowych miejsc pracy

Cel operacyjny 2.3 Wzrost ilości przedsięwzięć gospodarczych organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji rewitalizacyjnych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie polegało będzie na utworzeniu spółdzielni socjalnej, której sferą działania będzie produkcja różnych gatunków piw, praca w minibrowarze i restauracji. W tym celu planuje się odbudowę oficyny zabytkowej kamienicy przy Rynku Staromiejskim 3z przeznaczeniem na urządzenie minibrowaru i restauracji z pokojami gościnnymi, które będą wykorzystywane również na potrzeby gości Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie, i zatrudnienie w spółdzielni osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dalszych etapach kontynuowania przedsięwzięcia planuje się urządzenie przy współpracy z MAH stałej wystawy pokazującej historię stargardzkich browarów, organizowanie warsztatów i konkursów piwowskich i kulinarnych promujących stargardzką kuchnię i lokalne style piwa. Zainteresowanie konsumentów lokalnymi gatunkami piwa i lokalną kuchnią wciąż rośnie, stąd można uznać, iż projekt wzbogaci ofertę turystyczną Stargardu. Browar w historycznie najważniejszej części Starówki byłby centrum odbudowy i kultywowania tradycji browarniczych naszego miasta. Najważniejszym jednak aspektem przedsięwzięcia jest możliwość stworzenia miejsc pracy dla osób potrzebujących społecznej i zawodowej reintegracji, które w każdej społeczności są grupą wymagającą szczególnego wsparcia.

Rezultaty:

- liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach;
- liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;

- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu motywacji do zmiany postawy wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- oświadczenie o liczbie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę określonej w ekwiwalencie pełnego czasu pracy
- wywiady
- ankiety

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka Rynek Staromiejski 3

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

800 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 10%
- kredyty, pożyczki ok. 35%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ ok. 55%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Podmiot zewnętrzny.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcia nr 1: Życie bez nałogów

Przedsięwzięcie nr 14: Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat

Przedsięwzięcie nr 18: Stargard nad Iną – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard

Przedsięwzięcie nr 23: „Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. B. Limanowskiego 24”

Dzięki realizacji projektu społeczność lokalna będzie mogła aktywnie uczestniczyć w warsztatach warzenia piwa i imprezach mających na celu propagowanie bogatej historii i tradycji browarniczej naszego miasta. Tworzenie marki związanej ze Stargardem ma również wielkie

znaczenie promujące miasto i jego walory turystyczne, a tym samym daje szansę na podjęcie działalności gospodarczej m.in. związanej z szeroko pojętymi usługami, handlem przez osoby bierne zawodowo, które do tej pory nie miały szansy lub pomysłu na możliwości zarobkowania (celem będzie aktywizacja społeczno-gospodarcza). W wyniku realizacji projektów powstaną nowe miejsca pracy dedykowane przede wszystkim osobom w trudnej sytuacji społecznej, wymagających pomocy w sferze reintegracji zawodowej i społecznej, bezrobotnym, bezdomnym realizującym indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionym od alkoholu po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, chorym psychicznie w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego.

Dodatkowym założeniem projektów jest tworzenie na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru zaplecza dla wdrażania projektów kulturalnych i społecznych, wokół których lokalna społeczność i poszczególne grupy docelowe integrowałyby się.

Tytuł przedsięwzięcia nr 16:

„Szkoła przedsiębiorczości. Stworzenie zaplecza edukacyjnego dla młodzieży przy miejskim browarze edukacyjnym”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej

Cel operacyjny 2.3 Wzrost ilości przedsięwzięć gospodarczych organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji rewitalizacyjnych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Projekt zakłada utworzenie dla młodzieży z obszarów wykluczonych zaplecza wiedzy praktycznej w zakresie funkcjonowania browaru restauracyjnego. Młodzież w czasie trwania stażu zapozna się z zagadnieniami dotyczącymi: aspektów finansowych, zarządzania restauracją, funkcjonowania zaplecza kuchni, produkcji piwa, produkcji pieczywa, zarządzania kapitałem ludzkim. Działania podjęte w ramach projektu: stworzenie grup tematycznych o zróżnicowanym profilu zainteresowań: gastronomia, zarządzanie, produkcja chleba, warzenie piwa, księgowość, kultura i rozrywka; dostosowanie zaplecza w celu prowadzenia stażu. Oddelegowanie osób do opieki nad młodzieżą. W praktykach będą mogły wziąć udział osoby, które zdały egzamin dojrzałości oraz młodsze, zainteresowane pracą w okresie wakacji. Uczestnictwo w Szkole Przedsiębiorczości będzie stanowić podstawy do samokształcenia i systematycznego podnoszenia wiedzy oraz kultury osobistej. Sprzyjać będzie również kształtowaniu właściwych cech osobowych, a w szczególności uczciwości, sumienności, obowiązkowości, sprawiedliwości, szacunku dla drugiego człowieka. Jest możliwością budowania własnych autorytetów, poprzez opiekę ekspertów z różnych dziedzin. Przedsięwzięcie ściśle powiązane z przedsięwzięciem nr 33.

Rezultaty:

- liczba osób, które odbyły staż;
- aktywizacja zawodowa.

Wskaźniki monitoringu:

- Zaświadczenia o odbyciu stażu

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka, ul. B. Chrobrego 1

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

500 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 10%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VI Rynek pracy, której celem jest promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników oraz Osią Priorytetową VIII Edukacja, która ma na celu inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Podmiot zewnętrzny.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcia nr 33: Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji piwa i chleba w regionalnym minibrowarze”.

Celem ww. projektów jest udostępnienie bogatego zaplecza edukacyjnego, które powstanie w wyniku funkcjonowania obiektu przy współpracy z jednostką naukową dla młodzieży z obszaru rewitalizacji, aby ułatwić im dostęp do wiedzy praktycznej oraz zdobywania doświadczenia dostosowanego do rzeczywistych oczekiwań rynku pracy. Szkoła przedsiębiorczości przygotowuje praktycznie podopiecznych do wykonywania zawodu poprzez stworzenie pełnych możliwości zdobywania wiedzy i umiejętności z wybranego zakresu tematycznego.

Tytuł przedsięwzięcia nr 17:

"Modernizacja i remont dawnego hotelu Staromiejskiego wraz z zagospodarowaniem terenu"

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej

Cel operacyjny 2.1 Tworzenie nowych miejsc pracy

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej

Cel operacyjny 3.1 Uzyskanie ład przestrzennego i estetyki miasta

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedmiotowy obiekt dawniej funkcjonujący pod nazwą Hotel Staromiejski jest obecnie w stanie degradacji. Według wstępnej oceny, nie były tam przeprowadzane w ostatnich latach żadne

remonty mające na celu zatrzymanie tego procesu. Obiekt wymaga gruntownego remontu, zarówno od zewnątrz, jak i wewnątrz. Znajdując się w centrum miasta, w okolicy szkoły podstawowej, budynków mieszkalnych oraz zabytków, jest ważnym elementem kształtującym otoczenie. Inwestor planuje podjęcie działań mających na celu zbudowanie kapitału korzyści, który pozytywnie wpłynie na społeczność obszaru rewitalizacji.

Planowane działania w ramach projektu:

1. Aspekt edukacyjny – wprowadzenie szeregu praktyk dla Technikum Hotelarskiego w Stargardzie, które pomogą uczniom zdobyć doświadczenie.
2. Aspekt aktywizacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym – prowadzenie obiektu tej wielkości wiąże się z zatrudnieniem nawet 20 osób.
3. Aspekt estetyczny – obiekt znajduje się w pobliżu wielu ważnych miejsc, tj. Brama Młyńska, Spichlerz, szkoła podstawowa, Park Zamkowy, zabudowa mieszkaniowa. Jego wygląd jest więc sprawą kluczową dla percepcji estetycznej tego otoczenia. Celem Inwestora jest doprowadzenie obiektu do stanu, w którym będzie spełniał wymogi hotelu ***. Zostanie mu nadana nowa linia architektoniczna oraz przebudowie ulegnie zagospodarowanie terenu wokół obiektu. Zabiegi te zdecydowanie wpłyną na poprawę odbioru estetycznego tej okolicy.
4. Aspekt bezpieczeństwa – ponowna aktywizacja obiektu spowoduje znaczne polepszenie bezpieczeństwa. Oświetlenie terenu, wywołanie przepływu ludzi oraz poprawa estetyki wyeliminują powstanie ognisk patologicznych.

Rezultaty :

- liczba obiektów objętych rewitalizacją;
- liczba zatrudnionych osób.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- oświadczenie o liczbie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę/lub innej

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

3 000 000,00 zł – kwota remontu

500 000,00 zł – praktyki zawodowe

Źródła:

- środki własne ok. 35%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ ok. 65%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Podmiot zewnętrzny.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 14: Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat

Przedsięwzięcie nr 15: Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 18: Stargard nad Iną – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest turystyczne uaktywnienie pod kątem nowych lokalizacji inwestycji dzięki wdrażaniu spójnych ofert turystycznych oraz utworzeniu architektury zieleni zsynchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącym jednocześnie wyznacznikiem szlaków turystycznych. Tworzenie marki piwa związanej ze Stargardem ma również wielkie znaczenie promujące miasto i jego walory turystyczne, a tym samym daje szansę na podjęcie działalności gospodarczej m.in. związanej z szeroko pojętymi usługami, handlem przez osoby biernie zawodowo, które do tej pory nie miały szansy lub pomysłu na możliwości zarobkowania (celem będzie aktywizacja społeczno-gospodarcza).

Tytuł przedsięwzięcia nr 18:

„Stargard nad Iną – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 2. Animacja spójności gospodarczej.

Cel operacyjny 2.1 Tworzenie nowych miejsc pracy

Cel operacyjny 2.2 Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego w oparciu o walory przyrodniczo- krajobrazowe

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Głównym celem przedsięwzięcia jest zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki Iny dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury turystyki aktywnej mającej na celu wykreowanie nowych produktów turystycznych.

W ramach projektu zaplanowano następujący zakres działań:

Zadanie 1. PRZYWRÓCENIE ROLI RZEKI INY JAKO SZLAKU KOMUNIKACYJNEGO – obejmujące

Działania inwestycyjne:

- budowę przystani kajakowej wraz z pomostami przesiadkowymi na rzece Inie w Stargardzie.

Działania organizacyjne i marketingowe :

- Wytczenie szlaku;
- Przygotowanie identyfikacji wizualnej produktu turystycznego "Szlak Krainy Wedlów";
- Oznakowanie szlaku obejmujące: tablice informacyjne, tablice promocyjne i ostrzegawcze;
- Opracowanie pakietów startowych produktu turystycznego, obejmujących folder informacyjny wraz z mapą szlaku;
- Kampania medialna (prasa, radio, www) promująca produkt turystyczny pn. "Meandry Iny";
- Organizacja spływów w ramach współpracy z SOT.

Zadanie 2. AKTYWNIE I ZDROWO WZDŁUŻ RZEKI INY- obejmujące

Działania inwestycyjne:

- Przebudowę i modernizację alejek parkowych wzdłuż ul. Marii Curie-Skłodowskiej i Parku Zamkowego;
- Oświetlenie alejek parkowych wzdłuż ul. Marii Curie-Skłodowskiej i Parku Zamkowego;
- Budowę ścieżki rowerowej od ul. M. Skłodowskiej Curie do ul. Popiela (Bolesława Krzywoustego) wraz z miejscami postojowymi dla rowerzystów.

Działania organizacyjne i marketingowe:

- Oznakowanie i popularyzacja tras pieszych, biegowych i rowerowych;
- Opracowanie pakietu startowego produktów turystycznych, obejmujących folder informacyjny wraz z mapą tras;
- Organizacja imprez z wykorzystaniem nowych tras.

Zadanie 3. FORMY AKTYWNOŚCI NAD WODĄ "COŚ DLA KAŻDEGO" – obejmujące

Działania inwestycyjne :

- Zakup i montaż siłowni zewnętrznej w Parku Jagiellońskim
- Zakup i montaż biblioteczki na polanie wypoczynkowej oraz pergole przy ławkach w rózance.

Działania organizacyjne i marketingowe:

- Popularyzacja programów społecznych, kulturalnych i sportowych dedykowanych dla dzieci, młodzieży i osób starszych.

Rezultaty:

- liczba osób korzystających z małej infrastruktury rekreacyjnej;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- oświadczenie o liczbie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę określonej w ekwiwalencie pełnego czasu pracy.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

2 500 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 50%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ ok. 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne Osią Priorytetową IV Naturalne otoczenie człowieka, której celem jest zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 15: Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 28: Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych

Przedsięwzięcie nr 34: Rewitalizacja zieleni nad Iną oraz parku Zamkowego

Przedsięwzięcie nr 35: Rewitalizacja Parku Popiela i Parku Jagiellońskiego

Planty stargardzkie oraz system umocnień obronnych na terenie rewitalizacji są nierozzerwalnie historycznie oraz terytorialnie związane. Działania zaplanowane w projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest turystyczne uaktywnienie pod kątem nowych lokalizacji inwestycji dzięki wdrażaniu spójnych ofert turystycznych oraz utworzeniu architektury zieleni zsynchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącym jednocześnie wyznacznikiem szlaków i produktów turystycznych. Potrzeba realizacji projektów wynika z obserwowanego rosnącego zapotrzebowania mieszkańców na miejsce wypoczynku. Dotychczasowe obserwacje wskazują również na potrzebę zachowania oraz

wzbogacenia istniejącej zieleni oraz brak poczucia bezpieczeństwa m.in. ze względu na brak oświetlenia. Dostosowanie przestrzeni do potrzeb dzieci i młodzieży pozytywnie wpłynie na rozwijanie zainteresowań rekreacyjno- sportowych, wprowadzenie udogodnień dla osób niepełnosprawnych pozwoli na powstanie przestrzeni miejskiej przyjaznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Planuje się wykorzystanie istniejącej, otwartej przestrzeni parkowej jako miejsca do wypoczynku w otoczeniu zieleni, z widokiem na zabytkową architekturę Starego Miasta.

Śródmieście Starówka - SFERA INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ

Tytuł przedsięwzięcia nr 19:

„Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie ma na celu wybudowanie toalet w mieszkaniach, pozostających w zasobie komunalnym gminy. Wiele mieszkań nie posiada wewnątrz toalet, które obecnie znajdują się na zewnątrz budynków lub na klatkach schodowych. Do prac zostaną zaangażowani również mieszkańcy kamienic, którzy pod kontrolą osób z odpowiednimi kwalifikacjami będą pomagali w remontach. Projekt ten będzie częścią projektu „Moja, Twoja, Nasza - Ulica!!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”.

Rezultaty:

- liczba rodzin z obszaru rewitalizacji mogących zamieszkać w lokalach o podniesionym standardzie;
- liczba godzin wykonanych prac w ramach przedsięwzięcia;
- liczba przebudowanych lokali mieszkalnych, pozostających w zasobie komunalnym gminy;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- deklaracje udziału w przedsięwzięciu
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

500 000,00 zł

Źródła:

- środki własne do 50%,
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 50%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”

Przedsięwzięcie nr 21: „Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16 w Stargardzie”

Przedsięwzięcie nr 24: „Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (ul. Wojska Polskiego 56,56a,58,58a,60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68)”

Przedsięwzięcie nr 25: „Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych z udziałem środków z RPO WZ 2014-2020 (ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19).”

Przedsięwzięcie nr 26: Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic Bolesława Limanowskiego 6,8a, Wojska Polskiego 30,28, . Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu

Przedsięwzięcie nr 27: „Budowa narożnej kamienicy w zabudowie płombowej ul. Bogusława IV-Warszawska”

Przedsięwzięcia realizowane na tym samym obszarze, mające za cel podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców, zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Działania profilaktyczne realizowane w ramach programu oddłużeniowego, mające na celu utrzymanie rodziny w miejscu zamieszkania, tym samym zapobieganie bezdomności oraz degradacji społecznej, będą powiązane z działaniami mającymi aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawią własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych, a z drugiej strony zwiększą swoją szansę na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy poprzez zdobycie nowych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a także zmianę postawy na bardziej aktywnej.

Tytuł przedsięwzięcia nr 20:

„Rewitalizacja” budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja istniejącej kamienicy wzniesionej na przełomie XIX i XX wieku tj. odtworzenie zgodnie z historyczną formą oraz przebudowa usługowej kamienicy wraz z zagospodarowaniem terenu oraz utworzenie w niej Stargardzkiego Centrum Nauki. Aktualnie budynek jest wyłączony z użytkowania ze względu na stan techniczny. Zagospodarowanie kwartału na obszarze rewitalizacji wpłynie na odtworzenie historycznej linii zabudowy, poprawę estetyki obszaru, wyeliminuje zjawisko patologii, które ma miejsce na zapleczu budynku.

W kamienicy planowane jest powstanie „Stargardzkie Centrum Nauki”. W kamienicy będzie mieściła się, m.in. siedziba Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Ala”, znajdzie swoje miejsce siedziba Straży Miejskiej oraz będą prowadzone zajęcia w ramach projektu „Laboratorium Życia”. Przedsięwzięcie ściśle powiązane z Przedsięwzięciem nr 9.

Rezultaty:

- powierzchnia obiektów o poprawionej efektywności energetycznej;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka ul. Bolesława Chrobrego 21

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

5 500 000,00 zł

- środki własne ok. 15%,
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią

Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcia nr 1: Życie bez nałogów

Przedsięwzięcie nr 5: Realizacja programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko

Przedsięwzięcia nr 9: Stargardzkie Centrum Nauki

Przedsięwzięcie nr 12: „Kultura 2.0 – projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia”

Przedsięwzięcie nr 13: ABC Przedsiębiorczości

Kamienica będzie siedzibą „Stargardzkiego Centrum Nauki”, które będzie odpowiedzią na wyrównanie szans i luk technologicznych wśród mieszkańców obszarów rewitalizacji, będzie również miejscem spotkań oraz integracji dzieci i młodzieży. Część zajęć ABC Przedsiębiorczości oraz finał konkursu odbędzie się w siedzibie Stargardzkiego Centrum Nauki.

Głównym założeniem działań prowadzonych przy wykorzystaniu zrewitalizowanego obiektu jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie dostępu do nauki dla dzieci i rodzin o niskich dochodach poprzez aktywizację edukacyjną, społeczną i zawodową.

Tytuł przedsięwzięcia nr 21:

„Rewitalizacja” budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16 w Stargardzie

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Rozbudowa i przebudowa budynków mieszkalno- usługowego (kamienica nr 12), przebudowa budynku mieszkalno-usługowego (kamienica nr 14), odbudowa po uprzedniej rozbiórce budynku mieszkalnego (kamienica 16) położonych przy ul. Bolesława Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem terenu. Część mieszkań zostanie przeznaczona dla osób, które nie posiadają tytułu prawnego do mieszkania w STBS Sp. z o.o. i nie posiadają środków na wpłatę pełnej kwoty partycypacji.

Rezultaty:

- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
- powierzchnia obiektów otrzymujących wsparcie
- liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach
- liczba mieszkań przeznaczonych dla osób potrzebujących wsparcia
- wzrost poczucia własnej wartości wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka ul. Bolesława Chrobrego 12, 14, 16.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

6 100 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%; finansowanie zwrotne BGK, partycypacja Gminy Miasto Stargard, partycypacja najemców.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”

Przedsięwzięcie nr 19: Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie

Dzięki realizowanym przedsięwzięciom obszar Starego Miasta zyska na wysokich walorach architektonicznych jak również stanie się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania przez zmianę zagospodarowania terenu. Zwiększy się bezpieczeństwo w okolicy. Zaspokojone zostaną potrzeby mieszkaniowe członków stargardzkiej wspólnoty samorządowej. Realizacja inwestycji przyczyni się do pozytywnego postrzegania procesu rewitalizacji, spowoduje zmianę nastawienia mieszkańców, wzrost samooceny, co da impuls do dalszych działań. Działania miękkie zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Działania będą aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego

otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawią własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 22:

„Budowa noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych.

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Projekt zakłada budowę budynku dwukondygnacyjnego z podpiwniczeniem, na działce 538/2 obręb nr 6 (teren Gminy Miasto Stargard użyczony Archidiecezji Szczecińsko- Kamieńskiej. Budowa noclegowni wynika z konieczności uzupełnienia stargardzkiego systemu wychodzenia z bezdomności o brakujący element. W tym tzw. drabinkowym modelu wychodzenia z bezdomności zasadnym jest utworzenie noclegowni jako szczebla pośredniego pomiędzy ogrzewalnią a schroniskiem. Ponadto noclegownia zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych, których liczba utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Natomiast liczba miejsc w dwóch istniejących na terenie miasta schroniskach jest niewystarczająca, zwłaszcza w okresach zimowych, więc nie można ich wykorzystać na cele noclegowni.

Rezultaty:

- liczba osób korzystających z usług społecznych
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
-

Wskaźniki monitoringu:

- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności
- dokumentacja fotograficzna

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka, działka nr 538/2 w obrębie 6

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

2 510 000,00 zł

Źródła:

- budżet miasta ok. 55%
- środki pochodzące z dofinansowania BGK ok. 45%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski w Stargardzie, Wydział Polityki Społecznej

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 1: Życie bez nałogów

Przedsięwzięcie nr 8: Na swoim” - realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych oraz tworzenia na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru zaplecza dla działań takich grup wsparcia jak placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej czy też placówek konsultacyjnych. Działania profilaktyczne realizowane w ramach programu oddłużeniowego, mające na celu utrzymanie rodziny w miejscu zamieszkania, tym samym zapobieganie bezdomności oraz degradacji społecznej, będą powiązane z działaniami mającymi aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Poprzez działania interwencyjne (tj. streetworking, funkcjonowanie noclegowni) podejmowana jest praca z osobami bezdomnymi, aby wyszły z trudnej sytuacji życiowej, podjęły działania niwelujące przyczyny ich bezdomności np. leczenie odwykowe. Natomiast działania integracyjne mają na celu zaktywizować zawodowo osoby bezdomne, pomóc w znalezieniu zatrudnienia oraz mieszkania.

Tytuł przedsięwzięcia nr 23:

„Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. Bolesława Limanowskiego 24”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Projekt zakłada kompleksowy remont kamienicy, tak by bezpiecznie mogli korzystać mieszkańcy z Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych oraz Środowiskowego Domu Samopomocy Typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych. W ramach przedsięwzięcia planowane zagospodarowanie terenu dla podopiecznych obu placówek.

Rezultaty:

- liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- deklaracje uczestnictwa
- listy obecności

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia – Starówka ul. B. Limanowskiego 24

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

1 101 204,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową VII Włączenie społeczne, której celem jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Zachodniopomorski Oddział Okręgowy PCK w Szczecinie

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 10: Klub Seniora

Przedsięwzięcie nr 14: „Poznaj swoje możliwości, czyli z doradcą zawodowym za pan brat”

Przedsięwzięcie nr 15: „Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie”

Przedsięwzięcie nr 29: Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenia na bazie zasobów rewitalizowanego obszaru zaplecza dla działań takich grup wsparcia jak placówki wsparcia dziennego, ośrodki interwencji kryzysowej czy też placówek konsultacyjnych oraz wdrażanie projektów kulturalnych i społecznych, mających na celu aktywizację i integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji..

Projekty będą szansą dla osób z obszaru rewitalizacji, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, których sytuacja rodzinna (konieczność opieki nad chorymi, starszymi członkami rodziny) powoduje brak możliwości podjęcia pracy, a w konsekwencji wykluczenie z rynku pracy, utratę wiary w swoje możliwości. Dodatkowo dadzą szansę osobom wykluczonym na reintegrację społeczną (udział w widowiskach kulturalnych w amfiteatrze) oraz zawodową (praktyki zawodowe w spółdzielni socjalnej).

Tytuł przedsięwzięcia nr 24:

„Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (ul. Wojska Polskiego 56, 56a, 58, 58a, 60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68)”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Dokonana zostanie głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych poprzez modernizację, instalacje CO, modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej, ocieplenie budynków, wymiana okien i drzwi w budynkach. Na obszarze na którym planowana jest inwestycja występują negatywne czynniki ekonomiczno-społeczne, które m.in. wpływają na małą aktywność lokalnej społeczności. Degradacja infrastruktury wpływa niekorzystnie na jakość życia mieszkańców.

Rezultaty:

- powierzchnia obiektów o poprawionej efektywności energetycznej;
- ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej;
- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok];
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- liczniki ciepła zamontowane w poszczególnych budynkach objętych projektem,
- audyt powykonawczy wykonany po roku od zakończenia rzeczowego projektu.
- raporty dotyczące spadku emisji gazów cieplarnianych

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka ul. Wojska Polskiego 56, 56a, 58, 58a, 60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

6 000 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową II Gospodarka niskoemisyjna, która wspiera przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, m.in. poprzez zmniejszenie energochłonności budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”

Przedsięwzięcie nr 19: Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 25: „Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych z udziałem środków z RPO WZ 2014-2020 (ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10, hetmana Stefana Czarnieckiego 19)”.

Dzięki realizowanym przedsięwzięciom obszar rewitalizacji zyska na wysokich walorach architektonicznych jak również stanie się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Realizacja projektów przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do powietrza, redukcja zużycia energii. Podniesiona zostanie estetyka i atrakcyjność budynków i przyległej przestrzeni. Realizacja inwestycji przyczyni się również do pozytywnego postrzegania procesu rewitalizacji, spowoduje zmianę nastawienia mieszkańców, wzrost samooceny, co da impuls do dalszych działań. Działania miękkie zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Działania będą aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawią własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 25:

„Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych z udziałem środków z RPO WZ 2014-2020 (ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19)”.

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Dokonana zostanie głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych poprzez modernizację instalacji Co, modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej, ocieplenie budynków, wymiana okien i drzwi w budynkach przy ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2, 3, 8, 10a,b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.

Rezultaty:

- powierzchnia obiektów o poprawionej efektywności energetycznej;
- ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej;
- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ]/rok];
- liczba zmodernizowanych energetycznie budynków;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- liczniki ciepła zamontowane w poszczególnych budynkach objętych projektem,
- audyt powykonawczy wykonany po roku od zakończenia rzeczowego projektu.
- raporty dotyczące spadku emisji gazów cieplarnianych

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78 A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

5 900 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową II Gospodarka niskoemisyjna, która wspiera przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, m.in. poprzez zmniejszenie energochłonności budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy

Przedsięwzięcie nr 19: Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 24: Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (ul. Wojska Polskiego 56, 56a, 58, 58a, 60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68)

Dzięki realizowanym przedsięwzięciom obszar rewitalizacji zyska na wysokich walorach architektonicznych jak również stanie się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Realizacja projektów przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do powietrza, redukcja zużycia energii. Podniesiona zostanie estetyka i atrakcyjność budynków i przyległej przestrzeni. Realizacja inwestycji przyczyni się również do pozytywnego postrzegania procesu rewitalizacji, spowoduje zmianę nastawienia mieszkańców, wzrost samooceny, co da impuls do dalszych działań. Działania miękkie zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Działania będą aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania. Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawią własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 26:

„Rewitalizacja” wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic B. Limanowskiego 6, 8a, Wojska Polskiego 30,28, J. Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Dokonana zostanie rewitalizacja budynków wraz zagospodarowaniem terenu w rejonie ulic Limanowskiego 6, 8a, W. Polskiego 30, 28, Piłsudskiego 92. Działania te są niezbędne do poprawy infrastruktury mieszkalnej oraz poprawy bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.

Rezultaty:

- powierzchnia obiektów o poprawionej efektywności energetycznej;
- liczba rodzin z obszaru rewitalizacji mogących zamieszkać w lokalach o podniesionym standardzie;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

- zaspokojenie potrzeby akceptacji wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieście Starówka w rejonie ulic B. Limanowskiego 6, 8 a, Wojska Polskiego 30,28, J. Piłsudskiego 92

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

7 000 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020:

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 7: „Moja, Twoja, Nasza – Ulica !!! - projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”
Przedsięwzięcie nr 19: Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie

Dzięki realizowanym przedsięwzięciom obszar rewitalizacji zyska na wysokich walorach architektonicznych jak również stanie się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania przez zmianę zagospodarowania terenu. Zwiększy się bezpieczeństwo w okolicy. Zaspokojone zostaną potrzeby mieszkaniowe członków stargardzkiej wspólnoty samorządowej. Realizacja inwestycji przyczyni się do pozytywnego postrzegania procesu rewitalizacji, spowoduje zmianę nastawienia mieszkańców, wzrost samooceny, co da impuls do dalszych działań. Działania miękkie zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest wdrażanie gotowych i sprawdzonych programów profilaktycznych ukierunkowanych na rzecz integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem. Działania będą aktywizować mieszkańców do pracy na rzecz podnoszenia poziomu warunków zajmowanych lokali oraz bezpośredniego otoczenia. Realizacja projektów wpłynie na odzyskanie i utrzymanie pełnego społecznego uczestnictwa i aktywną postawę lokalnej społeczności. Wspólne działania zmotywują mieszkańców i wykształcą w nich poczucie odpowiedzialności za wygląd i porządek miejsca zamieszkania.

Uczestnicy projektów podejmując szkolenie i pracę w miejscu zamieszkania z jednej strony poprawiają własne warunki mieszkaniowe i sami zadbają o trwałość efektów wykonanych prac remontowych.

Tytuł przedsięwzięcia nr 27:

„Budowa narożnej kamienicy w zabudowie płombowej ul. Bogusława IV - Warszawska”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.2 Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na budowie narożnej kamienicy. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na rozwój mieszkalnictwa w Stargardzie poprawi estetykę i bezpieczeństwo mieszkańców oraz wpłynie na poprawę infrastruktury mieszkalno-usługowej, poniesie się jakość i komfort życia mieszkańców.

Rezultaty:

- liczba rodzin z obszaru rewitalizacji mogących zamieszkać w lokalach o podniesionym standardzie;
- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka ul. Bogusława IV-Warszawska

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

1 800 000,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania RPO WZ do 85%, środki własne, kredyt komercyjny.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, która wspiera promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją, lepsze warunki kształcenia zawodowego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 8: „Na swoim” - realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności

Przedsięwzięcie nr 21: Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12,14,16 w Stargardzie

Przedsięwzięcie nr 26: Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic Limanowskiego 6,8a, Wojska Polskiego 30,28, J. Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu”

Dzięki realizowanym przedsięwzięciom obszar rewitalizacji zyska na wysokich walorach architektonicznych jak również stanie się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania przez zmianę zagospodarowania terenu. Zwiększy się bezpieczeństwo w okolicy. Zaspokojone zostaną potrzeby mieszkaniowe członków stargardzkiej wspólnoty samorządowej. Realizacja inwestycji przyczyni się do pozytywnego postrzegania procesu rewitalizacji, spowoduje zmianę nastawienia mieszkańców, wzrost samooceny, co da impuls do dalszych działań.

Tytuł przedsięwzięcia nr 28:

„Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.1 Uzyskanie ładunku przestrzennego i estetyki miasta

Cel operacyjny 3.3 Poprawa standardu i rewitalizacja dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie zakłada remont, przebudowę i rozbudowę zabytkowych obiektów wchodzących w skład Trasy Muzealnej wraz z zagospodarowaniem terenu w sąsiedztwie tych obiektów. W tym zakresie przewiduje się wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych oraz prace inwestycyjne. Przewiduje się również niezbędne dla realizacji projektu zakupy inwestycyjne, które wpłyną na podniesienie jakości odbioru kultury przez uczestników wydarzeń kulturalnych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju turystyki, poprawy dostępu do kultury, rewitalizacji zdegradowanego obszaru co niewątpliwie wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jak również pozwoli na szeroki dostęp do kultury osobom z obszarów rewitalizacji, poprawi bezpieczeństwo korzystania z obiektów.

Rezultaty:

- wzrost liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach i miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne;
- liczba osób korzystających z obiektów otrzymujących wsparcie;
- liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w obiektach otrzymujących wsparcie.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- protokoły operatora projektu
- dokumentacja fotograficzna

Miejsce realizacji przedsięwzięcia :

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

12 764 610,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania POIiŚ/ InterregVa do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową IV Naturalne otoczenie człowieka, która wspiera zwiększenie atrakcyjność zasobów kultury regionu.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski w Stargardzie, Wydział Kultury, Sportu i Turystyki

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 12: Kultura 2.0 - projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia

Przedsięwzięcie nr 18: Stargard nad Iną – projekt rekreacyjnego zagospodarowania terenów przyległych do rzeki Iny w granicach miasta Stargard

Tytuł przedsięwzięcia nr 29: Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu

Przedsięwzięcie nr 35: Rewitalizacja Parku Popiela i Parku Jagiellońskiego

Planty stargardzkie oraz system umocnień obronnych na terenie rewitalizacji są nierozzerwalnie historycznie oraz terytorialnie związane. Działania zaplanowane ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest turystyczne uaktywnienie pod kątem nowych lokalizacji inwestycji dzięki wdrażaniu spójnych ofert turystycznych oraz utworzeniu architektury zieleni zsynchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącym jednocześnie wyznacznikiem szlaków i produktów turystycznych. Potrzeba realizacji projektów wynika z obserwowanego rosnącego zapotrzebowania mieszkańców na miejsce wypoczynku. Dotychczasowe obserwacje wskazują również na potrzebę zachowania oraz wzbogacenia

istniejącej zieleni oraz brak poczucia bezpieczeństwa m.in. ze względu na brak oświetlenia. Planuje się wykorzystanie istniejącej, otwartej przestrzeni parkowej jako miejsca do wypoczynku w otoczeniu zieleni, z widokiem na zabytkową architekturę Starego Miasta.

Tytuł przedsięwzięcia nr 29:

„Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej.

Cel operacyjny 3.1 Uzyskanie ład przestrzennego i estetyki miasta

Cel operacyjny 3.3 Poprawa standardu i rewitalizacja dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny 3.4 Poprawa standardu usług społecznych

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie zakłada przebudowę i rozbudowę Amfiteatru w Stargardzie. W tym zakresie przewiduje się wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych oraz prace inwestycyjne polegające na przebudowie infrastruktury obiektu kulturalnego, szczególnie w zakresie zapewnienia bezpiecznego, dostępnego dla wszystkich (ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych) uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych o ponadregionalnym charakterze. Przewiduje się również niezbędne dla realizacji projektu zakupy inwestycyjne, które wpłyną na podniesienie jakości odbioru kultury przez uczestników wydarzeń kulturalnych. W chwili obecnej obiekt jest mocno zdegradowany. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju turystyki, poprawy dostępu do kultury, rewitalizacji zdegradowanego obszaru co niewątpliwie wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jak również pozwoli na szeroki dostęp do kultury osobom z obszarów rewitalizacji, poprawi bezpieczeństwo korzystania z obiektu. Projekt zoptymalizuje dostęp do kultury w obszarze rewitalizacji tworząc nowoczesny, dedykowany obiekt służący działalności artystycznej. Dzięki realizacji projektu znaczącej poprawie ulegnie standard wyposażenia oraz warunki infrastrukturalne obiektu. Zostanie stworzona nowoczesna i funkcjonalna przestrzeń dla wielowymiarowej działalności artystycznej i kulturalnej.

Rezultaty:

- wzrost liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach i miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne;
- liczba osób korzystających z obiektów otrzymujących wsparcie;
- liczba imprez zorganizowanych w obiektach otrzymujących wsparcie;
- liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w obiektach otrzymujących wsparcie;
- rozwój umiejętności społecznych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- rozwój kompetencji kluczowych wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki monitoringu:

- protokoły odbioru prac
- protokoły operatora projektu (SCK w Stargardzie)
- dokumentacja fotograficzna
- ankiety
- wywiady

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

18.147.231,00 zł

Źródła:

- środki własne ok. 15%
- środki pochodzące z dofinansowania POIiŚ/ InterregVa do 85%.

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową IX Infrastruktura publiczna, której celem jest promowanie włączenia społecznego.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Urząd Miejski w Stargardzie, Wydział Kultury, Sportu i Turystyki

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 12: Kultura 2.0 - projekt kulturalnego i społecznego ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia

Przedsięwzięcie nr 23: Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. B. Limanowskiego 24

Przedsięwzięcie nr 28: „Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych”

Przedsięwzięcie nr 39: Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego (okolice Amfiteatru)

Działania zaplanowane w ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest tworzenie i wdrażanie projektów kulturalnych z wykorzystaniem nowego, powstającego zaplecza kulturalnego mających na celu aktywizację i integrację mieszkańców z terenu rewitalizowanego. W ramach wyremontowanego obiektu podmioty realizujące przedsięwzięcie skoncentrują swoje działania animacyjne adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji: pobudzenie mikroinicjatyw sąsiedzkich nastawionych na poprawę najbliższego otoczenia, aktywności kulturalne oparte o zasadę żywego uczestnictwa. Rozszerzenie oferty kulturalnej pozwoli rozwinąć działania z zakresu animacji społecznej skierowanej do wszystkich osób, w tym starszych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Projekty (w obrębie linii dawnej zabudowy obronnej miasta) są powiązane terytorialnie, a ich wspólna realizacja zapewni uzyskanie ład przestrzennego, estetyki tego miejsca oraz wzrost poziomu bezpieczeństwa w obszarze rewitalizowanym.

Tytuł przedsięwzięcia nr 30

„Stargard Klejnot Pomorza- renowacja historycznej zabudowy miasta”

Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie:

Cel strategiczny 3. Animacja spójności przestrzennej

Cel operacyjny 3.3 Poprawa standardu i rewitalizacja dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego

Opis realizowanych zadań i lokalizacja przedsięwzięcia:

Projekt przewiduje wykonanie kontynuację remontów obiektów zabytkowych leżących na miejskim szlaku „Stargard Klejnot Pomorza”(najważniejsze z nich to: mury obronne, Brama Pyrzycka, Baszta Morze Czerwone, tzw. tunel neogotycki, Baszta Białogłówka, Baszta Lodowa, Baszta Jeńców, Basteje, Kościół NMP Królowej Świata z zespołem plebani, Kościół pw. Ducha Świętego, kościół pw. Św. Jana Chrzciciela, Cerkiew św. Św. Piotra i Pawła, Ratusz, kamienice 2-4 przy Rynku Staromiejskim, Arsenal, Budynek Książnicy) oraz ich adaptację dla potrzeb m.in. społecznych, sportu, kultury i turystyki, ponadto przedsięwzięcie zakłada także realizację zadań z zakresu zagospodarowania terenu wokół zabytków na szlaku, w tym parków miejskich i przeznaczenie ich na cele rekreacyjno- rozrywkowe. Projekt będą realizowały: Gmina Miasto Stargard, jednostki organizacyjne Gminy, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe oraz związki wyznaniowe i kościoły.

W chwili obecnej przygotowywane są wnioski przez Parafię Rzymskokatolickiej pw. Ducha Świętego w Stargardzie pod nazwą: „Rewitalizacja zabytkowego obiektu Kościoła Świętego Ducha w Stargardzie” oraz przez Gminę Miasto Stargard „Remont Bramy Pyrzyckiej w Stargardzie wraz z dostosowaniem obiektu do nowych funkcji użytkowych”.

Rezultaty:

- wzrost liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach i miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i ład przestrzennego terenów Śródmieście Starówka.

Wskaźniki monitoringu:

- Liczba projektów złożonych o dofinansowania
- Ilość turystów i osób korzystających z nowo wyremontowanych obiektów

Miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie Śródmieścia Starówka.

Szacunkowa wartość przedsięwzięcia i źródło dofinansowania:

30 000 000,00 zł

Źródła :

- budżet miasta ok. 50%
- środki zewnętrzne z RPO i MKiDN, POIiŚ, budżet podmiotów prywatnych, fundusze norweskie i EOG, ok. 50%

Zgodność założeń projektu z RPO WZ 2014 – 2020 :

Przedsięwzięcie jest zgodne z Osią Priorytetową IV Naturalne otoczenie człowieka, która wspiera zwiększenie atrakcyjności zasobów kultury regionu.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie:

Gmina Miasto Stargard, Kościół Rzymskokatolicki, Kościół Prawosławny, podmioty prywatne

Opis powiązań i synergii z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie nr 28: „Trasa Mużeczna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji kulturalnych”

Przedsięwzięcie nr 34: Rewitalizacja zieleni nad Iną oraz parku Zamkowego

Przedsięwzięcie nr 35: Rewitalizacja Parku Popiela i Parku Jagiellońskiego

Przedsięwzięcie nr 38: Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego

Planty stargardzkie oraz system umocnień obronnych na terenie rewitalizacji są nierozdzielnie historycznie oraz terytorialnie związane. Działania zaplanowane ww. projektach ściśle się ze sobą wiążą i uzupełniają. Głównym ich założeniem jest turystyczne uaktywnienie pod kątem nowych lokalizacji inwestycji dzięki wdrażaniu spójnych ofert turystycznych oraz utworzeniu architektury zieleni zsynchronizowanej z otoczeniem rewitalizowanych fragmentów miasta i będącym jednocześnie wyznacznikiem szlaków i produktów turystycznych. Potrzeba realizacji projektów wynika z obserwowanego rosnącego zapotrzebowania mieszkańców na miejsce wypoczynku. Dotychczasowe obserwacje wskazują również na potrzebę zachowania oraz wzbogacenia istniejącej zieleni oraz brak poczucia bezpieczeństwa m.in. ze względu na brak oświetlenia. Planuje się wykorzystanie istniejącej, otwartej przestrzeni parkowej jako miejsca do wypoczynku w otoczeniu zieleni, z widokiem na zabytkową architekturę Starego Miasta.

4. Planowane przedsięwzięcia na obszarach zdegradowanych

Gmina Miasto Stargard przyjmując na siebie jako dobrowolne zadanie rewitalizację, będzie wykonywała zadania w sposób zintegrowany, zrównoważony i kompleksowy łącząc ze sobą sferę społeczną z infrastrukturalną, dbając równocześnie o sferę środowiskową i gospodarczą. Działania naprawcze będą również prowadzone na obszarach zdegradowanych, tylko i wyłącznie po to, by od samego początku eliminować problemy występujące na wszystkich obszarach, by również na obszarach zdegradowanych zapobiegać narastaniu problemów. Realizacja przedsięwzięć na obszarach zdegradowanych będzie zapobiegała przenoszeniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji na obszary zdegradowane, będzie minimalizowała zjawisko wykluczenia, wspomagało aktywizację mieszkańców, wpływała pozytywnie na edukację dzieci, na przestrzeń czy też infrastrukturę, a także poprzez realizację działań z zakresu mieszkalnictwa wspomagano zapobieganie wykluczeniu osób niepełnosprawnych, czy seniorów, ponadto przystosowanie infrastruktury technicznej na potrzeby małego i średniego biznesu wpłynie pozytywnie na rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka.

Tabela 21 Planowane działania na obszarach zdegradowanych

Obszar Powojkowy (z Osiedlem Lotnisko) - zdegradowany						
I. Sfera społeczna						
1.	Aktywizacja i integracja seniorów – Klub Seniora	Urząd Miejski Stargard Wydział Polityki Społecznej	50.000,00 zł	2017 - realizacja ciągła	Budżet miasta, programy rządowe (m.in. ASOS),	Projekt zakłada zapewnienie działań z zakresu aktywizacji i integracji osób starszych z rejonu Os. Lotnisko w szczególności Klubu Seniora, w którym funkcjonowałyby najróżniejsze sekcje i koła. Przedsięwzięcie zakłada kontynuowanie i rozszerzenie działań prowadzonych aktualnie na bazie świetlicy w budynku. W którym usytuowane są mieszkania wspomagane dla seniorów.
2.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych np. w formie świetlicy	Urząd Miejski Stargard Wydział Polityki Społecznej	50.000,00 zł	2016- realizacja ciągła	Budżet miasta, FIO,	Projekt zakłada organizację bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych z opieką wychowawczą prowadzonych przez kilka dni w tygodniu w oparciu o dostępną na os. Lotnisko infrastrukturę.
3.	Festyn Rodzinny „Dzień Sąsiada”	Stargardzie TBS Sp. z o.o., Stowarzyszenie „Potrzebny Dom”	20.000,00 zł	Realizacja ciągła	Budżet miasta, FIO	Cykliczna organizacja festynu rodzinnego „Dzień Sąsiada” z turniejem piłkarskim, grami i zabawami dla dzieci, połączone z występami artystycznymi i konkursami. Przedsięwzięcie ma wpłynąć pozytywnie na integrację mieszkańców Osiedla Lotnisko.

4.	Akcja – EDUKACJA !	Urząd Miejski w Stargardzie Wydział Kultury, Sportu i Turystyki	20.000,00 zł	2018 - realizacja ciągła	Budżet miasta, FIO, MEN	Celem głównym projektu jest podniesienie świadomości uczniów w zakresie wyboru dalszej ścieżki kształcenia i rozwoju zawodowego. Projekt zakłada m.in. doradztwo zawodowe, cykl wykładów w uczelniach wyższych.
Obszar powojaskowy (z Osiedlem Lotnisko) - zdegradowany II. Infrastruktura, przestrzeń (w tym środowisko)						
5.	„OPR”- Odlotowa - Przestrzeń – Rekreacji	Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urząd Miejski w Stargardzie	200.000,00 zł	2018 - 2019	Środki własne, budżet obywatelski	Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców os. Lotnisko poprzez utworzenie wspólnotowego miejsca spotkań i odpoczynku, które umożliwi możliwość integracji lokalnej społeczności oraz poprawę atrakcyjności osiedla dla obecnych i przyszłych mieszkańców.
6.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. Tańskiego w Stargardzie	Zarząd Usług Komunalnych	500.000,00 zł	2016-2020	Środki własne, MSiT,	W wyniku braku miejsc do wypoczynku biernego i aktywnego projekt zakłada m.in.: zagospodarowanie terenu zielenią ozdobną; rozbudowa istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych; wprowadzenie dodatkowych funkcji wpływających na integrację społeczną, zwłaszcza aktywizację osób wykluczonych społecznie. W wyniku realizacji powstanie przyjazna każdemu przestrzeń, podnosząca zarówno jakość życia jak i estetykę terenu.
7.	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Czesława Tańskiego	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	4.786.152,0 0 zł	2016-2017	Środki własne Gminy Miasto Stargard, Bank Gospodarstwa Krajowego (Fundusz	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z zagospodarowaniem terenu z niezbędną infrastrukturą techniczną. Powstaną mieszkania na sprzedaż oraz mieszkania na wynajem do podnajmowania

	6a,6b,6c /dz. 213/14 obr. 23/ w Stargardzie				Dopłat), środki własne STBS Sp. z o.o.	osobom niespełniającym warunków otrzymania lokalu socjalnego.
8.	Budowa zespołu segmentów mieszkalnych dla seniorów z lokalami mieszkalnymi na wynajem ul. Jana Śniadeckiego 13 w Stargardzie ¹⁸	Stargardzkie TBS Sp. z o.o.	5.000.000,0 0 zł	2020-2024	Środki własne Gminy Miasto Stargard, Bank Gospodarstwa Krajowego, środki własne STBS Sp. z o.o.	Przedsięwzięcie zakłada budowę zespołu mieszkalnego dla seniorów na wynajem. Dzięki realizacji przedsięwzięcia zapewniona zostanie odpowiednia infrastruktura przystosowana dla osób niepełnosprawnych, zapewnione zostaną mieszkańcom godne warunki życia. Projekt jest częścią realizowanego przez Gminę Miasto Stargard programu budowy mieszkań wspomaganych.

OBSZAR POPRZEMYSŁOWY - zdegradowany I i II. Sfera społeczna i gospodarcza						
9.	Moja firma – mój biznes	Fundusz Poręczeń Kredytowych w Stargardzie Sp. z o.o.	2.000.000,0 0 zł	2018-2020	środki własne, WUP w Szczecinie	Planowane jest kompleksowe wsparcie osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej poprzez: udzielenie bezzwrotnych dotacji, doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz przyznanie pożyczki na utworzenie działalności gospodarczej

¹⁸ Przedsięwzięcie pod nazwą „Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych na osiedlu Lotnisko Kluczewo w Stargardzie”, planowane jest do realizacji w latach 2020-2024. Szacunkowy koszt przedsięwzięcia to ok. 10.000.000zł . projekt zakłada budowę budynków wielorodzinnych mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną i przedszkolem. Powstaną nowe mieszkania na sprzedaż oraz mieszkania na wynajem do podnajmowania osobom niespełniającym warunków otrzymania lokalu socjalnego.

10.	Wzrost kwalifikacji pracowników i osób poszukujących zatrudnienie na rynku stargardzkim	Fundusz Poręczeń Kredytowych w Stargardzie Sp. z o.o.	2.000.000,00 zł	2018-2020	Środki własne, WUP w Szczecinie	Planowane są kompleksowe szkolenia/kursy, w szczególności kursy językowe – j. angielski, j. niemiecki, kursy komputerowe oraz szkolenia finansowo-księgowe dla: osób zatrudnionych, które z własnej inicjatywy chcą podwyższyć, nabyć nowe lub uzupełnić posiadane kwalifikacje; osób bezrobotnych, którym nowe kwalifikacje pomogą w znalezieniu pracy.
Obszar przemysłowy - zdegradowany III. Sfera infrastruktura, przestrzeń (w tym środowisko)						
11.	Adaptacja i wyposażenie biurowca byłych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w celu utworzenia Centrum Przedsiębiorczości.	Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o.	2.000.000,00 zł	2016-2020	Środki własne, WFOŚ i GW w Szczecinie, RPO WZ w Szczecinie	Planowane jest wykonanie kompleksowej zmiany wizerunku obiektu oraz przystosowanie jego wnętrza do obecnych oczekiwań przedsiębiorców. Adaptacja zmieni wizerunek obszaru byłych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego i ukaże go jako miejsce atrakcyjne do prowadzenia działalności gospodarczej i zachęci mieszkańców do korzystania z ofert przedsiębiorców.
12.	Przystosowanie infrastruktury terenu byłych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego dla potrzeb małego i średniego biznesu	Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o.	10.000.000,00 zł	2016-2020	Środki własne,	Planowana jest modernizacja i wykonanie nowej infrastruktury technicznej, która zmieni wizerunek obszaru i przystosuje go do obecnych oczekiwań przedsiębiorców, a także mieszkańców zarówno całego miasta, jak i mieszkańców z okolicznych ulic i osiedli. Planowana jest również organizacja targów przedsiębiorczości.

Obszar Śródmieście Zachód - zdegradowany						
I. Sfera Społeczna						
13.	Kulturalno- edukacyjne orzeźwienie!	Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urząd Miejski w Stargardzie	50.000,00 zł	2018-2020	Środki własne, FIO	Dostęp do nowoczesnej edukacji oferującej możliwości uzupełniania wiedzy i umiejętności jest jednym z najważniejszych elementów poprawy jakości kapitału ludzkiego i podnoszenia konkurencyjności gospodarki. Celem głównym projektu jest wyrównywanie szans młodzieży z obszarów rewitalizacji poprzez zajęcia dodatkowe z zakresu kompetencji kluczowych i społecznych (zajęcia kulturalno-oświatowe jak również projekt skierowany jest do rodziców dzieci psychoedukacja dla dorosłych
Obszar Śródmieście Zachód - zdegradowany						
II. Sfera infrastruktura i przestrzeń (w tym środowisko)						
14.	Rewitalizacja kompleksu sportowo- noclegowego przy ul. Pierwszej Brygady i ul. Ceglanej w Stargardzie	OSiR Sp. z o.o.	20.000.000, 00 zł	2018-2022	Środki własne, RPO WZ, MSiT	Zakres projektu obejmuje rewitalizację istniejących obiektów sportowych przy ul. Ceglanej poprzez stworzenie nowego obiektu wraz z kompleksem sportowo – rekreacyjnym i halą sportową przy ul. Pierwszej Brygady

15.	Przebudowa i rozbudowa pływalni miejskiej Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Szczecińskiej 35 w Stargardzie	OSiR Sp. z o.o.	23.000.000,00 zł	2017-2020	Środki własne, WFOŚ i GW w Szczecinie,	Projekt polega na przebudowie i rozbudowie obiektu pływalni miejskiej. Zakres robót do wykonania m.in. przebudowa basenu wraz z bezpośrednim zapleczem z przywróceniem funkcji sportowej, budowę wieży zjeżdżalni rurowej z klatką schodową, przebudowę zaplecza- treningowo – usługowego, przebudowę zaplecza sanitarnego obiektu
-----	--	-----------------	------------------	-----------	--	--

5. Komplementarność projektów na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka

5.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Mechanizmy w zakresie zapewnienia komplementarności przestrzennej zostały uwzględnione na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji i obszarów zdegradowanych, jak i na etapie oceny zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Badania objęły teren całego miasta Stargard. Zidentyfikowano m.in. problemy społeczne, przestrzenne, gospodarcze. Na podstawie analizy danych wytyczone zostały 4 obszary kryzysowe, z tego 3 obszary zdegradowane: obszar powojenny – Osiedle Lotnisko, obszar poprzemysłowy, obszar Śródmieście Zachód i jeden obszar rewitalizacji – Śródmieście Starówka, na którym wystąpiła koncentracja negatywnych zjawisk kryzysowych we wszystkich badanych sferach. Realizacja działań na jednym obszarze umożliwi maksymalną koncentrację przestrzenną rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna została również wzięta pod uwagę na etapie oceny zgłoszonych kart przedsięwzięć. Priorytetowo potraktowano przedsięwzięcia z obszaru rewitalizacji, które uzupełniają się wzajemnie i skierowane są na osiągnięcie wspólnego celu, jakim jest podniesienie jakości życia mieszkańców na obszarach kryzysowych oraz realizowane na wskazanym obszarze do rewitalizacji. Te projekty stanowią projekty główne, podstawowe, i są one priorytetowe w Gminnym Programie Rewitalizacji, zaś komplementarne, o charakterze uzupełniającym i wspomagającym procesy rewitalizacji na obszarze Śródmieście Starówka są działania na obszarach zdegradowanych, lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.

Na obszarze rewitalizacji głównymi przedsięwzięciami są projekty społeczne, będą one skoncentrowane w części śródmiejskiej, w rejonie którym Gmina Miasto Stargard posiada największy zasób komunalny, tam również będzie największa koncentracja działań poprawiających poziom bytowy mieszkańców. Będą to projekty w szczególności o charakterze prewencyjnym i aktywizującym mieszkańców dzielnic kryzysowych w szczególności: „Życie bez nałogów”; „Przyjazne podwórko”; „Kultura Pogranicza – Nie ogranicza”; „Warsztaty kreatywnego pisania dla dzieci i młodzieży, warsztaty graffiti”; „Szkoła, Rodzina, Środowisko”; „Projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”; „Szkoła rodzenia”; „Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka”; „Realizacja systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności”; „Dzienny Klub Seniora”; „Projekt kulturalno-społeczny żywienia Starego Miasta i Śródmieścia”; „Śródmiejska świetlica podwórkowa”. Z tymi projektami będą łączyły się projekty infrastrukturalne z zakresu termomodernizacji, które z kolei będą dopełniały się przestrzenią z projektem „Przyjazne podwórko”; ponadto na tym obszarze będzie realizowany projekt „Stargardzkie Centrum Nauki”, Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie; Rewitalizacja budynku przy ul. B. Chrobrego 12,14,16, budowa noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard, Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem barier architektonicznych przy ul. Bolesława Limanowskiego 24, Modernizacja Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Bolesława Chrobrego w Stargardzie, Utworzenie

spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowanie na ten cel oficyny kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim 3 w Stargardzie. Na terenie obszaru rewitalizacji powstanie Specjalna Strefa Rewitalizacji zgodnie z art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Wszystkie projekty realizowane na terenie rewitalizacji dopełniają się, a te które realizowane są poza obszarem kryzysowym, czyli „Moja firma- mój biznes” oraz „Wzrost kwalifikacji pracowników i osób poszukujących zatrudnienia na rynku stargardzkim”, nie są możliwe do bezpośredniej realizacji na terenie rewitalizacji, chociaż będą skierowane do osób z obszaru Śródmieście – Starówka, ponieważ całe zaplecze infrastrukturalne, techniczne jak choćby - sale konferencyjne oraz siedziby podmiotów, które realizują zadania z zakresu wsparcia gospodarczego i biznesu w imieniu Gminy Miasto Stargard znajdują się na obszarze poprzemysłowym, są to Stargardzka Izba Gospodarcza, Fundusz Porąceń Kredytowych oraz Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego.

Żaden z projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji nie ma znamion przenoszenia problemów na inne obszary, nie będą też prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak wykluczenie, czy segregacja. Wręcz przeciwnie, wiele z ww. przedsięwzięć ma na celu zmianę wizerunku dzielnic, które dzisiaj w świadomości Stargardzian mają bardzo złą opinię.

5.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych, które będą się dopełniały tematycznie, sprawiając, że GPR będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym, środowiskowym).

GPR dla Gminy Miasto Stargard koncentruje uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, nie dzieli np. na tzw. "rewitalizację społeczną" czy „rewitalizację techniczną”, które już same określenia są błędne. Wszystkie projekty łączą się ze sobą nie tylko przestrzennie, ale i problemowo tworząc jeden zintegrowany projekt rewitalizacji. GPR dla Gminy Miasto Stargard został stworzony w sposób kompleksowy, koncentruje uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. W tym celu na etapie tworzenia i zbierania tzw. kart przedsięwzięć, podmioty, które zgłaszały swoje projekty zostały zobowiązane do wskazania jakiej sfery projekt dotyczy: społecznej, infrastrukturalnej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej oraz w jaki sposób przedsięwzięcie przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych, np. bezrobocia, niskiego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, ubóstwa itp. Ponadto priorytetowo traktowano projekty, które łączyły sferę społeczną z infrastrukturalną, np. „Przyjazne podwórko”, „Projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”, „Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie z zadaniami termomodernizacyjnymi”, „Stargardzkie Centrum Nauki”, realizacja tego przedsięwzięcia wymaga remontu kamienicy nr 21 przy ul. Bolesława Chrobrego. Projekt „Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. Bolesława Limanowskiego 24”, przedsięwzięcie zakłada m.in. remont, zagospodarowanie terenu (utworzenie małego ogrodu) dla mieszkańców Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych oraz Środowiskowego Domu Samopomocy Typu AC dla dorosłych osób przewlekłe psychicznie chorych oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych, projekt powiązany jest z wieloma działaniami społecznymi na rzecz mieszkańców obu tych placówek, m.in.

konieczne stworzenie w ramach zagospodarowania przestrzennego ogrodu, którym będą opiekowali się pensjonariusze. Z działaniami aktywizującymi mieszkańców obszarów rewitalizowanych łączy się systemowy program działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności, konieczna jest jednak budowa nowej noclegowni dla osób bezdomnych.

Większość zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych dotyczy projektów ze sfery społecznej, są oczywiście projekty infrastrukturalne, ale wszystkie one zawierają istotny element społeczny, co zostało szczegółowo wykazane w charakterystyce przedsięwzięć. Aby zapobiec zjawisku przenoszenia problemów na inne obszary lub powstawania niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, w procesie rewitalizacji w Stargardzie nie przewiduje się przekwaterowań ludności z obszaru rewitalizacji. Dopuszcza się jedynie czasowe przekwaterowania związane z remontami. Będą miały one charakter jednostkowy i każdorazowo będzie zapewnione prawo powrotu do wyremontowanego lokalu. Ponadto będzie prowadzona ciągła analiza następstw decyzji przestrzennych w skali miasta Stargard.

Skutecznej rewitalizacji nie da się jednak przeprowadzić bez wsparcia gospodarczego, tutaj działania propagujące m.in. samozatrudnienie, oraz podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, czy praca z osobami długotrwale bezrobotnymi oraz wreszcie działania aktywizujące osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem, wykazują ścisły związek z działaniami animacyjnymi, będą sprzyjać powrotowi na rynek pracy osób bezrobotnych, podniosą ich samoocenę oraz będą zapobiegać dziedziczeniu negatywnych zachowań. Takie projekty będą realizowane m.in. przez Stargardzka Agencję Rozwoju Lokalnego, Fundusz Poręczeń Kryzysowych, czy prywatnych przedsiębiorców, którzy zgłosili się do udziału w rewitalizacji. Przedsięwzięcia infrastrukturalne będą stanowić bazę do realizacji działań społecznych, m.in. w zakresie szeroko pojętej aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz podniesienia jakości ich życia, co pozytywnie wpłynie na poczucie tożsamości mieszkańców, samoocenę i podniesienie standardów życia oraz zmieni wizerunek obszaru objętego procesami rewitalizacji.

5.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym zakresie należy podkreślić szczególną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie wdrażania programu rewitalizacji. Procedury wdrażania GPR wymagają współdziałania pracowników Urzędu Miejskiego w Stargardzie ze wszystkimi podmiotami, których przedsięwzięcia zostały wpisane w GPR w celu monitorowania stopnia jego realizacji. W tym celu podmioty te będą zobowiązane do cyklicznego raportowania stanu realizacji zgłoszonych przedsięwzięć.

Należy podkreślić, że już na etapie zbierania informacji oraz przygotowywania się do procesów partycypacji społecznej, został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Stargard Nr 80 z dnia 17 lutego 2016 roku, zespół ds. rewitalizacji, w jego skład weszli, pracownicy Wydziałów Urzędu Miejskiego w Stargardzie: Polityki Społecznej, Biura Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego, Gospodarki Nieruchomościami, Edukacji, Kultury Sportu i Turystyki, Gospodarki Przestrzennej oraz Biura Strategii Miasta, które koordynowało wszystkie prace. W skład zespołu weszli również przedstawiciele Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa

Spóecznoego, które w imieniu Gminy Miasto Stargard realizuje zadania z zakresu gospodarki komunalnej Miasta oraz przedstawiciel Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie.

Zespół zbierał się kilkakrotnie, na spotkania zapraszano również osoby z zewnątrz, m.in. przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Integracji Społecznej, Zakładu Karnego w Stargardzie, czy kuratorów sądowych.

W ramach realizacji założeń GPR powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniotawczo-doradczą Prezydenta Miasta Stargard. Zasady powołania i funkcjonowania zostaną określone Zarządzeniem Prezydenta Miasta Stargard, w terminie do 3 miesięcy, zgodnie z art. 7 Ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

Komitet Rewitalizacji współpracował będzie z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz innymi Wydziałami Urzędu Miejskiego oraz instytucjami zaangażowanymi w procesy rewitalizacji w Stargardzie, m.in. spółkami miejskimi, Książnicą Stargardzką, Młodzieżowym Domem Kultury, Stargardzkim Centrum Kultury oraz organizacjami pozarządowymi skupionymi w Stargardzkim Centrum Organizacji Pozarządowych, Strażą Miejską, Policją, MOPS, PCK, „Caritas”. Będą to podmioty bezpośrednio lub pośrednio związane z samorządem miejskim. Powyższe powiązania przełożą się na wyższą skuteczność realizacji procedur związanych z wdrażaniem procesów rewitalizacji oraz jego późniejszą oceną i ewaluacją. W celu przejrzystej i efektywnej współpracy wszystkich podmiotów zostanie wybrany jeden koordynator, który będzie czuwał nad procedurami prawnymi i nad współpracą pomiędzy Zespołem ds. rewitalizacji, Komitetem Rewitalizacji oraz wszystkimi podmiotami biorącymi udział w procesach rewitalizacji.

5.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza konieczność dokonania rozeznania, analizy i krytycznej oceny oraz sformułowanie wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji) Komplementarność międzyokresowa stanowi dopełnienie przedsięwzięć już zrealizowanych szczególnie w ramach polityki spójności w latach 2007-2013, np. o charakterze infrastrukturalnym z projektami o charakterze społecznym realizowanymi w ramach polityki spójności w latach 2014-2020. Ma to na celu zachowanie ciągłości programowej kluczowej w procesach rewitalizacji.

W tym kontekście należy podkreślić, że proces realizacji rewitalizacji na obszarze Śródmieście Starówka planowany do roku 2026 z uwzględnieniem polityki spójności w latach 2014-2020 (2023) stanowi kontynuację przedsięwzięć z lat 2007-2013. Należy stwierdzić, że niniejszy GPR spełnia wymóg komplementarności międzyokresowej. W rewitalizacji rozumianej jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji stanowić będą kontynuację lub uzupełnienie już wcześniej zrealizowanych działań z poprzedniej perspektywy.

Gmina Miasto Stargard od momentu przyjęcia na siebie jako dobrowolnego zadania dotyczącego rewitalizacji, wykonywała zadania w sposób zintegrowany i kompleksowy łącząc sferę społeczną z infrastrukturalną, ponadto koncentrowała swoje działania na obszarze wskazanym

w diagnozie do rewitalizacji, jednak podejmowała również swoje działania na obszarach zdegradowanych, by od samego początku eliminować problemy występujące na wszystkich obszarach, by je również wyprowadzać ze stanu kryzysowego i zapobiegać narastaniu problemów. Wiele z działań prowadzonych na terenie Gminy Miasto ma charakter systemowy, które mogą stanowić dobre praktyki dla innych samorządów, m.in. mowa tu o mieszkalnictwie wspomagany dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, ruchowo oraz seniorów.

Tabela 22 Komplementarność międzyokresowa

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2007-2013	Przedsięwzięcia planowane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji
<p>Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” .</p> <p>Program miał na celu wsparcie dziecka i rodziny, aby zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz zapewnić dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do życia i rozwoju zgodnie z potrzebami i przysługującymi im prawami.</p> <p>Obszar „Szkoła” obejmował organizację zajęć pozalekcyjnych (m.in. zajęcia sportowe i specjalistyczne) wraz z wyżywieniem.</p> <p>Obszar „Rodzina” obejmował działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.</p> <p>Obszar „Środowisko” to działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych. Miejskiej Grupy Konsultacyjnej i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”</p> <p>Program będzie nadal kontynuowany, jak w poprzedniej perspektywie również w trzech obszarach Szkoła- Środowisko – Rodzina.</p> <p>Działanie jego zostanie wzmocnione poprzez realizację projektów z zakresu szerokiego wsparcia osób z obszarów rewitalizacji, są to: „Stargardzkie Centrum Nauki”, „Życie bez nałogów”, „Przyjazne podwórko”, „Kultura pogranicza nie ogranicza”; „Warsztaty kreatywnego pisania dla dzieci i młodzieży. Warsztaty graffiti”; „Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka”, „Projekt aktywizacji integracji mieszkańców danej ulicy; „Szkoła Rodzenia”, „Śródmiejska świetlica podwórkowa”.</p> <p>Ponadto wiele działań skierowanych do mieszkańców Stargardu, które odbywają się na obszarach rewitalizowanych, jak kino za 1 zł, festyny m.in. z okazji Dnia Dziecka...</p>

<p>Projekt kulturalno-społeczny ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia.</p> <p>W ramach projektu organizowane były dla mieszkańców Stargardu i turystów imprezy kulturalne (koncerty, inscenizacje historyczne, festyny), imprezy sportowe, imprezy promujące zdrowie, a także o charakterze patriotycznym.</p>	<p>Projekt kulturalno-społeczny ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia</p> <p>Projekt będzie realizowany także w nowej perspektywie, w przedsięwzięcia zostaną włączone nie tylko samorządowe instytucje kultury, czy pracownicy wydziałów Urzędu Miejskiego w Stargardzie, ale również podmioty zewnętrzne, prywatne.</p>
<p>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z obszaru Starego Miasta i Śródmieścia poprzez realizację programu: „Lepsze jutro”.</p> <p>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z ww. obszarów naszego miasta polegała na:</p> <p>1) udziale uczestników w dwóch programach dla osób bezrobotnych, podczas który mieli zajęcia z doradcą zawodowym, terapeutą, radcą prawnym, pracownikiem socjalnym. Celem głównym programu było uzyskanie przez uczestników umiejętności poruszania się na rynku pracy, które przyczyniłyby się do znalezienia pracy spełniającej ich oczekiwania. W zajęciach uczestniczyło 9 osób z obszaru Śródmieścia i Starego Miasta.</p>	<p>Przedsięwzięcia planowane ze zrealizowanymi spełniają wymóg komplementarności międzyokresowej Wymienione tutaj zrealizowane projekty dotyczą szeroko pojętego wsparcia rodziny, osób z problemami, osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych, stanowić będą kontynuację działań w tym zakresie i skupiać się będą również na młodych ludziach, by zapobiegać ich dalszej marginalizacji oraz dziedziczeniu zachowań społecznych.</p>

<p>2) udziale w pracach społecznie użytecznych organizowanych w na terenie Miasta Stargard w okresie od kwietnia do grudnia 2011r. Ww. pracach z obszaru Starego Miasta i Śródmieścia wzięło udział 41 osób bezrobotnych.</p>	
<p>Przystosowanie budynku mieszkalnego przy ul. Żeglarskiej 3 na potrzeby placówki oświatowej – Dziennego Ośrodka Rehabilitacyjno-Szkolno-Wychowawczego .</p> <p>Przy ul. Żeglarskiej mieści się Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu (OREW) Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno – Wychowawczy w Stargardzie. Projekt zakładał termomodernizację budynku oraz przystosowanie go również dla osób niepełnosprawnych ruchowo, dzięki czemu zwiększyła się liczba osób mogących skorzystać z zajęć terapeutycznych oraz diagnostycznych ośrodka.</p>	<p>Gmina Miasto Stargard będzie wspierało również inicjatywy dotyczące wczesnej diagnostyki dzieci oraz projekty związane z ciążą , okresem prenatalnym dzieci świadomą rolą matki, ojca, i rodziny.</p> <p>Zgłoszone zostały projekty „Szkola rodzenia”; „Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka”.</p> <p>Projekty te wykazują komplementarność międzyokresową ponieważ na bazie Ośrodka, który powstał w poprzedniej perspektywie finansowej planuje się rozszerzenie i wzmocnienie działań opieki na matką i dzieckiem od okresu prenatalnego poprzez poród do czasu jak najwcześniejszej diagnostyki oraz w podjęcia prawidłowej rehabilitacji i terapii w tym także pomocy psychologicznej dla rodziców.</p>

<p>Modernizacja noclegowni dla osób bezdomnych – Ognisko Świętego Brata Alberta przy ul. Krasińskiego 10 w Stargardzie .</p> <p>W 2012 r. zakończono przebudowę budynku noclegowni dla bezdomnych mężczyzn - Ogniska św. Brata Alberta przy ul. Krasińskiego 10, w wyniku której nastąpiło zwiększenie powierzchni noclegowej budynku. Inwestycja umożliwiła powstanie 30 nowych miejsc noclegowych. Poprawie uległ również standard świadczonych tam usług na rzecz osób pozbawionych schronienia.</p>	<p>Przewiduje się budowę noclegowni dla osób bezdomnych na terenie miasta Stargard. Budowa noclegowni jest konieczna ponieważ liczba bezdomnych utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Natomiast liczba miejsc w noclegowniach istniejących jest niewystarczająca, zwłaszcza w kresach zimowych. Ze względu na wciąż utrzymujący się wysoki odsetek ludzi bezdomnych w Stargardzie, konieczne jest wsparcie osób zagrożonych bezdomnością. W związku z tym opracowany został model systemowych działań w zakresie przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności. Projekt będzie obejmował interwencje- zapewnienie schronienia, wyżywienia, odzieży, ubezpieczenia zdrowotnego, po integrację – mieszkalnictwo wspomagane dla osób bezdomnych, reintegrację społeczną. Budynek będzie pełnił funkcje noclegowni.</p>
<p>Przywrócenie funkcji społecznych budynku przy ul. Bolesława Limanowskiego 24 w Stargardzie poprzez: uruchomienie Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych oraz Ośrodka Szkoleniowego PCK</p>	<p>Projekt pod nazwą „Kompleksowy remont kamienicy z uwzględnieniem łamania barier architektonicznych przy ul. Bolesława Limanowskiego 24” stanowi rozszerzenie projektu z poprzedniej perspektywy. W chwili obecnej w kamienicy przy ul. Bolesława Limanowskiego 24 znajdują się dwie placówki „Dzienny Dom „Senior +” oraz „Środowiskowy Dom Samopomocy Typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych”. W ramach przedsięwzięcia planowane jest kompleksowy remont kamienicy, tak by mieszkańcy mogli czuć się bezpiecznie i komfortowo, ponadto planowane jest zagospodarowanie terenu na</p>

<p>Przedsięwzięcie polegało na wykonaniu remontu i dostosowaniu pomieszczeń pod działalność Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych. dysponujący 20 miejscami. Placówka dysponująca 20 miejscami dla osób starszych została w pełni dostosowana do potrzeb beneficjentów. W roku 2016 Placówka przekształcona została w Dzienny Dom „Senior – WIGOR”. Od roku 2017 funkcjonuje jako Dzienny Dom „Senior +”</p>	<p>ogród, którym będą opiekować się podopieczni obu domów.</p> <p>To działanie zostanie wzmocnione przedsięwzięciem pod nazwą „Dzienny Klub Seniora”, skierowany będzie do osób starszych z pewnymi dolegliwościami zdrowotnymi, zamieszkującymi samotnie lub z dziećmi. W ramach działania zapewniona zostanie wszechstronna, fachowa opieka nad osobami starszymi. Projekt ułatwi powrót na rynek pracy osobom, które dotychczas opiekowały się swoimi rodzicami, dziadkami i z tego powodu nie mogły podjąć pracy.</p> <p>Przedsięwzięcia ujęte w niniejszym programie rewitalizacji są komplementarne w stosunku do projektów już zrealizowanych. Komplementarność międzyokresowa wynika z faktu, iż przedsięwzięcia stanowią kontynuację oraz wzmocnienie działań twardych w powiązaniu z miękkimi, które będą kontynuowane przez cały czas.</p>
<p>Renowacja zabudowy kwartału ograniczonego ulicami : M. Reja, marszałka J. Piłsudskiego, J. Słowackiego, A. Mickiewicza (kwartał E).</p> <p>Projekt zakładał kompleksową modernizację kwartału E, w tym budowę budynków mieszkalno-usługowych, z mieszkaniem dostosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych, budowę ulic dojazdowych wraz z oświetleniem, odwodnieniem i elementami małej architektury oraz działania</p>	<p>Projekty z zakresu termomodernizacji , dotyczą obszarów gdzie największa jest liczba budynków o złym stanie technicznym są to projekty: „Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (ul. Wojska Polskiego 56,56a,58,58a,60, 60a, 62, 64, 64a, 66, 67, 68)”; „Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych z udziałem środków z RPO WZ 2014-2020 (ul. Bogusława IV 22, Wojska Polskiego 78</p>

termomodernizacyjne w tym likwidacja ogrzewania węglowego, działania na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczenia niskiej emisji.

Przedsięwzięcie zakładało współpracę Gminy Miasto Stargard, STBS wspólnot oraz osób prywatnych.

Rewaloryzacja kwartału C ograniczonego ulicami: marszałka J. Piłsudskiego, Środkową, Wojska Polskiego, A. Mickiewicza.

Projekt zakładał rewaloryzację kwartału poprzez przeprowadzenie remontów gruntowych lub odbudowę od podstaw kamienic z lokalami usługowymi wraz z ogólnie dostępnym parkingiem podziemnym zlokalizowanym we wnętrzu kwartału, niezbędną infrastrukturą, zagospodarowaniem w zakresie zieleni oraz małej architektury.

Przedsięwzięcie zakładało współpracę Gminy Miasto Stargard, STBS wspólnot oraz osób prywatnych.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia, m.in. powstały mieszkania dla osób niepełnosprawnych, oraz dwa mieszkania rodzinkowe, plac zabaw, lokale usługowe oraz powstał parking podziemny.

A, Marii Konopnickiej 2,3,8,10 a, b, hetmana Stefana Czarnieckiego 19.)”;

„Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w rejonie ulic Limanowskiego 6,8a., Wojska Polskiego 30,28. Piłsudskiego 92 z zagospodarowaniem terenu”; Budowa narożnej kamienicy w zabudowie plombowej ul. Bogusława IV-Warszawska”. Ponadto zgłoszone zostały projekty: „Renowacja oraz przystosowanie zabytkowego budynku na cele gospodarcze tzn. na minibrowar restauracyjny”; „Rewitalizacja podziemnej i naziemnej części Starówki w Stargardzie”;

„Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 12, 14, 16 w Stargardzie”; „Rewitalizacja budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Stargardzie”. Ponadto w ramach poprawy zagospodarowania terenów wokół tych budynków będzie realizowany projekt „Przyjazne podwórko” „Likwidacja toalet zewnętrznych i budowa toalet wewnątrz budynków w Stargardzie” Projekt ten będzie częścią projektu „Projekt aktywizacji i integracji mieszkańców danej ulicy”.

Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków i elementów zagospodarowania KPP Stargard poprzez integrację pełnionych funkcji w nowej siedzibie przy ul. Warszawskiej 29 .

W wyniku przedsięwzięcia wybudowano nowoczesną siedzibę Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie, wybudowano budynek biurowy wraz z obiektami towarzyszącymi m.in.: budynek myjni wraz z pomieszczeniem przeszukiwania pojazdów dla Wydziału Kryminalnego, budynek dla psów policyjnych i zagospodarowaniem terenu.

Oświetlenie ulic miejskich” – „Oświetlenie ul. Klasztornej, ul. Prądkki i ul. Wita Stwosza w Stargardzie .

Wybudowano oświetlenie ul. Klasztornej – ustawiono 6 słupów oświetleniowych o wysokości 5 m z oprawami 70 W oraz szafkę oświetleniową

Program modernizacji i remontów ulic w Stargardzie – Budowa drogi wewnętrznej gminnej w „Kwartale E” w Stargardzie.

Wybudowano drogę wewnętrzną w kwartale „E” z oświetleniem i odwodnieniem, utwardzono plac między

budynkami przeznaczony dla pieszych z kostki betonowej. Łączna długość drogi 259 m. Ustawiono 36 lamp oświetleniowych.

REWITALIZACJA - rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania byłego budynku Pogotowia i WKU na funkcję usługowo – handlowo - biurową położonego na działkach nr 285,286 obręb 11 w Stargardzie przy ulicy Hetmana Stefana Czarnieckiego 30-31

Przedsiębiorstwo Handlowe realizowało projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. Na realizację zadania inwestycyjnego otrzymało pożyczkę w ramach inicjatywy JESSICA. W wyniku realizacji tego przedsięwzięcia zniszczony budynek zyskał charakter usługowo-handlowo- biurowy z funkcją kulturalną.

Stargard Klejnot Pomorza- renowacja historycznej zabudowy miasta.

Projekt jest sukcesywnie realizowany od 2007 roku. Jego głównym celem jest przywrócenie historycznego charakteru oraz zagospodarowanie terenów wokół murów obronnych na szlaku „Stargard Klejnot Pomorza”. Mury obronne wraz z basztami i bramami decyzją Prezydenta RP zostały w 2010 roku wpisane na Listę Pomników Historii. Remont zabytków leżących na szlaku, w tym również kościołów oraz zabytków pozostających w prywatnych rękach ściśle jest powiązany z poprawą wyglądu i zagospodarowania przyległych terenów (parków z placami zabaw, miejscami do rekreacji oraz ścieżkami zdrowia, czy nowymi nasadzeniami).

Kontynuowany będzie projekt „Stargard Klejnot Pomorza- renowacja historycznej zabudowy miasta”.

Ze względu na bardzo zniszczoną infrastrukturę techniczną części obszaru rewitalizacji, Starówki w poprzedniej perspektywie finansowej, głównie dzięki funduszom strukturalnym udało się wyremontować i odnowić wiele budowli zabytkowych o unikatowych walorach architektonicznych i historycznych w skali co najmniej krajowej, jak również projekty związane z zagospodarowaniem parków, pogłębieniem jej funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, jak również poprawy bezpieczeństwa oraz przystosowaniem miejsc pod kątem turystycznym. Planowane są do realizacji na obszarze Starówka-Śródmieście projekty uzupełniające dotyczące zagospodarowania parków oraz ulic: „Rewitalizacja Parku Panorama”; „Rewitalizacja zieleni ulicznej: pl. Wolności, ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego, i ul. Osiedle Tysiąclecia. Budowa miejsc postojowych w pasie drogowym ul. Osiedle Tysiąclecia”; „Rewitalizacja zieleni nad Iną oraz Parku Zamkowego”; „Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego”; „Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego (okolice Amfiteatru); „Rewitalizacja Parku 3 Maja”; „Rewitalizacja Parku Popiela i Parku Jagiellońskiego”.

„Zagospodarowanie odcinka rzeki Iny jako turystycznego szlaku kajakowego”.

Projekt ten nie został w pełni zrealizowany w poprzedniej perspektywie finansowej, dlatego konieczna jest jego kontynuacja

	<p>w GPR. Celem projektu, jest stworzenie dobrej przestrzeni dla wypoczynku w oparciu o zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki Iny, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju dla działań z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.</p> <p>„Remont i modernizacja amfiteatru w Stargardzie” – projekt zakłada kompleksowy remont amfiteatru, który z racji swojego położenia pełni funkcje miejsca spacerowo- rekreacyjnego. Podczas przedsięwzięć kulturalnych budowane będą więzi społeczne, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb w zakresie dostępu do kultury oraz upowszechniania i promowania kultury lokalnej.</p> <p>Wszystkie te projekty wykazują komplementarność międzyokresową, ponieważ będą kontynuowane w zakresie dalszego polepszenia stanu technicznego budynków zabytkowych, w celu zwiększenia dostępności dla turystów i mieszkańców. Wiązać się będą z działaniami na rzecz osób objętych rewitalizacją, mianowicie organizacją festynów, koncertów, imprez sportowych, happeningów etc.</p> <p>Wiązać się będą, m.in. z projektem „Projekt kulturalno-społeczny ożywienia Starego Miasta i Śródmieścia”.</p> <p>Spichlerz- projekt przewiduje kompleksowy remont dawnego średniowiecznego spichlerza z utworzeniem</p>
<p>Renowacja i remont elewacji kościoła pw. NMP Królowej Świata w Stargardzie</p> <p>Kościół pw. NMP w Stargardzie pod względem architektonicznym ma rangę europejską, został wpisany wraz z zespołem plebanii na Listę Pomników Historii w 2010 r. Od wielu lat prowadzone są sukcesywnie prace remontowe i konserwatorskie by przywrócić dawna świetność budowli.</p>	
<p>Dwa miejsca z historią – przebudowa i rozbudowa obiektu Bastei w Stargardzie oraz tworzenie funkcji muzealnych w Klasztorze Franciszkanów w Neubrandenburgu i Bastei w Stargardzie</p> <p>2013 r. zakończony został remont obiektu Bastei w Stargardzie. Przedsięwzięcie polegało na stworzeniu w obu partnerskich obiektach muzealnych nowoczesnych wystaw multimedialnych, w tym celu w Stargardzie wyremontowano</p>	

<p>i dostosowano również dla osób niepełnosprawnych Bastej, wyremontowano mury obronne na odcinku Basteja- Brama Pyrzycka, zagospodarowano teren wokół oraz wyremontowano ulicę Prezydentów wraz z miejscami parkingowymi oraz oświetleniem.</p>	<p>przestrzeni dla stowarzyszeń w celu prezentacji ich dorobku oraz różnych iwentów o charakterze społeczno-kulturalnym.</p>
<p>Bramy, które łączą - Brama Wałowa w Stargardzie i Brama Młyńska w Bernau.</p> <p>W ramach projektu przeprowadzono prace remontowo – budowlane, mające na celu przywrócenie Bramie Wałowej dawnej świetności i przystosowanie jej do prowadzenia działalności kulturalnej. Zabytkowa budowla stała się siedzibą Stowarzyszenia Miłośników Sztuk Plastycznych "Brama". Organizowane są tam wystawy artystów-plastyków m.in. ze Stargardu oraz Niemiec.</p>	<p>„Stargardzkie Centrum Nauki” - Przedsięwzięcie skierowane jest do mieszkańców Stargardu (m.in. uczniów, seniorów, rodzin), zwłaszcza do mieszkańców rewitalizowanego obszaru, z grup marginalizowanych, w celu integracji społecznej. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne lokalnej społeczności. W wyniku realizacji powstanie miejsce rozwoju i pracy interaktywnych środowisk nauczania. SCN umożliwi wzbogacenie wiedzy uzyskanej w szkołach (w odpowiedzi na diagnozy potrzeb przeprowadzane w szkołach) oraz rozwijanie myślenia i kreatywności. Przyczyni się do wyrównania luk społecznych w zakresie nauczania i korzystania z technologii wśród społeczności lokalnych, zwłaszcza obszarów rewitalizowanych. Przedsięwzięcia ma powstać w kamienicy przy ul. Bolesława Chrobrego 21.</p> <p>„Trasa Muzealna – Rewaloryzacja zabytkowego systemu umocnień obronnych miasta Stargard, stanowiących Pomnik Historii wraz z nadaniem ich nowych funkcji</p>

„Zagospodarowanie odcinka rzeki Iny jako turystycznego szlaku kajakowego”.

Projekt ten nie został w pełni zrealizowany w poprzedniej perspektywie finansowej, dlatego konieczna jest jego kontynuacja w GPR. Celem projektu, jest stworzenie dobrej przestrzeni dla wypoczynku w oparciu o zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki Iny, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju dla działań z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.

Piwnica Artystyczna - modernizacja kotłowni w Stargardzkim Centrum Kultury

W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstała wielofunkcyjna sala

kulturalnych” - Przedsięwzięcie zakłada remont, przebudowę i rozbudowę zabytkowych obiektów wchodzących w skład Trasy Muzealnej wraz z zagospodarowaniem terenu w sąsiedztwie tych obiektów. W tym zakresie przewiduje się wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych oraz prace inwestycyjne. Przewiduje się również niezbędne dla realizacji projektu zakupy inwestycyjne, które wpłyną na podniesienie jakości odbioru kultury przez uczestników wydarzeń kulturalnych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju turystyki, poprawy dostępu do kultury, rewitalizacji zdegradowanego obszaru co niewątpliwie wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jak również pozwoli na szeroki dostęp do kultury osobom z obszarów rewitalizacji, poprawi bezpieczeństwo korzystania z obiektów.

Wszystkie działania planowane do realizacji w GPR, są kontynuacją projektów z poprzedniej perspektywy, występuje pomiędzy nimi komplementarność między okresowa. Wszystkie przedsięwzięcia są wynikiem przemyślanej polityki Gminy Miasto w zakresie infrastruktury kulturalnej, czy społecznej, wynikają z diagnozy potrzeb wykonanej w LPR, wszystkie przedsięwzięcia tworzą jedną całość.

multimedialna dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, dzięki czemu umożliwiono również tej grupie osób korzystanie z oferty kinowej SCK w Stargardzie.

Remont konserwatorski Młodzieżowego Domu Kultury w Stargardzie.

Inwestycja polegała na kompleksowym remoncie budowlano-konserwatorskim zabytkowej willi i przystosowaniu tego obiektu kultury również dla osób niepełnosprawnych, wykonano również zagospodarowanie terenu wokół budynku. Obiekt zaspokaja potrzeby mieszkańców, w tym z obszarów rewitalizacji w zakresie zajęć pozalekcyjnych. Stanowi alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.

Przystosowanie przestrzeni publicznej dla potrzeb małego i średniego biznesu

W ramach tego działania realizowana była modernizacja i wykonanie nowej infrastruktury technicznej, która zmieniła wizerunek obszaru poprzemysłowego i przystosowała go do obecnych oczekiwań przedsiębiorców.

Poza obszarem rewitalizacji Śródmieście Starówka znajduje się siedziba Funduszu Poręczeń Kredytowych, Stargardzkiej Agencji Rozwoju Lokalnego oraz Stargardzkiej Izby Gospodarczej, będą realizowane w nowej perspektywie finansowej działania mające bezpośredni wpływ na obszar rewitalizacji, będą to projekty zgłoszone przez FPK: „**Moja firma – mój biznes**” oraz „**Wzrost kwalifikacji pracowników i osób poszukujących zatrudnienia na rynku stargardzkim**”. Będą to kompleksowe działania na rzecz osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, m.in. poprzez udzielanie bezzwrotnych dotacji, doradztwo, szkolenia oraz przyznanie pożyczek na utworzenie własnej działalności. Projekty te będą wspierane działaniami przez podmioty zewnętrzne „**Poznaj swoje możliwości, czyli z doradca zawodowym za Pan Brat**”, oraz projekt zgłoszony przez Urząd Miejski „**ABC Przedsiębiorczości**”, projekt skierowany będzie do młodzieży z obszaru kryzysowego w celu poprawy umiejętności interpersonalnych poprzez zastosowanie multimedialnych technik nauczania z zakresu nowoczesnej ekonomii, przedsiębiorczości by poprawić konkurencyjność uczniów w dalszym procesie kształcenia oraz na rynku pracy.

Projekt, pod nazwą: „**Utworzenie spółdzielni socjalnej o profilu działania gastronomia i browarnictwo i odbudowa na ten cel oficyny nr 3 przy Rynku Staromiejskim w Stargardzie**”. Przedsięwzięcie będzie pozytywnie wpływało na działania z zakresu rewitalizacji będą działania gospodarcze z zakresu ekonomii społecznej zgłoszone przez podmiot prywatny, będzie to produkcja różnych gatunków piw, praca w mini browarze i restauracji, w tym celu ma

	<p>zostać odbudowana oficyna kamienicy nr 3 przy Rynku Staromiejskim.</p> <p>Jako kontynuacja został zgłoszony przez SARL sp. z o.o. projekt pod nazwą „Przystosowanie infrastruktury terenu byłych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego dla potrzeb małego i średniego biznesu”. Przedsięwzięcie to zakłada dalszą modernizację infrastruktury technicznej tego terenu, ponadto planowana jest organizacja targów przedsiębiorczości.</p> <p>Projekt pod nazwą „Szkoła przedsiębiorczości. Stworzenie zaplecza edukacyjnego dla młodzieży przy miejskim browarze restauracyjnym”, zakłada utworzenie dla młodzieży z obszarów wykluczonych zaplecza wiedzy praktycznej w zakresie funkcjonowania browaru restauracyjnego. Działania podjęte w ramach projektu: stworzenie grup tematycznych o zróżnicowanym profilu zainteresowań: gastronomia, zarządzanie, produkcja chleba, warzenie piwa, księgowość, kultura i rozrywka; dostosowanie zaplecza w celu prowadzenia stażu. Oddelegowanie osób do opieki nad młodzieżą. W praktykach będą mogły wziąć udział osoby, które zdały egzamin dojrzałości oraz młodsze, zainteresowane pracą w okresie wakacji.</p> <p>Projekt pod nazwą „Modernizacja i remont dawnego hotelu Staromiejskiego wraz z zagospodarowaniem terenu”, zakłada remont oraz przebudowę budynku pełniącego funkcję hotelu. Budynekowi, który obecnie znajduje się w stanie degradacji zostanie nadana nowa linia architektoniczna, przebudowana zostanie również przestrzeń wokół obiektu. W nowo</p>
--	---

otwartym hotelu planuje się zatrudnienie ok. 20 osób (z obszaru rewitalizacji) oraz uruchomienie praktyk zawodowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Przedsięwzięcia ujęte w GPR dla Gminy Miasto Stargard spełniają wymóg komplementarności międzyokresowej z projektami już zrealizowanymi, jednak by ożywić gospodarczo procesy rewitalizacji należało je bardziej wzmocnić, poprzez włączenie i bezpośrednie zaangażowanie podmiotów prywatnych, przedsiębiorców. Wszystkie te działania będą stanowić kontynuację aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, będą stanowić kontynuację w zakresie poprawy sytuacji na stargardzkim rynku pracy, na obszarze Śródmieście Starówka charakteryzującym się wysokim natężeniem bezrobocia i innych związanych z tym problemów społecznych.

5.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania oznacza, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Strukturalny i innych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania. W związku z powyższym w ramach listy planowanych podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych, program rewitalizacji zawiera zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, programy społeczno-aktywizujące, społeczno-gospodarcze. Zapewnia tym samym koncentrację celów, ich wzajemne powiązanie i synergię. Należy podkreślić, że realizacja GPR dla Miasta Stargard nie opiera się tylko na środkach zewnętrznych, ale w dużej mierze na środkach własnych Gminy Miasto Stargard oraz zaangażowaniu środków finansowych prywatnych (np. w przypadku remontu starej kamienicy przy ul. Bolesława Krzywoustego z przeznaczeniem na minibrowar, wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, sportowych). Stąd też należy uznać, że niniejszy program rewitalizacji spełnia wymóg komplementarności źródeł finansowania i środki zewnętrzne stanowią jedno z narzędzi realizacji procesów rewitalizacji w Stargardzie.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasto Stargard na liście projektów rekomendowanych przez Gminę Miasto Stargard do dofinansowania w ramach RPO WZ 2014-2020 znajduje się min. 30 % projektów, które zostały zgłoszone przez partnerów prywatnych i społecznych oraz te, które będą powierzane podmiotom społecznym do realizacji. Również wartość środków przewidzianych dla partnerów społecznych i prywatnych nie będzie mniejsza niż 30 % kwoty przeznaczonej na realizację projektów rewitalizacji.

Tabela 23 Harmonogram działań rewitalizacyjnych

[illegible]

		Harmonogram realizacji przedsięwzięć na obszarze przewidzianym do rewitalizacji Śródmieście Starówka - wykres Gantta																																															
		Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023				2024				2025				2026									
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4										
Projekty uzupełniające	Sfera społeczna	31	Laboratorium Życia																																														
		32	Mamo, Tato to Ja - szkoła rodzenia																																														
	Gospodarka	33	Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji piwa i chleba w regionalnym minibrowarze																																														
		34	Rewitalizacja zieleni nad Iną oraz parku Zamkowego																																														
	Infrastruktura, przestrzeń	35	Rewitalizacja Parku Popieła i Parku Jagiellońskiego																																														
		36	Rewitalizacja Parku Panorama																																														
		37	Rewitalizacja zieleni ulicznej: pl. Wolności, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, i ul. Osiedle Tysiąclecia. Budowa miejsc postojowych w pasie drogowym ul. Osiedle Tysiąclecia.																																														
		38	Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego																																														
		39	Rewitalizacja zieleni w Parku Bolesława Chrobrego (okolice Amfiteatru)																																														
		40	Rewitalizacja Parku 3 Maja																																														
		41	Rewitalizacja podziemnej i naziemnej części Starówki w Stargardzie																																														
		42	SPICHRZ																																														

Tabela 24 Możliwości dofinansowania działań rewitalizacyjnych

Lp.	Wnioskodawca	Zakres wsparcia	Źródło	% dofinansowania	Obszar
1.	Instytucje rynku pracy zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: - publiczne służby zatrudnienia, - ochotnicze Hufce Pracy, - agencje zatrudnienia, - instytucje szkoleniowe, - instytucje dialogu społecznego - instytucje partnerstwa lokalnego	Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych w urzędzie pracy) poprzez: 1. instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne), 2. instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji, 3. instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu	POWER Oś Priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	95%	<i>Animacja społeczna</i>

		doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców.			
2.	Ze względu na specyfikę Działania 4.1, w którym przewiduje się realizację projektów ze wszystkich celów tematycznych EFS, każdorazowo typ beneficjenta jest określany w kryteriach wyboru projektów dla poszczególnych konkursów zawartych w Rocznym Planie Działania.	<p>Makro-innowacje – opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki i praktyki nowych rozwiązań w zakresie następujących tematów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przerwanie procesu dziedzicznego ubóstwa na obszarach zdegradowanych; 2. środowiskowy system zabezpieczenia opieki w planowaniu przyszłości osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną; 3. empowerment (upodmiotowienie) w obszarze zintegrowanych usług aktywizacji zawodowej i społecznej oraz usług opiekuńczych i asystenckich. 	<p>POWER Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa</p> <p>Działanie 4.1 Innowacje społeczne</p>	97%	<i>Animacja społeczna</i>
3.	Ze względu na specyfikę Działania 4.1, w którym przewiduje się realizację projektów ze wszystkich celów tematycznych EFS, każdorazowo typ	<p>Makro-innowacje – opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki</p>	<p>POWER Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa</p> <p>Działanie 4.1 Innowacje społeczne</p>	97%	<i>Animacja społeczna</i>

	beneficjenta jest określany w kryteriach wyboru projektów dla poszczególnych konkursów zawartych w Rocznym Planie Działania.	i praktyki nowych rozwiązań w zakresie następujących tematów: 1. innowacje edukacyjne - zwiększenie dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy z uwzględnieniem oczekiwań społeczności szkolnej, 2. nowe formy dostępu do profilaktyki i usług zdrowotnych dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym na terenach o ograniczonym dostępie do usług, 3. innowacje demokratyczne w zarządzaniu i wzmacnianiu wspólnot samorządowych.			
4.	- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne jst, - osoby prawne jst,	Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej	RPO II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA 2.5 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej 2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	85%	<i>Animacja przestrzenna</i>
5.	- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,	Kompleksowa głęboka modernizacja	RPO II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	85%	<i>Animacja przestrzenna</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki organizacyjne jst, - TBS, - wspólnoty mieszkaniowe, - spółdzielnie mieszkaniowe, - organizacje pozarządowe, 	energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych	2.7 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych 2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego		
6.	<p>Podmioty, które nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju Przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek,</p>	<p>TYP 1: Kompleksowe wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w jej zakładaniu i prowadzeniu poprzez:</p> <p>a) przyznanie pożyczki na utworzenie działalności gospodarczej,</p> <p>b) doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, c) szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania pożyczki , w okresie do 12 miesięcy, od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej,</p> <p>d) przyznanie pożyczki na utworzenie dodatkowego miejsca pracy w ramach założonej działalności</p>	<p>RPO VI RYNEK PRACY</p> <p>6.4 Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe</p>	85 %	<i>Animacja gospodarcza</i>

		gospodarczej (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu)			
	<p>Typ projektu 1:</p> <p>- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,</p> <p>– podmioty ekonomii społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,</p> <p>– podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.</p>	<p>1. Kompleksowe programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym obejmujące następujące typy operacji:</p> <p>a) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej,</p> <p>b) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin osób niepełnosprawnych w ramach usług Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,</p> <p>c) Kompleksowe programy, realizowane na podstawie indywidualnych planów</p>	<p>RPO</p> <p>VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p> <p>7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej</p>	<p>Typ projektu 1 i 3: 85% UE + 10% budżetu państwa.</p> <p>Typ projektu 2: 85%</p>	<p><i>Animacja społeczna</i></p>

	<p>Typ projektu 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej, – powiatowe centra pomocy rodzinie 	<p>działań, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usługi wspierające aktywizację zawodową w tym m.in.: finansowanie trenera pracy, doradcy zawodowego, – Poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, – Kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji, zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy, – Poradnictwo zawodowe, – Pośrednictwo pracy, – Zatrudnienie <p>wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Staże i praktyki zawodowe; 			
--	--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – Subsydiowane zatrudnienie, – Skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ, – Usługi przewyżające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego, – Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia); specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej, – Jednorazowy dodatek relokacyjny. <p>2. Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:</p> <p>a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,</p> <p>b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia</p> <p>c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy,</p> <p>d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub</p>			
--	--	--	--	--	--

		powodujących oddalenie od rynku pracy.			
7.	<p>Typ projektu 3:</p> <p>- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.).</p>	<p>TYP 3: Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach Rewitalizowanych</p> <p>Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych- Schemat A dot. wsparcia na przygotowanie lub aktualizację lokalnych programów rewitalizacji, schemat B dot. wsparcia we wdrażaniu projektów zapisanych w LPR.</p> <p>Zaplanowana rewitalizacja w ramach PI 9i będzie polegała na animacji lokalnych środowisk – skierowanie do wybranych gmin - animatora, którego zadaniem będzie pomoc w partycypacyjnym przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR), a następnie wsparcie lokalnych społeczności przy wdrażaniu LPR-u. Działania te będą ściśle powiązane z działaniami</p>	<p>RPO</p> <p>VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p> <p>7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej</p>	<p>Typ projektu 1 i 3: 85% UE + 10% budżetu państwa.</p>	<p><i>Animacja społeczna, gospodarcza i przestrzenna</i></p>

		w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9b			
8.	<p>- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,</p> <p>– podmioty Ekonomii Społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, – podmioty integracji społecznej (w tym: centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej),</p> <p>– podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.</p>	<p>TYP 1: Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej, tj. Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Zakładów Aktywności Zawodowej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza)</p>	<p>RPO VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p> <p>7.2 Usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w KIS, CIS, ZAZ, WTZ.</p>	85%	<i>Animacja społeczna</i>
9.	<p>Wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.).</p>	<p>TYP 1:</p> <p>Szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych)</p>	<p>RPO VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p> <p>7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)</p>	85%	<i>Animacja społeczna</i>

		<p>potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym i/lub spółdzielni socjalnej, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym)</p> <p>TYP 2: Przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy – zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</p> <p>TYP 3: Wsparcie pomostowe – wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego/spółdzielni socjalnej w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy, kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych.</p>			
10.	<p>– jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (pomocy społecznej; wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej),</p> <p>– organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług społecznych użyteczności publicznej,</p> <p>– podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, statutowo</p>	<p>Świadczenie usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności w tym:</p> <p>TYP 1: Rozwój usług asystenckich</p>	<p>RPO VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p> <p>7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym</p>	85%	<i>Animacja społeczna</i>

	<p>świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>(skierowanych do osób z niepełnosprawnościami) i opiekuńczych (skierowanych do osób niesamodzielnych)</p> <p>TYP 2: Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej</p> <p>TYP 3: Wsparcie dla świadczenia i rozwoju usług w mieszkaniach wspomaganych w tym tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących w mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu</p>				
11.	<p>- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst, – przedsiębiorcy,</p>	<p>TYP 1: Kompleksowa realizacja działań na podstawie planów rewitalizacji</p>	<p>RPO IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej,</p>	85%	<p><i>Animacja przestrzenna</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> – organizacje pozarządowe, – jednostki sektora finansów publicznych, – kościoły i związki wyznaniowe, – spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS – instytucje kultury, – osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 	<p>obszarów zdegradowanych jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru</p> <p>W ramach projektu wspierane będą m. in:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowa lub adaptacja zdegradowanych budynków i obiektów, zwłaszcza związanych z byłymi PGR-ami, – zagospodarowanie lub zmiana zagospodarowania terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji: społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych. 	gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich		
12.	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, domy kultury), - urzędy, - organizacje pozarządowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania młodzieży - projekty trójstronne - podróże do miejsc pamięci - programy specjalistyczne, praktyki - publikacje i projekty „4X3” – prosta sprawa - przygotowanie i podsumowanie projektu 	PNWM	95%	<i>Animacja społeczna</i>

13.	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, domy kultury), - urzędy, - organizacje pozarządowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - działania z zakresu kultury, sportu, turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych 	Konkursy w ramach zadań publicznych	Ok. 90%	<i>Animacja społeczna</i>

6. Partycypacja społeczna

Gmina Miasto Stargard od wielu lat z sukcesem prowadzi procesy rewitalizacji na obszarze miasta, dzięki czemu udało się wiele zrealizować zwłaszcza w tkance przestrzennej miasta, jak również poprzez działania w sferze społecznej.

18 listopada 2015 weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która umożliwia kontynuowanie podjętych działań zawartych w Lokalnych Programach Rewitalizacji. Rada Miejska w Stargardzie w dniu 26 stycznia 2016 r. podjęła uchwałę nr XV/175/2016 w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru kryzysowego na podstawie diagnozy z Lokalnego Programu Rewitalizacji, oraz uchwałę nr XV/176/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Stargard na lata 2016-2026”. W związku z powyższym rozpoczęły się prace na przekształceniu LPR w GPR zgodnie z ustawą o rewitalizacji.

Narzędzia partycypacji społecznej zastosowano na każdym etapie sporządzenia oraz zaplanowano w procesie wdrażania do realizacji GPR, ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, inicjatywę lokalną (m.in. nabór pomysłów na projekty poprzez kartę projektową).

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych narzędzi partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia.

Od samego początku i na każdym etapie tworzenia dokumentu włączani byli różni interesariusze zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji:

1. Mieszkańcy Stargardu, w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji.
2. Przedstawiciele Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., wspólnoty mieszkaniowe.
3. Przedsiębiorcy zrzeszeni w Stargardzkiej Izbie Gospodarczej, inni przedsiębiorcy z terenu obszaru rewitalizacji.
4. Przedstawiciele organizacji pozarządowych o charakterze społecznym, kulturalnym, sportowym, edukacyjnym oraz inne, przedstawiciele OWES-u, Caritas, Centrum Integracji Społecznej.
5. Przedstawiciele placówek oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Stargardzie.
6. Służby: Straż Miejska, przedstawiciele Zakładu karnego w Stargardzie.
7. Miejskie instytucje kultury jak: Muzeum Archeologiczno-Historyczne, Książnica Stargardzka, Stargardzkie Centrum Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury.
8. Przedstawiciele jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Stargard: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o., Fundusz Porąceń Kredytowych.
9. Przedstawiciele WUP i PUP, WFOŚiGW w Szczecinie.
10. Przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego w Stargardzie.
11. Przedstawiciele biur i wydziałów Urzędu Miejskiego w Stargardzie.

Działania informacyjne dotyczące zagadnień związanych z rewitalizacją trwały już od stycznia 2016 r. Pierwsze spotkanie odbyło się w styczniu 2016 roku uczestniczyli w nim przedstawiciele Urzędu Miejskiego, Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie,

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie, Powiatowego Urzędu Pracy, Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, Sądu Rejonowego w Stargardzie, Zakładu Karnego w Stargardzie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Centrum Socjalnego „Caritas”.

17 lutego 2016 roku Zarządzeniem nr 80/2016 Prezydenta Miasta Stargard został powołany Zespół ds. rewitalizacji, którego zadaniem były prace nad przekształceniem Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminny Program Rewitalizacji zgodny z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku; w skład ww. zespołu weszli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Stargardzie; Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie (MAH) oraz Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

W celu propagowania idei rewitalizacji i wyłonienia liderów na obszarach kryzysowych pracownicy Urzędu Miejskiego w Stargardzie i MAH zorganizowali grę miejską pn. „W kamienicy dziurka - spójrz widzieć podwórka”. Odbędzie się ona w marcu 2016 r. Gra miała na celu zachęcenie mieszkańców do udziału w planowanych konsultacjach oraz pokazaniu, że warto uczestniczyć w życiu miasta i że głos każdego mieszkańca się liczy.

Formy oraz terminy spotkań zostały upublicznione w formie obwieszczenia Prezydenta Miasta Stargard, na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Stargardzie, w prasie lokalnej, oraz na BIP Urzędu miejskiego w Stargardzie.

O wszystkich spotkaniach informowano poprzez audycje radiowe w Radiu Stargard, stosowne informacje umieszczone zostały w zakładce KOMUNIKATY na stronie www.stargard.pl oraz poprzez plakaty z informacjami, które znajdowały się w autobusach komunikacji MZK Stargard. Na obszarach rewitalizacji roznoszono również ulotki na klatkach schodowych w budynkach mieszkalnych z informacją o spotkaniach i terminach.

Terminy, formy i tryby konsultacji:

1. Spotkanie z mieszkańcami Stargardu: Obszar Śródmieście Starówka.
Termin spotkania: 05.05.2016 r.
Miejsce: Szkoła Podstawowa nr 3, ul. B. Limanowskiego 7, Stargard godz. 17.00.
2. Spacer studyjny: Obszar Śródmieście Starówka, po spotkaniu z mieszkańcami.
3. Spotkanie z mieszkańcami Stargardu: Obszar Śródmieście Zachód i Obszar Poprzemysłowy.
Termin spotkania: 06.05.2016 r.
Miejsce: Hotel 104, ul. I Brygady 1, Stargard, godz. 17.00.
4. Spacer studyjny: Obszar Śródmieście Zachód i Obszar Poprzemysłowy po spotkaniu z mieszkańcami.
5. Spotkanie z mieszkańcami Stargardu: Obszar Powojkowy (Osiedle Lotnisko).
Termin spotkania: 09.05.2016 r.
Miejsce: Zespół Szkół nr 5, ul. Jana Śniadeckiego 4-6, Stargard, godz. 17.00.
6. Spacer studyjny: Obszar Powojkowy (Osiedle Lotnisko), po spotkaniu z mieszkańcami.
7. Wyjazd studyjny dla przedsiębiorców i osób zainteresowanych do spółdzielni socjalnej w Świdwinie.
Termin wyjazdu: 11.05.2016 r.
8. Ankiety (Karty Przedsięwzięcia) zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Stargardzie: <http://www.stargard.pl/Lokalny-Program-Rewitalizacji-Miasta>.

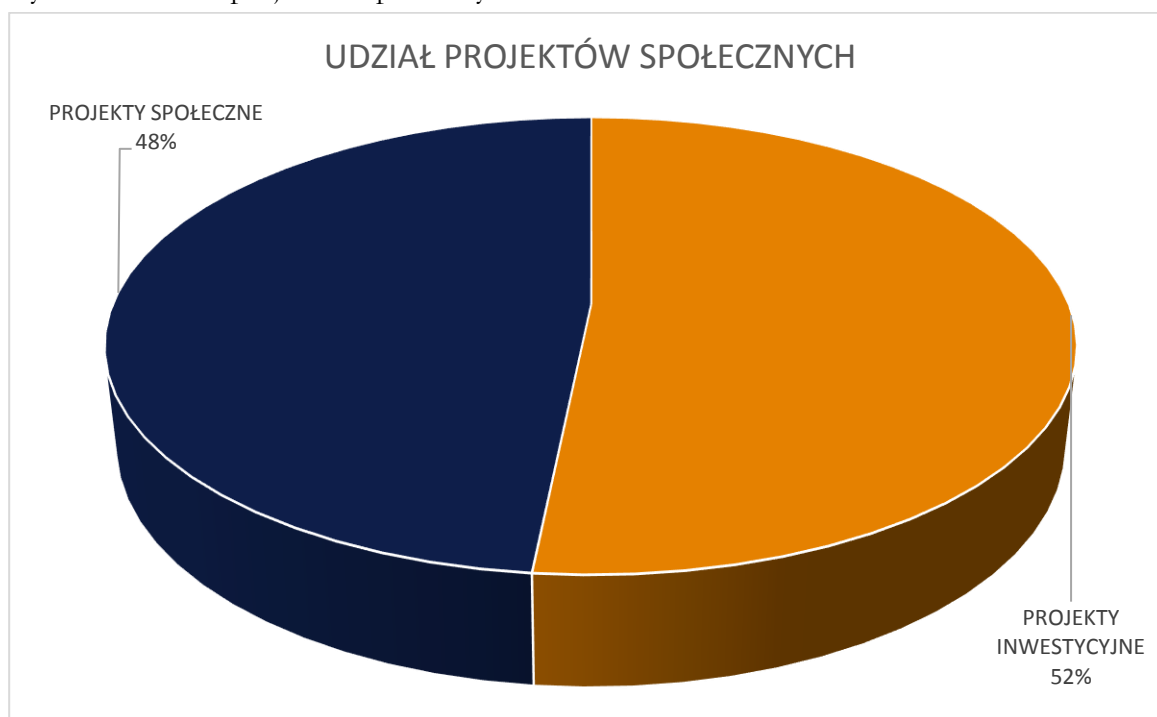
Przy opracowywaniu projektu Gminnego Programu Rewitalizacji wzięto pod uwagę wnioski, zgłoszenia oraz uwagi mieszkańców (załącznik 3. Raport z konsultacji społecznych). Projekt podlega konsultacjom i opiniowaniu zgodnie z ustawą o rewitalizacji.

1. Zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej na formularzach zgłaszania uwag, na adres Urzędu Miejskiego w Stargardzie.
 2. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami - 19.04.2017 r. godz. 17.00, sala 108 Stargardzkie Centrum Kultury.
- Projekt GPR znajduje się na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Stargardzie, w zakładce KOMUNIKATY oraz <http://www.stargard.pl/Rewitalizacja-Konsultacje>.
(zał. 4. raport z konsultacji projektu GPR).

Wykres 10 Udział projektów w poszczególnych sferach

Wykres 11 Udział projektów społecznych

Wykres 12 Udział sektora prywatnego i pozarządowego

6.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Specjalna Strefa Rewitalizacji - Na całym obszarze rewitalizacji, czyli na obszarze Śródmieście Starówka w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, dopuszcza się, ustanowienie Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją Ustawy – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej w Stargardzie.

III. Część wdrożeniowa

1. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja

1.1. System wdrażania

Pierwszym etapem wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Miejskiej. Ewentualność nowelizacji dokumentu również wiązała się będzie z przyjęciem odpowiedniej uchwały. Wszelkie dokumenty ewaluacyjne, sprawozdania z realizacji inwestycji oraz sprawozdania okresowe realizacji Programu będą adresowane do Rady Miejskiej.

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiązać się będzie z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania, a także monitoring i ocenę programu. Głównym zadaniem organów Miasta Stargard w zarządzaniu Gminnym Programem Rewitalizacji jest jego ukierunkowanie, uchwalenie, kontrolowanie i ocena.

Ze względu na cel i charakter Gminny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowaniu nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno- gospodarczej Gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców obszarów kryzysowych, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

W ramach realizacji założeń GPR powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Prezydenta Miasta Stargard. Zasady powołania i funkcjonowania zostaną określone Zarządzeniem Prezydenta Miasta Stargard, w terminie do 3 miesięcy od momentu uchwalenia GPR przez Radę Miejską w Stargardzie, zgodnie z art. 7 Ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 r. Komitet Rewitalizacji współpracował będzie z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz innymi Wydziałami Urzędu Miejskiego oraz instytucjami zaangażowanymi w procesy rewitalizacji w Stargardzie, m.in. spółkami miejskimi, Książnicą Stargardzką, Młodzieżowym Domem Kultury, Muzeum Archeologiczno-Historycznym Stargardzkim Centrum Kultury oraz organizacjami pozarządowymi skupionymi w Stargardzkim Centrum Organizacji Pozarządowych, Strażą Miejską, Policją, MOPS, PCK, „Caritas”. Będą to podmioty bezpośrednio lub pośrednio związane z samorządem miejskim. Powyższe powiązania przelożą się na wyższą skuteczność realizacji procedur związanych z wdrażaniem procesów rewitalizacji oraz jego późniejszą oceną i ewaluacją. W celu przejrzystej i efektywnej współpracy wszystkich podmiotów zostanie wybrany jeden koordynator z Biura Strategii Miasta, który będzie czuwał nad procedurami prawnymi i nad współpracą pomiędzy Zespołem ds. rewitalizacji, Komitetem Rewitalizacji oraz wszystkimi podmiotami biorącymi udział w procesach rewitalizacji.

1.2. System monitoringu i oceny oraz modyfikacji programu

Komitet Rewitalizacji jako koordynator i inicjator współpracy pomiędzy interesariuszami z obszaru poddawanego rewitalizacji odpowiedzialny będzie za zapewnienie partycypacji społecznej w zakresie projektów rewitalizacyjnych. Pozwoli to społeczności lokalnej na aktywny udział w kształtowaniu przestrzeni wokół siebie, a także działanie na rzecz własnych interesów. Ponadto społeczność lokalna jest w stanie dostarczyć istotnych i rzetelnych informacji nt. potrzeb i problemów na obszarze, które są trudne lub wręcz niemożliwe do wychwycenia podczas przeprowadzania wstępnych analiz. Należy zatem umożliwić wymianę informacji i dyskusję o tym, jaki kształt powinna przybrać rewitalizacja. W dialogu powinno uczestniczyć jak najwięcej podmiotów zainteresowanych udziałem w Programie: organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, przedsiębiorcy, spółdzielnie, mieszkańcy miasta Stargard. Partycypacja społeczna będzie polegała na organizowaniu spotkań w terenie tzw. spacerów studyjnych, spotkania dyskusyjne na bieżąco w sytuacjach ewentualnych problemów, ankiety, konsultacje poprzez upublicznianie informacji z realizacji GPR na stronie BIP Gminy Miasto Stargard, w lokalnej prasie, organizacja imprez społecznych mających na celu aktywizację mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Przez monitoring rozumiemy obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. Prowadzenie monitoringu pozwoli na zidentyfikowanie problemów, czy trudności we wdrażaniu GPR. System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie umożliwiał dokonywanie obiektywnych pomiarów poszczególnych wskaźników w przyjętych odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć. Taka wewnętrzna kontrola będzie polegała na ocenie skuteczności i terminowości realizacji poszczególnych zadań, dla których został określony harmonogram. Monitoring będzie odbywał się co roku, przygotowywane będzie przez koordynatora sprawozdanie ze stopnia realizacji przedsięwzięć (pod kątem rzeczowym), ale również pod kątem finansowym. Wprowadzona zostanie również kontrola końcowa, która ustali czy założone cele zostały osiągnięte. Przez cały czas realizacji GPR monitoring procesu rewitalizacji prowadzony będzie na dwóch płaszczyznach: strategicznej – czyli całego Programu oraz operacyjnej – czyli poszczególnych przedsięwzięć.

Badane będą wskaźniki, ich częstotliwość badania będzie zależała od rodzaju i stopnia realizacji zadania. Raz na trzy lata dokonywana będzie ewaluacja, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji. Podstawą wdrażania, monitoringu, ale również oceny tego dokumentu będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji, który umożliwi Komitet Rewitalizacji oraz spotkania z mieszkańcami i wsłuchiwanie się w ich potrzeby, ale także aktywne angażowanie ich w procesy rewitalizacji.

Tabela 25 Monitoring wskaźników osiągnięcia celów Gminnego Programu Rewitalizacji

Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa dla obszaru rewitalizacji	Wartość docelowa dla obszaru rewitalizacji	Źródło danych
I. Animacja spójności społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze Śródmieście Starówka	1037	890	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie
	Liczba osób w nałogach na obszarze Śródmieście Starówka	80	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie
	Liczba osób korzystających z dodatku mieszkaniowego na obszarze Śródmieście Starówka	333	285	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie
	Liczba osób bezdomnych zarejestrowanych na obszarze Śródmieście Starówka	130	111	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie, Centrum Integracji Społecznej
	Liczba przestępstw na obszarze Śródmieście Starówka	194	160	Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie

	Liczba osób korzystających z dożywiania na obszarze Śródmieście Starówka	968	820	Urząd Miejski w Stargardzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
	Liczba osób poniżej kryterium dochodowości na obszarze Śródmieście Starówka	928	796	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, Urząd Miejski w Stargardzie
II. Animacja spójności gospodarczej	Liczba przedsiębiorstw na obszarze Śródmieście Starówka	1306	1511	Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o.,
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na obszarze Śródmieście Starówka	747	640	PUP Stargard
	Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców na obszarze Śródmieście Starówka	8,18	9,47	Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o., PUP Stargard
III. Animacja spójności przestrzennej	Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z oferty instytucji kulturalno-edukacyjnych na obszarze Śródmieście Starówka	2300	5000	Instytucje kultury: Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury
	Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z oferty rekreacyjno-wypoczynkowej na obszarze Śródmieście Starówka	1200	3000	Stargardzka Organizacja Turystyczna, Centrum Informacji Turystycznej,

				organizacje pozarządowe
	Ilość powstałych miejsc świadczenia usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowo- rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka	4	7	Urząd Miejski w Stargardzie

Spis tabel

Tabela 1 Zasoby mieszkaniowe roku 2014	15
Tabela 2 Szacunkowe nakłady na remonty budynków i lokali mieszkalnych w Stargardzie – stan na 31.12.2016 r.....	16
Tabela 3 Sieć wodociągowa w Stargardzie	17
Tabela 4 Sieć kanalizacyjna w Stargardzie	17
Tabela 5 Sieć gazowa w Stargardzie – stan na 31.12.2016 r.....	19
Tabela 6 Energetyka ciepła w Stargardzie	20
Tabela 7 Sprzedaż ciepła w 2016 r. na podstawie danych PEC Sp. z o.o.	20
Tabela 8 Ulice wchodzące w obszar rewitalizacji Śródmieście Starówka.	49
Tabela 9 Liczba ludności w roku 2015.....	53
Tabela 10 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	54
Tabela 11 Liczba osób bezrobotnych w Stargardzie	57
Tabela 12 Zestawienie zaległości w zasobie komunalnym Śródmieście Starówka w latach 2014-2016.....	58
Tabela 13 Liczba eksmisji w latach 2014-2016	59
Tabela 14 Liczba przestępstw w Stargardzie.....	60
Tabela 15 Wyniki egzaminów gimnazjalnych na obszarze rewitalizacji Śródmieście Starówka w latach 2014-2016	62
Tabela 16 Zestawienie danych z obszaru rewitalizacji Śródmieście Starówka za rok 2016	63
Tabela 17 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą w Stargardzie.....	68
Tabela 18 Struktura celów	82
Tabela 19 Wskaźniki monitoringu realizacji projektów.....	90
Tabela 20 Planowane działania w ramach Priorytetowego Projektu Zintegrowanego.....	96
Tabela 21 Planowane działania na obszarach zdegradowanych	165
Tabela 22 Komplementarność międzyokresowa.....	175
Tabela 23 Harmonogram działań rewitalizacyjnych	192
Tabela 24 Możliwości dofinansowania działań rewitalizacyjnych	194
Tabela 25 Monitoring wskaźników osiągnięcia celów Gminnego Programu Rewitalizacji	215

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej.....	55
Wykres 2 Poziom ubóstwa	55
Wykres 3 Ocena oferty kulturalno - sportowej na obszarze rewitalizacji	56
Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych.....	57
Wykres 5 Poziom przestępczości	61
Wykres 6 Drzewo problemów – sfera społeczna.....	67
Wykres 7 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą	69
Wykres 8 Drzewo problemów – sfera gospodarcza	70
Wykres 9 Drzewo problemów – sfera przestrzenna.....	74
Wykres 10 Udział projektów w poszczególnych sferach	211
Wykres 11 Udział projektów społecznych.....	211
Wykres 12 Udział sektora prywatnego i pozarządowego.....	212